Universitätsbibliothek Paderborn

Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus rece[n]s illustrati

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Sexagesimusnonus ar. de [con]scie[n]tia vtilis [et] plena doctrina. De medio tenendo. De sp[irit]us sensualitate. De extremitate no[n] tene[n]da in aliquo. De multis virtutib[us] obedientie [et] ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

Visual Library

obediēs. Inquātū em̄ pullulat ad prelatum in corde ſub-
diti fides: intātū in miniſtratiōe corpus accelerat. Quan
do ergo tentatur ſubditus prepoſitū iudicare: dicat ſer-
penti tentanti. Non ego iudei prioris/ ſȝ ipſe mei ſuſcepit iu
dicium. Beatam obedientiā patres martyrij confeſſio-
nem exiſtere decreuerunt. Qui propter deum ꝑfecte obe-
dit: perfecte ſe delicto ſuo exuit. ſi vero in quibuſdam ſuā
perficit voluntatē: ꝗuis obedire appareat: ipſe ſuum pō
dus portabit. hucuſꝙ Climacus. ¶ R Sed numquid
ſolitarij ⁊ anachorite abſꝙ obediētia viuūt? Quid ergo
de Paulo primo eremita ⁊ Antonio/ ⁊ Maria egyptia-
ca/ Joanne baptiſta/ ⁊ alijs ſanctis innumeris anachori-
tis maxime in egypto? Sȝ reſpondendum eſt ꝙ ſubſunt
epis in quorū territorio ſuccedunt. vt no. xvj. q. j. qui vere.
in gloſ. j. Sed ⁊ dicendum igitur proinde eſt ꝙ qui perfe-
cte carnem ſpūi ſubijcit: ⁊ conſcientie ſtimulū iudicē poſ-
ſidet: ⁊ ei obedit: nihil ſibi de propria volūtate relinquēs
diuinis preceptis obediēs factus: ante ꝙ viſibilē obediē
tiam ptranſeat/ ad intellectualē pertingit: que multuȝ ex-
cedit viſibilē: ſicut aīa corpus/ ⁊ ſpūs lrām/ ⁊ gratia euan
gelij legem/ ⁊ gloria gratiā/ ⁊ hanc illa ſubſtituit ⁊ cōmē
dabilem facit. Et per hanc obediētiā intellectualem ſan-
cti anachorite quaſi angeli deo obediebant: ſolū celeſtia
ſapientes: quibus dignus nō erat mundus. Heb. xj. Pre
cedit ergo intellectualis obedientia viſibilem incompa-
rabiliter. Et ſicut ſol ſtellas ſuo ortu occultat: ita intelle-
ctualis viſibilem. Quare qui intellectualē non poſſident:
ſȝ adhuc ſub vitijs moleſtātur ſine viſibili: tamꝙ paruuli
⁊ ſub nocte vitiorū ꝓficere vel ſaluari nō poſſunt.

¶ Articulus. lxix. A

Quoniam ergo obe-
dientia intellectualis diuina illuminatione
perficitur: ⁊ conſcientiam poſſidet iudicem:
videndum eſt quid eſt conſcientia: contra
quam agere eſt edificare ad gehēnam. xxviij. q. j. §. ex his.
⁊ ex̄ de reſti. ſpo. lrās. ⁊ de ſimo. per tuas. ij. ¶ Conſciētia
eſt diuine ſcientie motus et operatio cū noſtra ⁊ in noſtra
ſcientia. Conſcientia eſt ſcintilla diuini luminis/ in homi
ne condito ſubſeminata a principio/ quaſi quedam cogi-
tatio feruentior ⁊ illuminatiua/ verbum ſeu rationem lu
cis in ſe continens/ ⁊ oſtendens ei bonum a malo. Et hec
vocatur conſciētia ⁊ lex naturalis. Hec eſt Iſaac puteus/
vt dixerunt patres/ quē philiſtini demones repleuerūt ca
ligine vitiorū. Geñ. xxvj. Hec in euangelio. Mat. v. aduer
ſarius dicitur. cui ꝗdiu ſumus in via debemus conſenti-
re ne moriamur. Cōſentimus vero ei dū eā cuſtodimus.
ad deum per fidem ⁊ obedientiam ⁊ amorē mādatorum,
⁊ proximum ꝑ pietatē patiētiā ⁊ humilitatē. ad noſipſos
per mortificationē ſenſuum/ cuſtodiam cordis ⁊ lingue/
⁊ odium corporis/ ⁊ omnium viſibilium/ ⁊ proprie volū
tatis. ad materias ⁊ viſ[illegible]a rerū per temperantiā ⁊ ſobrie
tatē/ ⁊ earūdē cuſtodiā fidelē oſtēdēdo in eis: ſicut in reb⁹
ſacris dñi reuerētiā ⁊ ſeruitutē. ¶ Dicta ē cōſciētia: qſi cū
ſciētia. ſcȝ naturali diuina ⁊ ſcripta cōfirmata ⁊ ꝯformata
Aut em̄ lege ſcriptā ꝑ legē naturalē menti a deo inſitā ſe
deo placentes reperunt: que ꝯſcientia ab apl'o vocat̄ Ro.
ij. vbi ait. Quum em̄ gētes q̄ legē nō hn̄t naturaliter ea q̄
legis ſunt faciūt: eiuſmodi legē nō hn̄tes ipſi ſibi ſunt lex
qui oſtendūt opus legis ſcriptū in cordibus ſuis teſtimo
nium reddente illis conſcientia ipſorū: ⁊ inter ſe inuicem
cogitationū accuſantium aut etiā defendentiū in die quū
iudicabit dñs occulta hoim ⁊c. Unde conſcientia ſignat̄
ꝑ lapideas tabulas. de qb⁹ Exo. xxiiij. Tenet em̄ durabili
ter in ſe legeȝ ſcriptā. Nullus ergo excuſari pōt ꝙ ſcriptu
ras neſciat. quū ſcripturā in corde habeat: ſm quā viuat.
Sic. x. mādata i tabulis/ tabule i arca/ arca i tabernaculo.
Heb. ix. ſic lex naturalis in cōſciētia: cōſciētia vero in aīa/
aīa vero in corpore eſt. Sȝ heu ꝓpter pctm̄ obſcurata eſt
lex cōſcientie. Illuminat̄ aūt per legē ſcriptā ⁊ legē gra-
tie. Heb. viij. Dabo leges meas in cordibus eorū: ⁊ in mē
tibus eorū ſuperſcribā eas. Per legem em̄ ſcriptam cogni
tio peccati. Ro. iij. ⁊ vij. Unde peccantes per ignorantiā
nō excuſantur: licet bonā hn̄t emulationem. cōtra quos
ad Ro. x. Teſtimoniū perhibeo illis ꝙ emulationem dei
hn̄t: ſȝ nō ſm ſciētiā. xij. q. j. §. j. xxxviij. di. qui ea. Iſta etiā
cōſcientia eſt illa lex dei ⁊ lex mentis de qua Ro. vij. Con
delector em̄ legi dei ſm interiorem hominem. video autē
aliam legem repugnantem legi mentis mee. ⁊c. xxxij. q. v.
ſi paulus. de con. di. iiij. c. ij. di. vj. in palea. ſȝ pēſandū. Iſte
liber conſcientie ſcribendus eſt calamo aureo bonorū me
ritorū. Si aūt ſcribatur male meritis tunc ſignatur ſtilo
ferreo. Hiere. xvij. Peccatū Jude ſcriptum eſt ſtilo ferreo
in vngue adamantino. i. in corde obſtinato. ſȝ heu ꝙ iſta
ſcriptura ab omnibus leget̄ in die nouiſſimo. Un̄ Greg.
Nudabitur pectoris noſtri conſcientia: ⁊ aperto corde vi
debuntur lr̄e peccatorū: que ſtilo ferreo ⁊ in vngue adamā
tino ſcripte ſunt. atꝙ vniuerſa ſpectantium multitudo le
get i pectore noſtro ſignatas imagines peccatorū. Quia
ergo quod ſit contra conſcientiā. ſubaudi ſm gloſ. precep
ti vel prohibitionis. edificat ad gehennam. xxviij. q. j. §.
ex his. vbi de hoc. ⁊ ex̄ de reſti. ſpo. lrās. ⁊ de preſcrip. c. vlt.
Et quidā hn̄t conſcientiā cauteriatā in ſimulatā vel vul-
neratā. lxxiij. di. in nomine patris. ⁊. j. ad Timo. iiij. quidā
nimis ſcrupuloſam. ex̄ de ſimo. per tuas. ij. Ideo conſiliū
ſapientioris adhibendū eſt ſm quod vel ſequēda eſt vel
non ſequenda. vt in ꝑ. c. per tuas. ⁊ ex̄ de ſen. ex. inquiſitiōi
Als hn̄s conſcientiā erroneā ⁊ faciens cōtra eam peccat
mortaliter. vt ſi haberet quis conſcientiam tollēdi paleā
de terra: ⁊ ſi tolleret: peccaret mortaliter: ſi tollit eam pec
cat mortaliter cōtra ſuam cōſcientiā etiā erroneam faciē
do. vt eſt expreſſuȝ ꝑ. c. per tuas. ⁊ no. de hoc. in ꝑ. §. ex his.

Sicut autem veri religioſi hn̄t ſuam puram conſcienti-
am conſeruare: ita precipue cauere dn̄t aliorū fratrum. j.
Cor. viij. cōſciētias ferire aut etiā perturbare. Multis au
tem modis cōſcientia fratris feritur: extollentia/ ⁊ elatio
ne ſuperflua/ prudentia/ ſeductione/ infidelitate/ menda
cio/ fraude/ deceptione/ cōtemptu/ liuore/ murmuratiōe/
detractione/ vindicta/ ⁊ reliquis que pariuntur ex iſtis.
Pura etiā conſciētia eſt anime teſtimonium. ij. ad Cor. j.
Gloria noſtra hec eſt teſtimoniū cōſcientie noſtre. xj. q. iij.
inter verba. Et beatus q̄ pōt dicere cū Job. xxvij. Neꝙ em̄
reprehendit me cor meum. i. cōſcientia/ in omni vita mea.
Idē tn̄ dicit. Si fuero iuſtus: os meum impia loquet̄: ⁊ ſi
ſine crimine prauus inueniar. et ſi purificatus in niue et
lotus mundis manibus ſatis me ſorde tinxiſti. ⁊ execratū
eſt veſtimentum meum. de pe. di. ij. ſi em̄. vltra colum. Et
Job. ix. ſm aliam tranſlationem. De iſta etiā puritate cō-
ſcientie apl's. j. ad Cor. iiij. Nihil enim mihi conſcius ſum

Sine puritate iſtius conſcientie nō pōt in anima eſſe ve
ra charitas. Un̄. j. ad Timo. j. Finis autem ꝓcepti eſt cha
ritas ex corde puro ⁊ cōſciētia bona ⁊ fide nō ficta. de pe.
di. ij. charitas. ij. §. Itē ergo. Que aūt turbata ⁊ ingroſſa-
ta conſcientia eſt ſemꝑ preſumit ſeua. ſicut dicit̄ Sap. xvij.
Recta aūt cōſciētia ſemꝑ pctō contradicit: etiā in diabolo
preſcito ⁊ irreconuertibili. Unde poeta.

Ex templo quodcunꝙ mali committitur: ipſi
Diſplicet authori prima hec eſt vltio: ꝙ ſe
Judice nemo nocēs abſoluitur. Eccl'i. xiiij. Beat⁹ q̄ non
eſt ſtimulat⁹. ſubaudi a conſcientia. in triſtitia peccati. q̄a
omne pctm̄ triſtitiā mēti ingerit. Unde Iſidorus. Anim⁹
nunꝙ poteſt eſſe let⁹. Si ergo vis eſſe ſemꝑ letus: ſemper
bene viue. O quanta pax: quantum vero gaudium: quan
ta ſecuritas: quanta fortitudo: quanta ſpes: vbi eſt puri-
tas conſcientie. Nihil em̄ timet exterius: q̄ interi⁹ eſt ſecu
rus. De iſta ſancta conſcientia multipliciter cōmēdata. vi
de. xj. q. iij. quid obeſt. ⁊. c. ſciui. ⁊. c. in cunctis. c. cuſtodi. c.
inter verba. ¶ Pura conſcientia nec adulationibus ma-
culat̄: nec detractionib⁹ irritat̄. q: nec dānare pōt iniuria:
nec coronare laus falſa. ſm Grego. Sicut autem nobis

Conſciē
tie deſcri
ptio.

noſtra conſcientia neceſſaria eſt propter nos: ita bona
fama neceſſaria ꝓpter proximum. qui aũt famam negli/
git crudelis eſt. xi.q.iij. non ſunt audiendi. xij.q.i. nolo. Iu
dices tñ in iudicando non hñt ſequi ↄſcientiam: ſʒ leges:
et ſm allegata. q: hñt iudicare ſm cõſcientiã quã habent
vt iudices: non quã hñt vt hoĩes priuati. xi.q.iij. ſumope.
vbi de hoc. ⁊ iij.q.vij. iudicet. vbi de hoc. ⁊ ex̃ de off.or. ſi ſa
cerdos. vbi de hoc. ¶ Ubi etiã ꝑplexa eſt cõſcientia inter
duo mala: in que ſua culpa incidit: cõſilio prudentiori pre
eligat facere minus malum. ⁊ illud minus malum facere
eſt tunc malum non facere: ſed bonum. q: vitatur maius
malum. Perplexitas enĩ nihil eſt: niſi quãtũ ad fatuã opi
nionẽ perplexi. Unde qui iurat interficere hoĩem: nõ peie
rat tunc quum nõ interficit. q: in hoc bene facit. ſʒ quum
iurauit: pernicioſe iurauit: ⁊ mortaliter peccauit. vt. xxij.
q.iiij. in primis. c. vſq ad. §. deniq. De iſta ꝑplexitate agit
xiij. di. c.i. ⁊ ij. ⁊ in ſumma. ⁊ xiiij. di. per totũ. ¶ Hoc etiaʒ
a memoria tua nunq̃ excidat/ q ſi vermis conſcientie or/
dinate in hac vita non moritur: nec in illa in ꝑpetuũ morie
tur. Mar. ix. Uermis eoꝝ non moritur. ⁊ Eſa. vlt. in fi. vbi
Chryſo. Nõ de ſenſibili verme hoc dicit: ſʒ vermẽ cõſcien/
tiã vocat mordentẽ aiam: q nõ ſit opata bonũ. Unuſq̃ſq
enĩ ſui accuſator: fiet rememorans que geſſit in vita mor/
tali: ⁊ ſic eoꝝ vermis immortalis permanet. Item ſuper
illud Matth. viij. xiij. xxij. ⁊ xxv. ⁊ Luc. xiij. Et ſtridor den
tium. Gualfredus. Quid enĩ ſtridor dentiũ: niſi ire/ furo
ris/ nequitie/ ⁊ malignitatis iudicium? Siquidẽ (vt ego
arbitror:) nullum tormentũ erit grauius malis: q malitia
cordis ⁊ iniquitas ipſa cõſcientie ⁊ peruerſiſſime volun/
tatis. Nimirũ ſicut paſſiones omnes patientia ſubleuat:
ſic impatiẽtia quãtumlibet leues aggrauat. Fletus ergo
erit ex dolore: ſtridor dentium ex rancore. Itẽ ibi Beda.
Sicut ſimis ẽ dolor interiꝰ accuſans: ſic ignis eſt pena ex
trinſecꝰ ſeuiens. Itẽ Aug. xxi. de ciui. dei. c. ix. Dicũt etiã
vi dolore quũ ſero atq infructuoſe penitent/ eos q̃ fue/
rint a regno dei ſeparari. ſm illud Prouer. xxv. Sicut ti/
nea veſtimentum/ ⁊ vermis lignũ: ſic meror excruciat cor
viri. Unde ſuper illud Mat. xxij. Ibi erit fletus ⁊ ſtridor
dentiũ. Berñ. Fletus erit ob ignem: qui non extinguitur.
ſtridor ob vermem cõſciẽtie: q̃ nõ morit. Item idem. Ma
lus vermis luxuria: quo nullus alter nocẽtior. Ingredit
enĩ blandiendo. mordet ridendo. transforat delectando.
perimit conſentiendo. Prouer. xxiij. Ingreditur blande:
ſʒ in nouiſſimo mordebit vt coluber: ⁊ vt regulus venena
diffundet. Malus etiam vermis acidia. malus triſtitia.
de quo Prouer. xxv. Sicut tinea veſtimento/ ⁊ vermis li/
gno: ita triſtitia viri nocet cordi. Beatus igit qui ad mor
tificandos hos vermes preuenit myrrha mortificatiõis
ſue vngere corpus ſuum in ſepultura. q̃ſquis ille eſt: non
eſt qui metuat vermẽ q̃ nõ moritur: q: iã mortuus eſt ver
mis. vnde ille moritur. Cauteriate enĩ cõſciẽtie igne pro/
prioꝝ ſceleꝝ ſuccendẽtur. iuxta illud pſ̃. xx. Pones eos vt
clibanũ ignis in tempore vultus tui. Neceſſarium ergo
eſt ſequi cõſiliũ Pauli vt emundemus cõſcientias nr̃as
ab operibus mortuis. i. a peccatis qui mortẽ inferunt aie
ad ſeruiendum deo. ad Heb. ix. c. Si enĩ non permanſerit
in tabernaculo noſtro iniuſtitia: tunc leuare poterimus
faciem noſtram abſq macula. Job. xi. Tabernaculum no
ſtrũ eſt cor noſtrum. pſ̃. xlv. Sanctificauit tabernaculum
ſuum altiſſimus. Facies autem eſt conſciẽtia. pſ̃. xlix. Ar/
guam te ⁊ ſtatuam contra faciem tuam. Sicut enĩ macu
la in facie: ſic peccatum in conſcientia valde deformat ho
minem apud deum. Ideo autem ſpõſam ſuam maxime
in facie examinat chriſtus. Cant. ij. Oſtende mihi faciem
tuam. i. conſcientiam. Et iterum. Facies tua decora. i. con
ſcientia. Unde ſicut ſponſe facies ſuas in ſpeculis exami/
nant vt maculas purgent: ſic ⁊ anime fideles faciunt. Un
de Exo. xxxviij. legitur q mare eneum factum eſt de ſpe/
culis mulierum. xxxvi. di. §. ecce. ad fi. Macule enĩ in ſpe/
culis viſe lauari debent in mari lachrymarum penitentie
Matth. vi. Faciem tuam. i. conſcientiam laua. Specula
autem ſunt dei verba vel ſcriptura diuina. Jaco. i. Si q̃s
auditor ⁊c. ⁊ i. Conſideranti vultũ natiuitatis ſue in ſpe
culo. Greg. Scriptura ſacra mẽtis oculis quaſi quoddã
ſpeculũ opponitur vt interna noſtra facies videatur. ibi
enim feda: ibi pulchra noſtra cognoſcimus. Saluanda
eſt conſcientia. ex̃ de poſtu. p̃. bone. ij. §. intelleximus. de tẽ
po. or. ad aures. Uocatur conſcientia fides que ſincera
debet eſſe. ex̃ de preſcrip. q̃m. de elec. c. ij. Non debet eſſe le/
ſa conſcientia. ex̃ de elec. innotuit. §. i. ⁊ §. multa. Accipi/
tur aliquoties conſcientia pro conſenſu vel voluntate. ex̃
de elec. per inquiſitionem. §. i. de preſcrip. cuʒ olim. Cedẽ
dum eſt propter conſcientiam criminis. ex̃ de renun. niſi.
rñ. i. §. ꝓpter. Recta dʒ eſſe ↄſcientia: ⁊ ↄſciẽtia precipuũ
bonum eſt. ex̃ de tempo. or. c. vlt. Non eſt loquendum cõ/
tra conſcientiam. ex̃ de ſerui. in ordi. c. i. Non debet ali/
quis contra conſcientiam ordinari. ex̃ de eta. ⁊ qua. que/
ris. ⁊. c. ad aures. c. intelleximus. Per oleum nitor con/
ſcientie deſignatur. ex̃ de ſacra vnc. c. vnico. §. ad exhiben/
dum. Habendus eſt nitor conſcientie intꝰ. ibidem. Et ipa
eſt gloria noſtra. ibidem. Contra conſciẽtiam eſt iniuſta
ſñia executioni mandãda. ex̃ de off. dele. paſtoralis. §. qui
vero. ⁊. c. ſi quando. De ſe confeſſis nõ creditur ſuper cõ/
ſcientijs alioꝝ. ex̃ de confeſ. c. i. Satiſfaciẽdum eſt cõſciẽ/
tie remordẽti. ex̃ de iureiu. quãto. §. fi. Quilibet eſt ſue cõ/
ſcientie relinquendus. e. t. mulieri. Iudex contra conſciẽ
tiam non recipiat aſſeſſorez. ex̃ de reſcrip. ſtatutum. §. ad
ſeſſorem. li. vi. Cum nuda conſcientia electores debent
eccleſie vtilitatem proſequi. ex̃ de elec. vbi periculũ. li. vi.
§. ceterum. Agentes contra conſcientiam diuinam offen
ſionem incurrunt. ex̃ de elec. ꝑpetue. li. vi. Judices cõtra
conſcientiã partem grauantes puniuntur. ex̃ de re iudi.
cum eterni. §. ſi quis. li. vi. De cõſcientia bona ex̃ de ſchiſ.
c. i. li. vi. de pe. di. ij. charitas. ij. ℟. item ergo. De conſciẽtia
cauteriata. lxxxiij. di. in nomine patris. De cõſciẽtia habe/
tur de pe. di. iij. §. item illud Amb. in fi. diſtinc. xxv. di. pri/
mum. Quotupliciter accipitur cõſcientia no. de pe. di. iij.
ille rex. in gloſ. ar. q non dicitur. ¶ Notandum etiam eſt
q magna cautela/ magna ſapiẽtia/ magna diſcretio/ ẽ ha
benda ne conſcientia impinguata/ ⁊ in vitijs antiquata
declinet nimis ad carnalia: q̃ in ſcriptura diuina ſiniſtra
pars dicuntur. Tales ſunt conſcientie hypocritaꝝ ⁊ quo
rũdam religioſoꝝ cerimonialium. qui de modicis/ vt de
verbo omiſſo in officio diuino ⁊ de ſilentio rupto ⁊ riſu ⁊
cibo conſcientiam ſibi faciunt: ſʒ non de inobedientia pre
latorum ⁊ contradictione. ⁊ inſultatione: non de ambitio
ne officiorum ⁊ procuratione/ non de ſuſpecta familiari/
tate/ nõ de pecunia/ non de paupertate/ non de ſcandalo
fratris/ non de diffamatione graui ⁊ perditione/ non de
inuidia ⁊ ſuperbia ⁊ diuiſione ⁊ tyrannide ⁊ perſecutiõe
fratrum ſuorum/ ⁊ ſimilibus grauioribus conſcientiam
ſibi faciunt. contra quos dominus Mat. xxiij. dicit. Ue vo
bis ſcribe ⁊ phariſei hypocrite qui decimatis mentam ⁊
anetuʒ ⁊ cyminum: ⁊ reliquiſtis que grauiora ſunt legis
iudicium ⁊ miſericordiam ⁊ fidem. hec oportuit facere: ⁊
illa non omittere. Duces ceci excolantes culicem: camelũ
autem glutientes. Chryſo. ſuper Matth. Quia ſacerdo
tes auaritia pleni: ſiquis decimam alicuius rei vel mini/
me non obtuliſſet: corripiebant eum q̃ſi magnum crimẽ
feciſſet. ſiquis autem alterũ ledebat: aut in deum pecca/
bat: non curabant eum corripere. De lucro quidem ſuo ſo
liciti: de honore autem dei ⁊ gloria ⁊ ſalute hominum ne/
gligentes. Seruare enim iuſtitiam ⁊ facere miſericordiã
⁊ habere fidem propter ſuam gloriam deus mãdauerat:
decimas offerre ꝓpter vtilitatẽ ſacerdotũ. vt ſacerdotes
quidem populo in ſpiritualibus obſequantur. populi au
tem in carnalibus ſacerdotibꝰ ſubminiſtrent. Sic ⁊ mo/
do fit. quia omnes de honore ſuo ſunt ſoliciti: de honore
autem dei nullus. Portiones autem ſuas vigilanter de/
fendunt: ſed circa obſequium eccleſie curã impẽdere non

attendunt. Si populus decimas non obtulerit: murmu-
rant omnes. ſi peccantẽ ppl'm viderint: nemo murmurat
contra eos. Sed q: ſcribarũ ⁊ phariſeorũ ad quos loque
bat/ quidã populares erãt: non eſt incongruum vt aliã ex
poſitionem faciamus ꝓpter eos qui decimã dabant. Nã
et qui accipit decimas recte decimare dicit' ⁊ q̃ dat. Scri-
be ergo a phariſei ⁊ minimarum quidẽ rerũ decimas of-
ferebãt oſtẽdẽde religionis gratia. In iudicijs autẽ erãt
iniuſti: in fratribus ſine miſericordia: in veritate incre-
duli. Hieronym⁹. Camelũ puto eſſe magnitudinẽ precep-
torũ: iudiciũ miſericordiã/ ⁊ fidẽ. Culice decimationem
mẽte ⁊ aneti ⁊ cymini ⁊ reliquorũ olerũ viliũ. hec aũt pre
cepta que magna ſunt deuoramus atq̃ negligim⁹: ⁊ opa
tionẽ religionis in paruis q̃ lucrũ hñt cum diligentia mõ
ſtramus. Orig. Vel excolantes culicem. i. expellẽtes a ſe
minima delicta: que culices nominauit. Camelũ aũt glu-
tientes. i. cõmittẽtes maxima delicta: q̃ nominauit came-
los: aialia videlicet tortuoſa ⁊ grandia. ❡ Scribe autẽ
moraliter ſunt q̃ amplius nihil exiſtimant poſitum in ſcri
pturis: q̃ ſimplex ſmo demõſtrat. Phariſei autẽ ſunt oẽs
qui iuſtificãt ſemetipſos. ⁊ diuidũt ſe a ceteris/ dicentes
Hiere. iiij. xlv. di. recedite. Noli mihi appropinquare: qm̃
mundus ſum. Menta autẽ ⁊ anetũ ⁊ cyminũ ciborũ con
diture ſunt: non principales cibi. Sic in cõuerſatione no
ſtra quedã ſunt neceſſaria ad iuſtificationem. vt iudiciũ/
miſericordia/ ⁊ fides. Alia ſunt quaſi cõdientia actus no-
ſtros ⁊ ſuauiores eos facientia. vt abſtinentia/ ſilentium/
ieiunium/ flexio genuum/ ⁊ huiuſmodi. Quomodo autẽ
non exiſtimantur ceci qui non vident. qm̃ nihil ꝓdeſt cau
tum eſſe diſpenſatorẽ in rebus minimis: quũ principalia
negligũtur. Hos ergo ſermo preſens cõfundit: nõ quidẽ
leuia prohibens obſeruare/ ſed principalia precipiẽs cau
tius cuſtodire. huc uſq̃ Orig. Item adde hic q̃. ſ. ſcripſi in
ar. lxxviij. in. §. aliud vitiũ peculiare. ꝟ. quintũ ve. ⁊ ibi ex
pono octo ve. ❡ B Ve vobis ſcribe ⁊ phariſei hypocri
te: qui mũdatis quod foris eſt calicis ⁊ paropſidis: intus
autem pleni eſtis rapina ⁊ immundicia. Phariſee cece mũ
da prius quod intus eſt calicis ⁊ paropſidis. vt fiat id qđ

Interio-
ris mun-
ditie cu-
ra poriſ-
ſimũ eſt
habẽda.

de foris eſt mũdũ. Chryſo. Hoc dicit q: iudei quoties in-
greſſuri erant templum: aut ſacrificia oblaturi: aut per
dies feſtos ſeipſos ⁊ veſtimenta ſua ⁊ vtenſilia lauabant:
⁊ a peccatis nemo ſeipſum purgabat. quũ deus neq̃ cor-
poris mundiciam laudet: nec ſordes cõdẽnet. pone tñ q̃a
deus odit ſordes corporũ ⁊ vaſorũ: que neceſſe eſt vt ipſo
vſu ſordidentur: quãto magis ſordes cõſcientie horret: quã
ſi volumus/ ſemp mũdã ſeruamus. Itẽ Hilarius. Arguit
ergo eos q̃ iactantiã inutilis ſtudij ſequẽtes vtilitatis pfe
cte miniſterium derelinquunt. Calicis nãq̃ vſus interior
eſt. qui ſi obſorduerit: quid proficiet lotus exterius? Atq̃
ideo interioris cõſcientie nitor eſt obtinendus: vt ea que
corporis ſunt forinſecus abluantur. Itẽ Chryſo. Non au
tẽ hoc dicit de ſenſibili calice aut paropſide: ſꝫ de intelligi-
bili. qui ſi nunq̃ tetigerit aquã: mũdus põt eſſe apud deũ
ſi aũt peccauerit: ⁊ tota aqua pelagi ⁊ fluminũ ſe lauerit:
ſordidus eſt ⁊ miſer añ deum. Ergo (vt. ſ. dixi) attenden
da eſt cõſcientia: ne nimis declinet ad carnalia: vel decli-
net nimis ad ſpiritualia quedã corporalia: vt nimia ieiu-
nia indiſcreta/ vel nimiã diſciplinam/ vel nimiam vigiliã
de con. di. v. non mediocriter. que p dexteram intelligunt'.
Unde. j. Reg. vj. dicit'. Ibãt autem in directum vacce per
viam que ducit Bethſames: ⁊ vno itinere gradiebantur
pergẽtes ⁊ mugientes: ⁊ nõ declinabant neq̃ ad dexterã
neq̃ ad ſiniſtram. Quidam enĩ fatui de omnibus ſibi fa-
ciunt cõſcientiã. quos diabolus tentat de nimia ſubtilita
te cõſciẽtie: vt eos nõ potẽtes ſuas fatuas cõſcientias ſeq̃
faciat deſperare: vel facere cõtra eã: vel cõtinua melãcho
lia ⁊ triſtitia moleſtet. ſicut ſepe expertus ſum. Et ideo ſa-
pientioris eſt conſilium a talibus requirendum. vt ſupe-
rius eſt probatum. Et de hoc plene tractat Jo. caſſi. in col
la. Moyſi ſecunda: q̃ loquit' de diſcretiõe in li. collationũ

Sicut enim caro ſuam habet ſenſualitatem declinantem
ad carnalia que perdenda eſt. Jo. xij. de qua ſenſualitate
ex in clementinis. de ſum. tri. ſacroſancte. ⁊ de here. ad no
ſtrũ. §. ſcdo. ⁊ de ſacra vnc. c. vnico. ꝟ. refert. ꝟ. p caput. Sic
ſpũs feruens ⁊ effrenis non diſcernens quid agendũ ſit:
ſuam quodãmodo ſenſualitatem hꝫ precipitẽ ad oĩa que
ſpũs videntur. cõtra quẽ ſpiritũ Berñ. ait. Zelũ tuum in
flãmet charitas. informet veritas. regat ſciẽtia. firmet cõ-
ſtantia. ❡ C Unde ⁊ media via eſt eligenda. legitur ⁊
no. ex de off. dele. querenti. Luc. xxij. Ego in medio veſtrũ
ſum ſicut q̃ miniſtrat. Apoc. j. Hec dicit q̃ ambulat in me-
dio candelabrorũ aureorũ. ⁊c. Unde ⁊ ſapiens mundi di
cit. Uirtus eſt mediũ ſuperfluitatis ⁊ indigentie. Unde
⁊ dñs reperitur in natiuitate in medio aialiũ. Luc. ij. In
natiuitate docet nos tenere medium paupertatis. Aialia
enĩ manſueta in preſepio dei ſunt pauperes voluntarij.
Uñ pſ. lxvij. Aialia tua habitabunt in ea: paraſti in dulce
dine tua paupi deus. Sꝫ quidã ſunt pauperes ſordidi: et
ij deſignantur in aſino: qui nihil diſcernũt: ſꝫ in multis pe
cijs quibus ſe recipiant ⁊ in ſquallidis veſtibus ⁊ birris
ſingularibus credunt eſſe iuſtitiam. Quidã pauperes de
licati: deſignati per bouem qui fenũ eligit. Ponitur ergo
dñs in medio eorũ. vt mediocritatem doceat paupertatis
Unde Hiero. Nec affectate ſordes/ nec exquiſite delicie
laudem pariunt. xlj. di. §. j. ⁊ c. parſimoniam. ⁊ c. ſepe. In
adoleſcẽtia ſtetit in medio doctorũ. Luc. ij. ⁊ ibi docuit nos
tenere mediũ ſapientie. ❡ Quidam namq̃ ſunt qui totũ
tribuũt intellectui: ⁊ nihil aut parũ affectui. ſicut curioſi
cõiter hodie religioſi mẽdicãtes laborantes ⁊ ꝓuocãtes
circa ſubtilia ⁊ inutilia. q̃bus apl's ait. Ro. xij. Nõ plus ſa
pere q̃ oportet ſapere: ſꝫ ſapere ad ſobrietatẽ. vñ. Berñ. ſup
Cant. j. Si ignoras te inquit o pulchra ⁊c. ait. Licet in ſe
omnis ſcientia bona ſit/ qñ tñ ſubnixa eſt veritati: tu tñ q̃
cũ tremore ⁊ timore tuam operaris ſalutem: pro tẽporis
breuitate feſtina ea ſcire prius ampliuſq̃ curato que ſen
ſeris viciniora ſaluti. Comparatur namq̃ ſapiẽtia cibo:
circa quem ſumendum ſi modus ⁊ ordo non ſeruat' no-
xius redditur. Item comparatur ſali: quo condiuntur ci
bi. xliij. di. ſit rector. ꝟ. per ſalẽ. tamen ſi menſura excedi-tur
⁊ ipſe perit: ⁊ quod ſallierit perdit. Quidã econuerſo tri
buunt totũ affectui: nihil aut parũ intellectui. ſicut torpẽ
tes circa ſalutẽ proximi abſcondentes pecuniam dñi ſui.
contra quos dicitur Prouer. xj. Qui abſcondit frumenta
maledicetur in ppl'is. Ubi greg. Qua pena plectẽdi ſunt
qui quum fame verbi dei anime pereãt: panem percepte
gratie non miniſtrant? Medium ergo tenendum eſt: vt
ſtudeamus circa intellectum illuminãdum per diſcretio
nem: ⁊ circa affectum attẽdendum per deuotionẽ. Unde
j. ad Timo. iiij. Attẽde tibi ⁊ doctrine. xxxvj. di. §. ecce. Itẽ
Jo. v. Erat Joannes lucerna ardens ⁊ lucens vbi dicit
Berñ. Ardere parum: tantũ lucere vanum: ardere ⁊ luce
re perfectum. ❡ In paſſione docet nos tenere mediũ pe
nitẽtie. q: in cruce ſedit in medio latronum. Mar. xv. La-
trones namq̃ ſunt: qui ſeipſos in patibulo penitentie p
pter peccata ſuſpendunt. Job. vij. Suſpẽdium elegit ani
ma mea: ⁊ mortem oſſa mea. Sed quidam ſunt qui indi
ſcretas penitentias faciunt. ⁊ ſignificantur per Zacheũ
qui aſcendit ſycomorũ: vt videret Jeſum. Luc. xix. Syco-
morus interpretatur ficus fatua. ⁊ ſignificat talium diſci
plinam. que dulcis eſt propter feruorẽ ⁊ vanam gloriam
miſtam: q: regitur ſenſu proprio: ⁊ nemini credit. ſicut in
me ſepe expertus ſum. Sꝫ fatua propter indiſcretionem
q: ſicut ait Seneca: Cõtra naturam eſt torquere corpus
proprium: ⁊ cibis non tñ vilibus ſed crudis ⁊ horridis
vti. Quemadmoduꝫ enim deſiderare delicatas res luxu
rie eſt: ita vſitatas ⁊ magis parabiles fugere demẽtie eſt.
Quidam econuerſo faciunt penitentiam diſſolutã. ſicut
ut carnales ſignificati in populo iudeorum: qui in deſer-
to ad ollas egyptias ſuſpirabant. Numeri. xj. cõtra quos
dicitur Matth. xj. Quid exiſtis in deſertũ videre? Arun-
dinem

Medio-
critas
virtutis
laudat.

dinem vero agitatam? Sed quid exiſtis videre? Hominē mollibus veſtitū? Ecce qui mollibus veſtiuntur in domibus regum ſunt. xxi. q. iiij. c. j. Arundo indiſcreti ſunt foris nitidi per oſtentationē operis: intus vacui per inanitionē virtutis. ij agitatur vento: quia per impatientiā non poſſunt reſiſtere etiam leui verbo. Mollibus veſtiti ſunt deliciarū mollitie reſoluti. ⁊ ideo vtriuſq; latronis crura fracta ſunt: quia illi per impatientiā/iſti per diſſolutam vitā frangūtur. Dominus ergo ſuſpenſus in medio/docet vt pro mēſura viriū pondus penitētie aſſumatur. vt ſm philoſophū dicatur ſemper Ne quid nimis. ⁊ ſic nec frangetur propoſitū: nec ſalubris intētio cōteretur. Unde pſ. xxxiij. Cuſtodit dñs oīa oſſa eorum. vnum ex iis non cōteretur. ¶ In reſurrectione docet nos mediū iuſtitie. quia tunc etiā in medio diſcipulorū ſtetit. Luc. xxiiij. Jo. vlti. Unde ⁊ tunc pacem annūtiauit. quia ſicut dicitur Eſa. xxij. Erit opus iuſtitie pax. Juſti nāq; ſunt qui vitam ſuā quotidiana examinatione diſcutiunt. Sed quidā nimis declinant ad ſiniſtrā iudicij/trepidantes timore vbi nō erat timor. pſ. xiij. ⁊ lij. hoc tamē tutius. quia bonarū mētium eſt ⁊c. v. diſt. ad eius. ⁊ ex de obſer. ieiu. c. ij. Alij nimis declinant ad dextrā miſericordie/dicētes pax vbi nō eſt pax. Hiere. vi. Propter hoc mediū eſt tenēdū: ⁊ dicendum cum pſ. c. Miſericordiā ⁊ iudiciū cantabo tibi domine. Itē alij declinant nimis in miſericordiā verſus proximū. alij nimis in rigorem. vnde tēperamentū eſt faciendū. xlv. di. diſciplinam. ⁊ c. omnis qui. ⁊ c. ſunt nāq;. ⁊ ideo dicit Nume. xxi. Publica gradiemur via: non declinātes ad dexteram vel ſiniſtrā. xlj. diſt. ſepe. Nunq; hec diſcretio que eſt mater virtutū. j. q. v. preſentiū. ⁊ ex de offi. cuſto. c. j. ⁊ ſine qua omīs virtus eſt vitiū ſm Iſid. haberi poteſt vel ſeruari: niſi per humilitatē: que eſt vt nullus ſue prudētie innitatur. ex de cōſtitu. ne innitaris. ſed ſemper ab aliquo ſeniore. ſ. ſancto experto requirat conſiliū in agēdis. j. q. j. eſtote. legitur ⁊ no. lxxxiiij. di. c. j. ſic etiam no. Jo. caſſi. in lib. collationū in collatione. ij. de diſcretione. ⁊ tetigi ſupra eo. ℣. quidā em̄. ⁊ ſupra. §. primo. ℣. quia ergo. ¶ Sed iterū facta aliqua digreſſione vtili ad tractandū bonum obedientie reuertamur. de qua quidā ſanctus dixit ſancto Climaco: vt ipſe narrat in. iiij. gradu de obedientia. Si vtiq; tibi ineſt ſapientiſſime dicentis. Phil. iiij. xlj. diſt. qd dicit. in ſenſu aie operatio: q: omnia poſſum in eo qui me cōfortat chriſto. ſi ſpiritus ſanctus roris caſtitatis ſm virginem ſuperuenit in te. Luc. j. ſi virtus altiſſime patiētie obūbrabit tibi. Luc. j. precinge ſicut vir chriſtus lūbos tuos obedientie cingulo vel linteo. Jo. xiij. ⁊ ſurgens a cena tue ſolitarie quietis/pedes fratrū in contribulato ſpiritu laua. Magis vero ſub pedibus cōgregationis prouoluere in ſubiecta ⁊ deiecta prudentia. Statue duros oſtiarios. j. virtutes cardinales/et vigiles in porta cordis tui. Inuincibiliter contine mentē difficulter valentē. Continere in occupato corpore circūquaq;. In mēbris motis ⁊ concuſſis intellectualē ⁊ quietem exercita: quod eſt vniuerſis ſupergloriosiſſimū. Eſto imperturbabilis in medio perturbationū ⁊ tumultuum animā pacificam habens. Coge linguā veſanam ⁊ furentem in contradictionibus inſilire. Certa contra reginam hāc ſeptuagieſſepties in die. Matth. xviij. Cū mortificatione carnis ⁊ crucifixione cū ſuis concupiſcētijs. Gal. v. poſſide mortificationē anime: ſcʒ proprij ſenſus ⁊ proprie voluntatis. Tene mētem imperturbatā vt incudem: ſcʒ a mutuis inuicē confuſionibus ⁊ fragoribus percuſſam/illuſam/improperatā/maledictam/ſubſannatā/leſam/⁊ in nullo vnq; reſolutam: neq; ſtragem ſuſtinētem: ſed totam planā ⁊ immotā exiſtentem ⁊ manētem. Expolia te volūtate. Luc. xxij. Jo. vi. Phil. ij. tāq; confuſionis amictu: ⁊ ea denudatus in neceſſitudinis ſtadiū intra: qd raro ⁊ difficulter inuenitur. Indue loricā/Apoſtolus dicit/⁊ ſcutum Ephe. vi. fidei ad agones. j. prepoſiti vel prelati preceptorum tolerantiā. non diſſolubilem neq; penetrabilē ab aliqua infidelitate. Tactū tene inuerecunde proſilientem tēperātie freno. Coge oculū memoria mortis. Hiero. in primo prologo biblie in ſi. volentem per ſingulas horas magnitudinē pulchritudinem ⁊ viſionem corporum curioſe aſpicere. Obmureſcere fac intellectū curioſum in familia ⁊ ſolicitudine volētem fratrem iudicare. j. Cor. iiij. ij. q. j. multi. in negligentia operātem. Et omnē charitatē. Col. iij. ⁊ cōpaſſionem ad proximū abſq; errore inſinua. Tunc vere in hoc cognoſcēt omnes amantiſſime pater: q chriſti Jeſu diſcipuli ſumus: ſi in coadunatione inuicem charitatem habeamus. Jo. xiij. iterū ait. veni cōcertabile ſubſannationes horis ſingulis ſicut aquā vite. quoniā vniuerſa que ſub celo ſunt. Dauid in pſ. ſcrutatus iocunda/vltimo poſt omnia querens dixit. Ecce quid bonū: ⁊ quid iocundū: nihil. ſed habitare fratres in vnum. Si vero nondum bono hmōi obedientie ⁊ patientie facti ſumus diligit bonū ſaltem. igitur eſt lōge ab agoniſtico ſtadio ſtātes/propriam infirmitatē cognoſcere: ⁊ ſingulariter ſub obedientia certātes beatificare: ac eis patientiā imprecari. Quādo abſente eo qui preeſt vultū ipſius imaginamur/hunc nobis ſemper adſtare putantes: ⁊ omnē collocutionē vel ſermonē aut cibū vel ſomnū vel quippiam quod eū ſuſpicaremur odiſſe/auertimus a nobis: tūc cognoſcamus q: vere legitimā obedientiam exequimur. Segnes prauorum magiſtri abſentiam gaudiū arbitrantur. generoſi vero ⁊ nobiles dānum eādem putant. ¶ D Obedientia humilitatē poſſidet. Quia nimirū ſi prudens ⁊ bene intelligens obediens mortuos ſuſcitet: ⁊ ſi lachrymarū donum poſſideat: ⁊ ſi liberationē a pugnis: exiſtimat penitus quia patris ſpūalis qui preeſt oratio fecit: ⁊ manet ipſe a vane proprie reputatiōis elatione alienus. Quomodo nāq; ſuper illo exaltabitur quod ex patris adiutorio dicit factū: ⁊ nō ex ſolicitudine propria. Sicut apparuit in Mauro diſcipulo beati Benedicti: qui ad imperiū abbatis ſup aquas lacus currens puerū Placidum liberauit. quod miraculum Maurus patri imputauit nō ſibi. ⁊ ſic Placidus cōfirmauit. Solitarius autē ab iſta predicta elatione liber nō eſt: quia directiones ſuas ſibi imputat. quū nō habeat preſidētem. Iſidorus ex Alexandria ex principibus in cenobio ſe conuertens ⁊ obedientie ſubmittens ſicut ferrū fabro/per obedientiā preſidentis ad portā manſionis ſtetit ingredientibus ⁊ egredientibus ſemper dicens. Ora pro me pater: q: peccaui. In fine. vij. anni quum vellet abbas cū fratribus intus adiūgere: ſupplicauit ſe ſic manere ad portā: predicens finem ſuū proximum. ⁊ ſic poſt dies x. expirauit: trahens poſt ſeptē dies portariū eiuſdē manſionis ſecū. ſicut ei in ſpiritu predixerat ad maximā certitudinem ipſius incōfuſe obedientie ⁊ adeo imitatorie humilitatis. Phil. ij. Melius eſt ſub obedientia certare cum hoibus aliquādo quidem ſeuientibus/aliquādo vero penitētibus: q ſolitarium certare cū demonibus ſemper furētibus. Qui quādoq; eſt obediēs patri/quādoq; inobediens: ſimilis eſt homini aliquādo quidem collyrium aliquādo vero calcem in ſuos oculos mittenti. vnus em̄/ait qui edificat ⁊ alius q deſtruit: que vtilitas in vtriſq; niſi labor tantū? Eccli. xxxiiij. Sine medico eger non curatur. Eccli. xxxviij. lxxxiij. diſt. §. j. Nauis ſine gubernatore naufragium patitur. Prouerb. xxiij. vij. q. j. ſciſcitaris. Cecus ſine duce in laqueū cadit. Luc. v. Mat. xvi. xxxviij. di. §. ſi. ex de eta. ⁊ qua. cū ſit. Grex ſine paſtore lupis exponitur. Ezech. xxxiiij. Jo. x. Quis ſine obedientia ſuperioris poteſt euadere? xciij. diſt. per totū. Sit tibi locus monumentum ante monumentum. nemo enim egredietur a monumēto ante cōmunem. ex de ſum. tri. c. j. §. hec ſancta. reſurrectionem. q ſi egreſſus fuerit: iterū perpetuo morietur. Si precaptus ⁊ preuentus es pactionibus ⁊ ſponſionibus profeſſionis: ⁊ ſine profectu videſ anime oculū: non deſeres diſiunctionē ⁊ ſeparationem. Non em̄ contra obedientiam facit qui a vita ⁊ conuerſatione carnali ⁊ a ſocietate fratrum preuaricatorū regule recedit: vt chriſto perfectius obediat ⁊ ſeruiat. In oībus enim rebus conſideran

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dus eſt finis:⁊ ſm eū propoſiti noſtri dirigendus eſt cur/
ſus. ſm Joſeph in coll. de deffiniēdo. ꝙ ſi ſuperueniente ſa
lubriori cōſilio ad deteriorem partē vrgere viderimꝰ. Re
ctius eſt incōgrua ⁊ incōſiderata cōſtitutione ſummota/
ad meliorem tranſire ſententiā: ꝙ ſtatutis pertinacibꝰ in/
herendo/peccatis grauioribus obligari. Nō eīm tantum
proceſſus operis quantū volūtas eſt attendenda ⁊ intuē
da. Nec ſtatim quid ꝗs egerit/ſed quo voto egerit inqui/
rendum. Illud enim pro retributione mercedis iuſte vni
cuiꝗ repenſatur: quod principaliter mente cōceperit: nō
quod exinde bene vel male cōtra votum operantis emer
ſerit. Emendatio eīm diſpoſitionis improuide nō voti eſt
iudicāda tranſgreſſio. Quicquid eīm pro charitate dei et
pietatis amore perficitur: etſi dure atꝗ aduerſis videat
principijs inchoari: non ſolū nulla reprehenſione ſed etiā
laude digniſſimū eſt. Omnia enim ad hoc agimus: vt cor
mundū deo exhibeamus. faciunt que leguntur ⁊ no. ex de
collu. dete. c. j. in gloſ. de amicitia. ⁊. xiiij. q. v. ſi quid. de pe.
di. j. in prin. ⁊ in gloſ. tribus poſitis. ſuper verbo. Uotū eīm
c. magna pietas. ⁊. xxiij. q. viij. cecidit. Deus enim non ver
borū tantum actuumꝗ noſtrorū diſcuſſor ⁊ iudex eſt: ſed
etiam propoſiti ⁊ deſtinationis inſpector. qui ſi quid cau/
ſa ſalutis eterne ac diuine contēplationis intuitu ab nob/
quoꝗ factū viderit vel promiſſum: tametſi durū ⁊ iniquū
hominibus videatur: ille tamen intimā cordis inſpiciens
pietatem non verborū ſonum ſed votum diiudicat volū/
tatis. quia finis operis ⁊ affectus cōſiderādus eſt perpe/
trantis. quia nec dubitauit Jacob mēdacij maculā inun/
dationē benedictionis paterne protinus abluendā: ⁊ ve/
lut nebulā quodam flatu ſpiritusſancti velociter abſumē/
dam. atꝗ vberiora ſibi per hanc affectatitiam ſimulatio/
nem ꝙ per illam ingenitam veritatem meritorū premia
cōferenda. Alia ſolutio ponitur de Jacob mentiente ex/
cuſatio. xxij. q. ij. §. item opponitur. Hec predicta ſunt ver/
ba predicti Climachi ⁊ Joſeph anachorite in coll. de de/
finiēdo. Ad quorū probationem facit ꝙ beatus Benedi/
ctus receſſit ab illis malis monachis: ⁊ habitauit ſecum.
vt dicit Greg. in. ij. lib. dialogorū. ⁊ habetur. vij. q. j. §. hoc
tunc. ꝟ. ſic beatus Benedictus. Faciunt etiā illa. c. xxij. q.
iiij. ſi aliquid. j. ⁊. ij. ⁊. c. nō ſolū. ⁊. c. incōmutabilis. ⁊. c. ma/
gne. c. non omnia. c. diffinitio incauta. Facit etiā quia ma
gis deus cordis ꝙ operis eſt inſpector. Nec tātum atten/
dendū que fiant: ſed quo animo fiant. xv. q. vj. c. j. Ad hec
facit qđ dicit Seneca. Magna pars ſanitatis eſt hortato
res inſanie reliquiſſe. ⁊ pſ. xvij. Cum ſancto ſanctus eris:
⁊ cū peruerſo peruerteris. Et qui tetigerit picem: coinqui
nabitur ab ea. Eccli. xiij. Et quia eccleſia non debet alicui
laqueū inijcere. xxvij. q. j. de viduis. Sed contra iſta vidē/
tur illa omnia. c. que prohibēt a malis fieri ſeparationem
corporalem ꝓpter ſchiſmā vitādum. xxiij. q. iiij. in primis.
vj. c. cum ſi. ¶ Sed credo ꝙ ſi in religione vel monaſterio
eſt preuaricatio cōmunis regule vel profeſſionis: ⁊ in illa
profeſſione nō inuenitur arctior ad quā quis poſſit recur/
rere petita licētia. ex de regu. licet. licitū eſt authoritate ꝓ/
pria immo iuris recedere: vbi poſſit ſuā regulam obſerua
re. alꝯ non. ⁊ ſic intelligo contrariū. Ad hanc ſolutionem
facit op. vij. q. j. §. hoc etiā. ꝟ. cum autem. ⁊. c. ſeq. quod inci
pit. ibi. Et hoc etiā ideo quia ex illorū morbidorum cōſor
tio inficeretur. ⁊ facit bene. xlv. di. ſed illud. ex de ſtatu. mo.
ea que. ⁊ ne cle. vel mo. relatum. in prin. ⁊ que leguntur ⁊
no. xviij. q. ij. diffinimus. cum. ij. c. ſeq. ⁊. xxiij. q. iiij. ꝗſquis.
in fi. Nec eſt inobediens qui recedit ab obedientia carna
li: vt viuat ſub dei obediētia ſpirituali. ſicut vixerūt ſancti
dei anachorite. Faciūt pro hoc. xj. q. iij. §. item quādo. in. c.
ſeq. vſꝗ ad. §. cum ergo. ⁊. xiij. diſt. nerui. ꝟ. alius. ex de re/
ſti. ſpo. literas. §. porro. ⁊ de ſentē. excō. inquiſitioni. Item
Climacus de obedientia. Dominus ſapiētes facit cecos.
obedientium oculos aperit in magiſtri virtutibus: in de/
fectibus vero tenebreſcere facit. Oſor autem bonorum
id quod cōtrariū eſt agit. Sic nobis figura ⁊ typus per/
fecte obedientie argentum viuū dicitur. nam ſubtus om/
nia circūuolutum ab omni ſorde manet incōmiſtum. Nō
obliuiſcaris in tota vita tua illius magni creatoris qui in
totis. xviij. annis auribus corporeis a preceptore exterꝰ
nō audiuit/Salueris. auribus vero intrinſecis quotidie
audiuit a domino: non/Salueris. ſed/ſaluatus es. Qui/
dam ad ſuas volūtates conuerſi/ad votū viſiones que/
runt: ⁊ obtinent. At vero a cōfeſſionis corona ⁊ obedien/
tie merito agnoſcant ſe penitus cecidiſſe. Nā obedientia
eſt peregrinatio ab hypocriſi ⁊ proprio deſiderio. ¶ Ex
obediētia humilitas: ex humilitate diſcretio naſcit. vt phi
loſophatur Jo. caſſi. in coll. ij. de diſcretione. Eſt qui ſuſci
pit preceptum: ⁊ voluntatem precipientis ſciens/nō obe
dit. Alter obedit ſciens preceptorem ex animo non preci/
pere. primus non obediens eſt obediens. alter obediens
inobediens eſt. quia volūtas precipientis debet inſpici: ⁊
non iuſſus. ⁊ verba debēt ſeruire intentioni: non econuer
ſo. ex de ver. ſigni. intelligentia. Et ſemper eſt ſcribētis vel
mandātis intentio attēdenda. ex de ꝓcura. petitio. de ar/
bi. expoſita. de reſti. ſpo. audita. de preben. cū cauſam. ⁊. c.
vlti. Sed in dubio ſtabitur ſuper verbo. ff. de lega. iij. non
aliter. Si impugnatur monachus abſꝗ vera obedientia
de loco recedere: nō recedat. quia ſignū eſt ꝙ ſi impugna/
tur pugnat. ¶ Juuenis quidā Innocentius noīe a quo/
dam ſene negligente ⁊ crudeli ſuo preceptore ſepe percu
tiebatur: ⁊ iniurijs afficiebatur. nec propterea ab eo receſ
ſit. qui tādem mortuus eſt cum ſua obediētia ⁊ patiētia.
qui quū ſepultus eſſet: venit ad illum Innocētium mor/
tuū quidam ſanctus Joannes nomine: ⁊ vocauit eum de
monumēto dicens/Frater Innocenti mortuus es. At ve
ro bene prudens obediēs ⁊ poſt mortē obedientiā oſten/
dens reſpōdit illi magno ſeni. Pater quomodo poſſibile
eſt hominē operatorem obediētie mori? Preceptor vero
iſtius Innocentij qui adſtabat tremens in faciem ſuā cū
lachrymis cecidit: ⁊ cellam prope monumētum diſcipuli
fecit: ⁊ de cetero caſte ⁊ ſolicitus vixit dicens patribꝰ ſan
per quia homicidiū feci. ¶ Contra omnia quidē verum
equaliter cōtra iſta duo vitia qui ſumus in cōgregatione
ſub obediētia horis ſingulis agonizemus. videlicet con/
tra vētris ⁊ gule inſaniam: ⁊ furoris ⁊ ire celerem ⁊ acu/
tam perturbationē. proprias eīm ⁊ domeſticas materias iſta
vitia poſſunt in turba faciliter inuenire. Reuolue inobe/
dientis improbi deliberationē ⁊ mentem: ⁊ inuenies ibi
cogitationē erroneam ⁊ intētionem ſeductam: videlicet
quietis ſolitarie/ieiunij extremi ⁊ arcti/orationis irrecu/
uabilis/carentie/vane glorie ad ſummū memorie extus
inobliuiſcibilis/indeſinentis cōpunctionis/oīmode pri/
uationis ire/ſilentij profundi/⁊ caſtitatis ſuperexceden/
tis cōcupiſcentiā. Uere nāꝗ ſolitariam vitā ⁊ quietem in
oratione exequi rariſſimorū exiſtit. ⁊ illorum ſolummodo
qui poſſidēt conſolationē diuinam ad laborū ⁊ dolorum
ſolatium ⁊ cooperationem impugnātium ⁊ pugnantum.
Sit tibi iſte modus ad obedientiam. videlꝫ exiſtimare ꝙ
probat te qui preeſt ⁊ tētat. ⁊ nūꝗ aliquando decides vel
errabis: quādo redargutus ⁊ correptus a patre inceſſan
ter ad ipſum ampliorē fidem ⁊ charitatem aſſumis. ſpiri
tusſanctus inuiſibiliter habitabit in aīa tua: ⁊ virtꝰ altiſſi
mi obumbrabit tibi. Luc. j. Uerūtamen ne glorieris neꝗ
gaudeas generoſe ſufferens cōtumelias ⁊ ignominias:
ſed magis plora. quia aliquid dignū contumelijs egiſti:
et conturbaſti animā fratris: vel ꝓprij prepoſiti contra te.
Noli admirari ⁊ ſtupere ſuper id qđ dicturus ſum. habeo
enim Moyſen hoc vna mecū predicantem. Expedit ma/
gis in deum ⁊ nō in patrem noſtrū peccare. deo enim ad
iram cōcitato/dux noſter poteſt eum nobis reconciliare.
Exo. xxxij. xlv. diſt. diſciplina. Iſto vero conturbato a no/
bis/aliquē pro nobis exorantem deū ⁊ propitiū facientem
vlterius non habemus. Intendamus ⁊ vigilemus quan
doquidē a paſtore inculpari trāquille ⁊ cum gratiarum
actione ſuſtinere debemus, vel quando certificare cum ⁊

ſatiſfactionem facere inde videtur: ſuper oībus quidem
nobis ignominiam cōciliantibus eſſe tacendū. lucis em̄
hoꝛa eſt. ſuper iis vero que in perſonā alterius recurrūt:
ſatiſfaciendū ⁊ excuſandū eſſe pꝛopter vinculum ⁊ cōiun
ctionē charitatis ⁊ inſolubilis pacis. Quicūqꝫ ex obediē
tia reſilierunt: ii tamen annūtiabunt eiuſdem vtilitatem.
tunc enim cognouerāt in quali celo ſtabant. Qui em̄ ad
impaſſibilitatem ⁊ deū currit: omni die in qua non male/
dicitur ſe multū damnū ſuſtinere arbitratur. quemadmo
dū arboꝛes ventis mote pꝛofundam radicem ſubtermit/
tunt: ita in obediētia degentes foꝛtes ⁊ inconcuſſas ani/
mas poſſident. Quiſquis in ſolitaria q̄ete ſedens cogno
uit ſuam infirmitatē: ⁊ tranſiens ſeipſum obedientie ven
didit: iſte quū eſſet cecus/abſqꝫ laboꝛe ad chꝛiſtū reſpexit.
State/ſtate/ ⁊ iterū dico ſtate/currētes fratres pugiles.
certatoꝛes audientes ſapientē clamātem de vobis. Sap.
iii. Tāq̄ aurum in foꝛnace/magis vero in cenobio/ꝓba
uit eos dominus: ⁊ quaſi holocauſta victime accepit eos
in finibus ſuis. Quādo ſentiunt grauia eſſe mādata que
iubentur a patribus: qui ſunt pigrioꝛes et magis otioſi:
tunc magis pꝛeanticipare ⁊ pꝛeeligere conantur oꝛatio/
nem. quādo vero leuioꝛa iubentur: ab eadē tunc ſicut ab
igne fugiunt. Quādo igitur ad operationem manuū ac/
cedis: cogita quia chꝛiſto miniſtras qui pꝛecepto ⁊ exem
plo ad opera vſqꝫ ad moꝛtē te infoꝛmat. Operans lauda
deum nō tm̄ lingua. mente cogita. intētione gloꝛifica. Nam
qui in laboꝛibus ⁊ in operibꝰ eſt infidelis ⁊ piger: in oꝛa/
tionibus multo amplius erit piger ⁊ infidelis ⁊ remiſſus
Sane oꝛatio nequaq̄ in coꝛpoꝛis quiete dirigitur: ſed la/
boꝛe ⁊ actu. Amoꝛ quietis oꝛationis eſt exterminium. ⁊ di
minutionem virtutū pꝛedicat mandata negligere. Nūq̄
ſuſcipias eum qui tibi ſubditus eſt dicētem tibi/Da mihi
licentiam ⁊ poteſtatem ad talem operationē exequēdam
et ita meipſum ⁊ ad id quod ſpirituale eſt permitte diri/
gere. Qui ita dicit: ſeductus eſt: ⁊ pꝛopꝛiā perficit volun/
tatem: ⁊ optime obedientie federa ſpernit: ⁊ deceptus et
illuſus meritū coꝛam deo obediētie perdit. Hucuſqꝫ Cli/
macus a pꝛincipio quaſi iſtiꝰ. §. hucuſqꝫ. Uide. ſ. in iſto ar.
in. §. dicebat. ꝟ. cum beatus. Dixit ſenex/Obedientia grā
de oꝛnamētum eſt monachis. Quicūqꝫ eam poſſederit ⁊
ipſe audietur: ⁊ cū fiducia crucifixo chꝛiſto obedienti vſqꝫ
ad moꝛtem. Phil. ii. adſtabit. Oꝛdo obediētium qui toꝛ/
quem auream in collo habet/maioꝛem gloꝛiam poſſidet:
q̄ aliquis oꝛdo viuendi. qꝛ totus in voluntate patris pen
dens nullam habet requiem. Eſt autem obediētia ſalus
omniū fidelium: genitrix omniū virtutum: regni celoꝛum
inuentrix: celos aperit: hominē de terra eleuat: cohabita/
trix eſt angeloꝛum: cibus eſt oīm ſanctoꝛum. Ex hac enim
ablactati ſunt: ⁊ per hāc ad perfectionem venerūt. Mar/
cus Syluani diſcipulus quū ſcriberet: ⁊ a patre vocaret:
vt obedientiā feſtinus compleret/mediā quam ſcribebat
figuram litere dereliquit. cui quū diceret Syluanus pa/
ter de ſue ſylueſtri q̄ eſſet bubalus: ⁊ haberet coꝛnua: ⁊ il/
le confeſſus eſt. ii. Coꝛ. x. Captiuauerat enim intellectum
in obſequiū obedientie. ⁊ tranſfoꝛmauerat ſuum videre
in videre patris. quod ſupergloꝛioſum eſt. Quū miſſus
frater ab abbate ſuo in vicū vt deferret neceſſaria: ingreſ
ſus eſſet domū vbi erat puella ſola: ⁊ traheretur ab ea ad
peccatum ait: Domine: ꝓpter oꝛationes patris qui miſit
me ſalua me in hac hoꝛa. quo dicto/ſubito inuētus eſt ad
ripam fluminis iuxta monaſterium ſuū: ⁊ reuerſus eſt ad
patrem ſine macula. Abbas Paulus mandauit Joanni
diſcipulo q̄ duceret ſibi fimū boum qui erat iuxta ſepul/
cra. et ſi inueniret ibi hyenam ſeuam beſtiam: q̄ duceret
eam captam. Juit Joannes. irruit ſuper eum hyena. ille
vero voluit eam tenere. ſed illa fugit. fugientem vero in/
ſecutus eſt Joannes/dicens. Abbas meus dixit vt te ligē
⁊ captam ducam. illa vero ſtetit: ⁊ ille ligauit eam captā:
⁊ duxit ad patrem. pater admiratus ait vt humiliaret Jo
anni cedēs eum: Stulte iſtum canem miſerum quid huc
adduxiſti: ⁊ mox ſoluit eum ſenex et permiſit diſcedere.
Unus frater multū al's ſpiritualis inuidebat cuidā al/
teri fratri germano ſuo multum obedienti. ⁊ duxit illum
ad fluuium vbi erant crocodili: ⁊ dixit ei. Jntra fluuium.
⁊ intrauit. ⁊ non nocuerunt ei crocodili: ſed lingebant eū
Jterum redeuntes inuenerunt moꝛtuum: ⁊ oꝛauerunt ſu
per illum: ⁊ ſurrexit. quod miraculū ille frater ſpiritualis
et religioſus ſibi imputabat. ſed abbas dixit ei. Propter
obedientiā fratris tui moꝛtuus eſt reſuſcitatus: non pꝛo/
pter te. Dixit abbas cuidam ſuo diſcipulo q̄ lignū ſiccū
quod ipſe plantauerat/irrigaret. erat autem ab eis lōge
aqua: vt ſero pergeret/⁊ mane rediret. poſt tres autē an/
nos viruit contra naturam lignū illud: ⁊ fructum fecit: q̄
fuit fructus obedientie. ¶ E Joannes abbas in colla/
tione ſua de fine cenobite ⁊ eremite ait. Uirtus humilita
tis matris omniū virtutum/ac totius ſpiritualis ſtructu/
re ſolidiſſimum fundamentum/a noſtris penitus exulat
inſtitutis. quia ſubiectionis iugum non ſuſtinere conten
ti/ad pꝛeſumptionē noxie libertatis pꝛotinus euolamus.
quia non ſm̄ diſtrictionis regulam ſed pꝛo noſtri arbitrii
libertate ſenioꝛis ſubiicimur imperio. vt nō patientie fru
ctum addiſcere/ſed tempus adipiſcēde licentie expecta/
re videamur. Si illius tempoꝛis ſancti religioſi hoc dice/
bant: noſtri tēpoꝛis capitiati ⁊ exterius vix ſignati in con
tinua viuentes noxia libertate et ſub pꝛelatis. Zacha. xi.
idolis victitantes/quid poſſunt dicere: Jdem pꝛeceptum
euangelicum de craſtino. Matth. vi. non cogitare/⁊ pꝛe/
lato vſqꝫ ad finem obedire/obſeruare: non eſt minus ꝑfe
ctum anachoꝛitica puritate. Talis enim illū imitatur de
quo dicitur Philip. ii. Humiliauit ſemetipſum factꝰ obe/
diens vſqꝫ ad moꝛtem. ⁊ Non veni facere voluntatē meā:
ſed voluntatem eius qui miſit me patris. Jo. vi. Jdem:
Finis cenobite eſt omnes ſuas moꝛtificare ⁊ crucifigere
voluntates: ac ſm̄ euangelium nihil de craſtino cogitare.
Matth. vi. quem virum Eſaias deſcribens ait Eſa. lviii.
Si auerteris a ſabbato pedem tuum facere voluntatem
tuā in die ſancto meo: ⁊ vocaberis ſabbatum delicatum ⁊
ſanctum domini gloꝛioſum: ⁊ gloꝛificaueris eum dū non
facis vias tuas: ⁊ non inuenitur voluntas tua vt loqua/
ris ſermonem: tunc delectaberis ſuper dominū. ⁊ ſuſtol/
lam te ſuper altitudinem terre: ⁊ cibabo te hereditate Ja
cob patris tui. Ecce triplex pꝛemium religioſoꝛum vere
obedientiū: ⁊ qui vere ſanctificant ſabbatum: delectatio/
exaltatio/hereditas. Delectationem merentur: ꝓpter car
nis macerationem. Exaltationem/pꝛopter voluntariam
ſubiectionem. Hereditatem/pꝛopter voluntariā pauper/
tatem. iuxta illud Mat. v. Beati pauperes ſpū: quoniā
ipſoꝝ eſt regnū celoꝝ. Jn pꝛedicta autem authoꝛitate
Eſaie ponuntur bona quibus vacare debēt religioſi: ad
quos pꝛopꝛie ſpectat ſanctificatio ſabbati. Sāctificatur
autem ſabbatū per eos per. vii. ſcꝫ per obſeruantiā quie/
tis ſpiritualis: per abnegationem pꝛopꝛie voluntatis: per
ſtudium dilectionis ſpiritualis: per munditiam mentis ⁊
coꝛpoꝛis: per gloꝛiam actoꝛis: per reſtrictionem concupi/
ſcentie carnalis: per cuſtodiam oꝛis. Sed hodie cōmuni/
ter religioſi non ſanctificant ſabbatum. contra pꝛeceptum
domini. Exod. xx. Memento vt diem ſabbati ſanctifices.
ſed moꝛe iudaico carnaliter ipſum maculant: non ſancti/
ficant. Judei nāqꝫ tanq̄ carnales carnaliter ſabbatū cu
ſtodiebant otio ⁊ comeſſationibꝰ vacantes: ſic ⁊ religioſi
hodierni ab exterioꝛi opere ceſſantes ſed nō vacātes deo
ſed acidioſi ⁊ guloſi de pꝛopꝛia ſalute non curant. Cōtra
quos Augu. Quū deus pꝛeceperit obſeruari ſabbatum:
illi in iis que deus pꝛohibet exercent ſabbatum. Uacatio
noſtra a malis operibus. vacatio illoꝛum a bonis operi/
bus. Melius eſt arare q̄ ſaltare. ⁊ melius fodere q̄ mur/
murare. melius eſt ſcribere q̄ otiari. Caueant tales ne in
tali ſabbato moꝛiantur. Matth. xxiiii. Oꝛate ne fiat fuga
veſtra. id eſt moꝛs. ſabbato ſcꝫ acidie. hyeme/toꝛpoꝛis ⁊ te
poꝛis. ¶ Eremite vero perfectio eſt exuere mentē a cun/

Sabba/ti ſancti/ficatio.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cris terrenis:eſqꝫ quantū humana fragilitas pꝛeſumit ⁊
imbecillitas ſinit/viuere cum chꝛiſto.de quo d: Thꝛeñ.iij.
Sedebit ſolitari⁹ ⁊ tacebit:quia leuauit ſe ſuper ſe. ⁊ pſ.
cj.Similis factus ſum pelicano ⁊c. Raro ergo eſt ⁊ pau
ciſſimis dono dei conceſſa perfectio. Iſte enim vere ⁊ nō
ex parte perfectus eſt:qui ⁊ in eremo ſqualloꝛem ſolitudi
nis/⁊ in cenobio infirmitates fratrum equali magnani
mitate ſuſtentat.Et ideo in vtraqꝫ pꝛofeſſione per omnia
conſummatum inuenire difficile eſt.quia nec anachoꝛita
contēptum ⁊ pꝛiuationem materialium rerū: nec cenobi
ta theoꝛie ad integrum poteſt aſſequi puritatē. Jo.caſſi.
in.iiij.lib.de inſtitutis renunciātium ait/ꝙ ingrediēs mo
naſterium in Egypto pꝛimo ponebatur ⁊ pꝛobabatur ad
poꝛtam monaſterij ad ſeruitium peregrinoꝝ ⁊ hoſpitum
per annum.quo cōpleto admiſcebatur cōgregationi fra
trum:et tradebatur in cura vni ſenioꝛi : qui.x.iunioꝛibus
pꝛeerat ⁊ gubernabat.Cuius hec erit ſolicitudo ⁊ erudi
tio pꝛincipalis:per quam iunioꝛ introductus ſcandere cō
ſequenter etiā culmina perfectionis pꝛeualeat: vt doceat
eum pꝛimitus ſuas vincere voluntates. quem ſtudioſe ⁊
diligenter in his exercēs ea ſemper illi imperare de indu
ſtria pꝛocurabit:q ſenſerit animo ſuo eſſe contraria. Mul
tis ſiquidem experimentis edocti tradunt monachos et
maxime iunioꝛes ne voluptatem quidem concupiſcentie
ſue refrenare poſſe:niſi pꝛius moꝛtificare per obedientiā
ſuas didicerint voluntates. Ideoqꝫ pꝛonuntiant nullate
nus vel iram vel triſtitiam vel ſpiritum foꝛnicationis poſ
ſe extinguere:ſed nec humilitatem coꝛdis veram nec cum
fratribus vnitatem perpetuam nec firmam diuturnamqꝫ
poſſe retinere concoꝛdiam: ſed nec in cenobio poſſe quiſ
dem diutius permanere:eum qui pꝛius voluntates ſuas
non didicerit ſuperare. Idem Jo.caſſi.ibidē.Tanta ob
ſeruantia obedientia regule cuſtoditur:vt iunioꝛes abſqꝫ
licentia pꝛepoſiti ſui non ſolum non audeant cellam egre
di:ſed nec ipſi naturali neceſſitati ſatiſfacere pꝛopꝛia au
thoꝛitate pꝛeſumant. Sicqꝫ vniuerſa complere quecunqꝫ
fuerint ab eo pꝛecepta/tāꝙ ſi ex deo ſint celitus edita/ſine
vlla diſcuſſione feſtinant: vt nonnūꝙ impoſſibilia etiam
ſibimet imperata ea fide ac deuotione ſuſcipiant: vt tota
virtute ac ſine vlla coꝛdis heſitatione perficere ea ac con
ſummare nitantur. ⁊ ne impoſſibilitatem pꝛecepti pꝛo ſe
nioꝛis reuerentia metiantur. Itaqꝫ confidentes intra cu
bilia ſua/⁊ operi ac meditationi ſtudium pariter impen
dentes/quū ſonitum pulſantis oſtium audierint/ad oꝛa
tionem ſcilicet eos vel ad opus aliud inuitātis: certatim
vnuſquiſqꝫ de ſuo cubili pꝛorūpit. Ita vt is qui opus ſcri
ptoꝛis exercet:quam repertus fuerit inchoaſſe literā fini
re non audeat:ſed in eodem puncto quo ad aures ei⁹ ſo
nitus pulſantis aduenerit:ſumma velocitate pꝛoſiliens/
nec tātum quidem moꝛe interponat quantū cepti apicis
cōſummet effigiem:ſed imperfecte litere lineam derelin
quens non tam operis compēdia lucra ve ſectetur:ꝙ vir
tutem obedientie exequi toto ſtudio atqꝫ emulatione fe
ſtinet.quā non ſolum operi manuum vel lectioni vel ſilen
tio ⁊ quieti celle/verū etiam cunctis virtutibus ita pꝛefe
runt:vt huic iudicent omnia poſtponenda.⁊ vniuerſa diſ
pendia ſubire contenti ſint dūmodo hoc bonum in nul
lo violare videantur. ¶ ℱ Item Jo.caſſi.ibidem. Per
humilitatem ⁊ veram obedientiam ceterarum virtutum
quis poteſt culmina aſcēdere. ſicut in Joāne abbate pa
tet.qui toto mundo claruit:⁊ vſqꝫ ad gratiam pꝛophetie
per virtutem obedientie extitit ſublimatus.Hic itaqꝫ Jo
annes ab adoleſcentia ſua vſqꝫ ad virilem etatem ſenio
ri deſeruiens/donec ille in huius vite conuerſatione dura
uit:tanta humilitate inheſit eius obſequijs:vt ipſi quoqꝫ
ſeni obedientia eius ſtupoꝛem ſummū incuteret. Cuius
hanc virtutem vtrum de vera fide ac pꝛofunda coꝛdis hu
militate et ſimplicitate deſcēderet/an affectatitia eſſet et
quodammodo coactitia/atqꝫ ad imperantis faciem pꝛe
beretur/volēs manifeſtius exploꝛare:ꝙ plurima et etiam

ſuperflua minuſqꝫ neceſſaria vel impoſſibilia frequētius
iniungebat. Ex quibus tria ponam quibus manifeſtari
poſſit volentibus ſcire vel mētis eius vel ſubiectionis in
tegritas. Sumpſit naqꝫ lignum aridum ⁊ putre: et fixit
in terra. pꝛecepitqꝫ Joanni vt illud aqua vecta quotidie
bis rigaret : vt in antiquā arboꝛē reuiuiſcens diffuſis ra
mis amenitatem oculis atqꝫ vmbꝛaculum eſtu feruenti
ſubter reſidentibus exhiberet. Quod pꝛeceptum venera
tione ſolita ſine vlla impoſſibilitatis cōſideratione ſuſci
piens adoleſcens/ita quotidianis dieb⁹ expleuit:vt aquā
fere per duo miliaria indeſinēter appoꝛtans/nullatenus
lignum ceſſaret rigare.atqꝫ per totius anni ſpatium non
infirmitas coꝛpoꝛis/non feſtiuitatis ſolēnitas/non occu
patio neceſſitatis vllius que illum etiam honeſte excuſa
ret ab executione mandati:non deniqꝫ hyemis aſperitas
intercidens/ab obſeruantia pꝛecepti huiuſmodi potuit
impedire. Quūqꝫ hanc eius ſedulitatem tacitus ſenex cō
ſideraret : videretqꝫ eum ſimplici coꝛdis affectu manda
tum ſuum velut diuinitus emiſſum ſine vlla permutatio
ne vultus vel rationis diſcuſſione ſeruare:ſinceram eius
obedientiam cōpꝛobans pariter ⁊ admirans tam longū
laboꝛem quem per totum anni ſpatiū ſtudio deuotionis
impēderat:ad aridum virgultum accedens/O (inquit)
Joannes: miſitne radices hec arboꝛ an non? Quūqꝫ ille
neſcire ſe dixiſſet: ſenex velut inquirens rei veritatem ⁊
tāꝙ tentans vtrūnam ſuis radicibus teneretur:euulſit
coꝛam ipſo leui cōmotione virgultum:ſicqꝫ pꝛoijciens il
lud/pꝛecepit vt deinceps rigare deſineret. Hic idem Jo
annes ad dicti ſenis imperium tentatiuū lenticulam olei
que ſola in eremo remanſerat : per feneſtram cōminuen
dam demiſit ad terram: parum cogitans vel retractans
pꝛecepti ineptiam/diuturnam neceſſitatem/infirmitatem
coꝛpoꝛis/penuriam ſumptuum/eremi ſqualentis angu
ſtias ac difficultates. Hic idem ad obedientiam dicti ſe
nis ſaxū quod multe turbe hominū mouere non poſſent:
cōplicita nunc ceruice nunc toto coꝛpoꝛe pꝛouoluere con
tendebat:non metiens impoſſibilitatem pꝛecepti pꝛo re
uerentia ſenis/⁊ obſequij ſimplicitate ſincera:qua crede
bat fiducia ſenem non poſſe incaſſum ac ſine ratione pꝛe
cipere. Abbas pater mutius cū filio ſuo circiter.viij.an
noꝛum intrauit monaſterium.quadam die quum abbas
infantem vidiſſet ploꝛātem : ſimulans ſe commotum/ad
pꝛobandum patris conſtantiā moꝛtificationem ⁊ obediē
tiam/pꝛecepit patri vt tolleret filium:⁊ iactaret in fluuiū.
quod pꝛeceptum velut a deo ſibi factum adimplens filiū
in vlnis rapiens pꝛoiecit in fluuiū. quem tamen pꝛocura
ti fratres poſt currentes de fluminis alueo leuauerunt.
Reuelatū autem continuo fuit ſenioꝛi hac eum obedien
tia. Gen.xxij. Abꝛae patriarche opus impleſſe.quem poſt
ſemigrans ad chꝛiſtū abbas ſucceſſoꝛem monaſterio de
reliquit. Quidam filius comitis ditiſſimi ſtudijs litera
libus non mediocriter inſtitutus in monaſterio conuer
ſus/ad ſenioꝛis pꝛeceptū confeſtim poſtꝙ intrauit mona
ſterium.x.ſpoꝛtas ceruicibus ſuis poꝛtans ⁊ per plateas
circūferens/ſingillatim multis ⁊ non vni ſicut ſibi pꝛece
ptum erat ſtatuto pꝛecio venūdedit:non cōſiderans tam
vilis ⁊ inconſueti officij nouitatem/ſplendoꝛem natalium/
venditionis iniuriam:dū illam chꝛiſti humilitatē. Mat.
xij. (que eſt vera nobilitas animum que moꝛibus oꝛnat)
per obedientie gratiam deſiderat obtinere. Abbas Py
nuſius abbas in egypto ingentis cenobij ſignis ⁊ virtu
tibus gloꝛioſus timens ne fauoꝛ populi fructus ſibi pꝛe
mij vacuaret eterni:occulte ſuū monaſterium fugiēs ha
bitu ſeculari indutus receptus eſt ſicut nouici⁹ ignotus
in monaſterio Tabenſiotarum in Thebaida. datuſqꝫ eſt
tāꝙ ſenex inutilis ⁊ incognitus in adminiculum cuidam
fratri adoleſcenti qui hoꝛtum ſuſceperat excolēdum.qui
non ſolū omnia que ipſe pꝛepoſitus imperaſſet ⁊ que in
iūcti operis cura poſcebat/cum ſumma humilitate com
plebat:ſimum humeris poꝛtando/⁊ alia officia vilia ſu

dendo:verũetiam quedam neceſſaria opera que propter
horrorem a ceteris vitabantur noctis labore complebat.
tandem cognitus a ſuis monachis cum querentibus/ co-
actus eſt ad ſuũ redire monaſteriũ: dicens ſe inuidia dia
boli proditum/ ne bono ſubiectionis ⁊ obedientie potire
tur. Simile fecit idem receptus in monaſterio Bethlemi
tano: qui tãdem coactus ad ſuum rediit monaſterium in
egypto: ⁊ coactus eſt eſſe quod erat. ¶ Quidam iunior
cũ a ſuo increparetur abbate cur humilitatem ⁊ obediẽ-
tiam quã renuntians mundo pro modico tempore reten
tare cepiſſet/ dimitteret: diabolica inflatꝰ ſuperbia ſuaq̃
contumacia reſpondit. Nũquid ob hoc memetipſum hu-
miliaui pro tẽpore: vt ſemper ſubditus ſim: ad quod eius
effrenatũ ſceleſtũq̃ reſponſum ita eſt ſenior ſtupefactus:
percipiens verba hec non ab homine ſed ab antiquo lu-
cifero eſſe prolata: vt nullam vocem aduerſus tantã pro-
teruiam de ore ſuo emitteret: ⁊ non niſi gemitus de corde
tãtummodo ⁊ ſuſpiria potuerit propalare: tacitus intra
ſe voluens illud qđ legitur de chriſto. Phil. ij. Qui quum
in forma dei eſſet: humiliauit ſemetipſm factus obediens:
non vt ille diabolico ſpiritu ac tumore poſſeſſus/ ꝓ tem-
pore: ſed vſq̃ ad mortem. Jo. caſſi. Nullo modo poterit in
anima noſtra virtutum ſtructura cõſurgere: niſi prius ia-
cta fuerint vere humilitatis in corde noſtro fundamina:
que firmiſſime collocata perfectionis ⁊ charitatis culmẽ
valeãt ſuſtinere. Ita videlꝫ vt primum fratribus noſtris
veram humilitatem intimo cordis exhibeamus affectu.
in nullo ſcꝫ acquieſcentes eos cõtriſtare vel ledere. quod
nullatenus poterimus implere: niſi renuntiatio vera que
in expoliatione omniũ facultatum ac nuditate cõſiſtit/ in
nobis fuerit chriſti amore fundata. deinde obedientie iu-
gum ⁊ ſubiectio ſimplici corde ac ſine vlla fuerit ſimula-
tione ſuſcepta. Ita vt preter abbatis mandatũ nulla pe-
nitus in nobis viuat voluntas. Quod non aliter poterit
obſeruari: niſi quis ſe non ſolum mortuũ huic mundo/ ve
rũetiam inſipientem iudicauerit ac ſtultum: vniuerſa que
fuerint a ſenioribus imperata/ ſine vlla diſcuſſione perfi-
ciens: ſacroſancta ea credens ac diuinitus promulgata.
In qua conſiſtentibus qualitate proculdubio ſtatus ille
humilitatis vere tranquillus ac immobilis ſubſequetur:
vt noſmetipſos inferiores omnibus iudicantes/ vniuer-
ſa que nobis fuerit irrogata tametſi iniurioſa ſint vel tri
ſtia vel dãnoſa: tamq̃ a ſuperioribus noſtris illata patien
tiſſime toleremus. hucuſq̃ Jo. caſſi. in dicto. iiij. lib. de in-
ſtitu. re. ¶ S Quũ Paulus ſimplex diſcipulus magni
Antonij ſemel ex ſimplicitate preſentibus alijs fratribus
interrogaſſet ipſum an chriſtus prius fuerit an prophete
beatus Antonius verecũdatus pro eo/ ꝙ ſic eum diſcipu
lus ſuus abſurde interrogaſſet: ſilere eum ac abire iuſſit.
Ille vero quia omne quod ab eo dictũ fuiſſet tãq̃ prece-
ptum dei ſeruare propoſuerat: accedens ad cellam ſuam
tãq̃ mandato accepto ſilentiũ gerere inſtituit: nec omni-
no aliquid loqui. ⁊ ſic. x. annis permãſit. Quod quũ per-
cepiſſet Antonius: mirari cepit vnde hec illi obſeruantia
placuiſſet: quã animę ſciebat nõ eſſe mandatam. Quũq̃
eum loqui iuſſiſſet: ⁊ cur tantũ ſiluerit indicaret: Tu (in-
quit Paulus) dixiſti mihi vt irem ⁊ ſilerẽ. Et ſtupefactus
Antonius ita ab eo ſermonẽ quem ipſe negligenter pro-
tulerat obſeruatum. Omnes nos iſte (inquit) condẽnat.
Quũ enim nos de celo nobis non audiamus loquẽtem:
ab iſto qualiſcũq̃ ſermo qui ex ore noſtro proceſſerit ob-
ſeruatur. multã tamen Antonius docere volẽs eum obe-
dientiã/ precipere ei ſolitus erat etiã que ratio non poſce
bat: in quibus eius animus probaretur. Haurire nãq̃ ali
quãdo eum aquã iuſſit ex puteo: ⁊ in terrã tota die effun-
dere. ⁊ contextas ſportellas reſoluere: atq̃ iterum retexe
re: ⁊ rurſus reſoluere. Et ita per hec ad obedientiã puriſ-
ſimã informatus in breui ad perfectionem peruenit. Ex
cuius exẽplo dicebat Antonius ꝙ ſi quis velit velociter
ad perfectionem venire: non ſibi ipſi fieret magiſter: nec

proprijs voluntatibus obediret: etiam ſi rectum videre-
tur eſſe quod velit. ſed mandatum ſaluatoris obſeruan-
dum ante omnia/ vt vnuſquiſq̃ abneget ſemetipſum ſibi
⁊ renuntiet proprijs voluntatibus. Matth. xvi. quia chri
ſtus dicit Jo. vi. Ego veni non vt faciã voluntatem meã:
ſed eius qui miſit me. ⁊ vtiq̃ voluntas ſua non erat con-
traria patris: ſed qui venerat obedientiã docere/ non in-
ueniretur obediens: ſi propriam faceret voluntatẽ. quan-
to magis nos iudicabimur inobedientes: ſi faciamꝰ pro-
prias voluntates: Deniq̃ ſupra dictus Paulus exemplũ
nobis eſt. qui obedientie ⁊ ſimplicitatis merito in tantũ
ſpiritualium gratiarum culmẽ aſcendit: vt multo plures
⁊ potentiores virtutes per ipſum q̃ per Antonium domi
nus faceret. Tante fuit ſimplicitatis ⁊ fiducie apud deũ:
vt quodam tempore quum celeriter non curaret quẽdam
oppreſſum a diriſſimo demone more canis rabiẽtem: mo-
re infantium indignatus dixit ad chriſtum. Uere hodie
non manducabo ſi eum non curaueris. ⁊ mox quaſi deli-
cioſo infanti ſatiſfactum eſt a chriſto. ⁊ ſtatim curatus eſt
rabidus. ¶ Abbas Baſilius interrogatꝰ quomodo ſibi-
inuicem fratres obedire deberent: reſpõdit. ſicut ſerui do
minis ſuis. ſicut precepit dominus. quia qui vult in vobis
eſſe magnus. fiat omniũ nouiſſimus ⁊ ſeruus. ſicut filius
hominis non venit miniſtrari. Matth. xx. ſed miniſtrare.
Dicebat ſenex quia nihil ſic deus querit ab iis qui initiũ
habent conuerſionis: quõ obedientie laborem. ¶ Quidã
ſecularis renuntiauit ſeculo: ⁊ venit in monaſteriũ addu
cens ſecum ſuũ filium paruulum infantem. quem abbas
tenens oſculabatur: et dixit patri ſuo/ Amas hunc: ⁊ ille
reſpondit. etiam. Poſtea dixit illi abbas/ Tolle ergo ſi
amas eum: ⁊ mitte eũ in furnum ardentem. ⁊ tenẽs eum
pater ſuus iactauit in furnũ ardentem. ⁊ ſtatim factus eſt
furnus velut ros. Daniel. iij. Ex quo facto acquiſiuit ſibi
gloriam quemadmodũ Abraam patriarcha. Idem quaſi
ſupra eo. ꝟ. abbas pater. ¶ Beatus Benedictꝰ iuſſit da-
ri oleũ quod remanſerat cuidã ſubdiacono. ſed cellerariꝰ
nõ obediuit ne fratribus oleũ deeſſet. Iratus pater iuſſit
alijs fratribꝰ vt ipſum vas vitreũ in quo parũ olei remã-
ſerat/ per feneſtrã proijceretur: ne in cella aliquid per in-
obedientiã remaneret. factũq̃ eſt. ſed proiectũ vas remã-
ſit incolume. Tunc collectis fratribꝰ beatus Benedictus
de infidelitate ⁊ inobedientia inobedientẽ monachũ in-
crepauit. ¶ Narrat Greg. in dialogo li. iij. de epo ſabino
epiſcopo placẽtino. ꝙ cũ Padus fluuius egreſſus alueũ
ſuũ terras eccleſie occupaſſet: dixit diacono ſuo/ Uade ⁊
dic pado/ mandat tibi eps vt te cõpeſcas: ⁊ ad proprium
alueũ redeas. qđ diaconus irriſit: nec obediuit. Tunc vir
dei accerſito notario dictauit/ dicens. Sabinus dñi noſtri
Jeſu chriſti ſeruus cõmonitoriũ Pado. Precipio tibi in
noĩe Jeſu chriſti vt de alueo tuo in locis iſtis vlteriꝰ non
exeas: nec terras eccleſie ledere preſumas. ⁊ dixit notario
Uade hoc ſcribe ⁊ in aquam eiuſdẽ fluminis hoc proijce.
Quo facto ſancti viri preceptũ ſuſcipiens aqua ad alueũ
eſt reuerſa. qua in re inobedientiũ duritia cõfundit̃ quan
do in virtute Jeſu ⁊ elementũ irrationale ſancti viri pre-
ceptis obediuit. ¶ Uir dei cõtra Samariã miſſus/ quia
per inobedientiã comedit in itinere: hũc leo in itinere oc-
cidit. ſed ſtatim illic ſcriptũ eſt. iij. Reg. xiij. vij. q. i. deniq̃.
quia ſtetit leo iuxta aſinũ ⁊ nõ comedit de cadauere. Ex
qua re ſm Greg. in. iij. dialogorũ oſtẽditur ꝙ peccatũ in-
obedientie in ipſa fuerit morte laxatũ. In libro q̃ dicit̃ pa
radiſus dicit̃ ꝙ quũ Didimus monachus rogaſſet beatũ
Antoniũ magnũ qui eũ ad viſitãdum venerat: ꝙ in cella
ſua flecteret genua ⁊ precẽ funderet: ſtatim fecit. at ſecum
do noluit ſe rogari. ipſis nos rebus docẽs ſanctorũ volũ
tatibus obedire: quia verus monachus nõ contẽdit. Jo-
ſeph in coll. ſua de definiẽdo dicit. Seniores noſtri quox
fidei apoſtolicarũ ſigna virtutũ teſtimonia reddiderunt:
quiq̃ vniuerſa iudicio potius ac diſcretione ſpũs/ q̃ rigi-
da animi obſtinatione geſſerunt: eos q̃ alienis infirmita-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tibus ⁊ voluptatibus acquieſcerent/multo vberiores fru-
ctus penitentie ꝙ eos qui in ſuis voluptatibus perdurarēt
capere cenſuerunt. Deniq abbas Piamon poſt. xxv. an-
nos oblatā ſibi vuam ⁊ vinū a quodam fratre ſine heſita-
tione ſuſcipiens/cōfeſtim ea que ingeſta fuerant cōtra cō-
ſuetudinē deguſtare/ꝙ ignote cūctis continentie maluit
propalare virtutē. Idem in eodē. Nunꝗ rationabiles ac
probatos patres duros aut irreuocabiles in ſuis defini-
tionibus fuiſſe meminimus. ſed velut cerā calore ita etiā
eos ratione mollitos: ⁊ intercedēte ſalubriori cōſilio me-
lioribus partibus ſine heſitatione ceſſiſſe. Quoſcūq aūt
vidimus definitionibus ꝓprijs inherere: irrationabiles
ſemper probauimus ac diſcretionis expertes. ❡ Quidā
venit ad abbatē Siſoy volens fieri monachus vnicū ha-
bens filiū. cui dixit Siſoy. Si vis fieri monachus proijce
filium in flumen. quo volēte facere miſſus a Siſoy alius
frater dixit. Ne iactes puerū in aquā. dixit ille. Abbas pre-
cepit vt iactem. Cui frater. Ille ⁊ iterū precipit ꝙ non fa-
cias. Ille autē relinquens filiū factus eſt monachus pro-
batiſſimus ꝓpter obedientiā. ❡ Dixit abbas Siſoy. Ve-
ni ad abbatē Achillem q̄ fuit magne obedientie. ⁊ ad ab-
batem O: qui magne humilitatis fuit. ⁊ quū ſtarem ibi:
allatus fuit eis quidā piſcis modicus: quem quū abbas
Achilles incideret vt pararet eum: vocatus eſt ab O: ille
autem dimiſit cultellū in medio piſcis ſtatim: ⁊ non preci-
dit eū: ⁊ cucurrit ad eum. ⁊ miratus ſum tātam obedien-
tiam eius. quia nō dixit/expecta donec incidā piſcem. Et
dixi ego abbati Achilli/Vbi inueniſti obediētiam hanc?
reſpōdit. Non eſt mea: ſed iſtius ſenis. ⁊ dixit mihi. Veni
et vide obedientiā ⁊ humilitatē eius. Coxit aūt Achilles
partē in piſcis male: ita vt perderet illū voluntarie. ⁊ appo-
ſuit ſeni. ⁊ ille manducauit nihil loquēs. ⁊ dixit ei/Bonū
eſt ſenex: ⁊ ille reſpondit. bonū eſt valde. Poſt attulit aliā
partem nimis coctam. ⁊ dixit. Ecce illud perdidi ſenex: et
iſtud nimis coxi. Reſpondit etiā modice mali cibi exiuit.
Et cōuerſus ad me abbas Achilles dixit. Vide quia hec
obedientia iſtius ſenis eſt. Et exiui ab eis. ⁊ quicquid ibi
vidi: feci ſcḋm meā virtutem. ❡ Quidam patrū miſit diſci-
pulū ſuum procul haurire aquā ad puteū. qui oblitꝰ por-
tare funem/videns ſuper puteum clamauit dicens. La-
cus lacus: abbas meus precepit mihi vt implerem lage-
nam iſtā aqua. ⁊ ſtatim aſcendit aqua vſq ad ſummū pu-
tei obediens ſibi: ſicut ipſe ſuo patri ſpūali. ⁊ impleuit la-
genam aqua: ⁊ reuerſa eſt aqua in locum ſuū. ❡ Quidā
puer cū patre ſuo venit inſtincte ad penitentiā faciendā.
qui quū tētaretur a fornicatione: dixit patri. Vado ad ſe-
culū: quia nō poſſum carnis concupiſcentiā tolerare. Cui
pater. Accipe panes. xl. ⁊ eſto in eremo deferens folia pal-
marū. xl. diebus. qui obediens patri quū quieuiſſet ibi. xx.
diebus: ſtetit corā ipſo velut mulier ethiopiſſa turpiſſima
et fetidiſſima: ita vt abijceret eā a ſe fetorem non tolerās.
Cui illa. Ego ſum que cordibus iuuenū dulcis appareo.
ſed propter tuam obedientiam ⁊ laborē ⁊ orationem nō
permiſit me deus te ſeducere. Ille autē ſurgens nūtiauit
patri. Cui pater. Et ego inquit noui. ſed ſi permanſiſſes.
xl. diebus iuxta mandatū meū maiora vidiſſes. ❡ San-
ctus Abraam anachorita in cella occluſus perfecte viuēs
rogatur ab epiſcopo ire ad vicum gentiliū: ⁊ conuertere
eos. cui Abraam. Obſecro inquit ſanctitatē tuam vt me
mala mea plangere permittas. Cui epūs. Ecce mūdum ⁊
que in eo ſunt reliquiſti: ⁊ crucē chriſti amplexus es. atta-
men donec vniuerſa hec expleueris: agnoſce te obedien-
tiā (que cunctis virtutibus eminet) non habere. Hec ille
quū audiret cepit flere. ⁊ ait. Fiat volūtas dñi. ꝓpter obe-
dientiā quocūq iuſſeris pergam. ❡ Beate memorie Ar-
ſenius dixit aliquādo abbati Alexandro. Quādo expen-
deris palmulas tuas: tūc veni ⁊ guſtabimus. Si autē ali-
qui peregrini ſuperuenerint: comede cū eis. Abbas autē
Alexander leuius operabatur. ⁊ quum facta fuiſſet hora
māducandi: ſupererat adhuc ei de palmulis ſuis. ſed vo-
lens cuſtodire ſermonem ſenis ſuſtinuit donec explicaret
palmas. Abbas aūt Arſenius quū videret quia tardaret:
guſtauit. exiſtimās quia forte peregrini ſuperuenerant: ⁊
cū ipſis guſtaſſet. Abbas autem Alexāder. poſtꝗ explica-
uit palmulas: veſpere perrexit ad Arſeniū. Et dixit Arſe-
nius. Peregrinos aliquos habuiſti? Et ille reſpōdit/nō.
Et Arſenius. Quare ergo nō veniſti? Et reſpōdit. Tu di-
xiſti mihi/quādo defecerint palme: tūc veni. ego habens
ſermonē tuū in animo meo non veni. q: modo adhuc cō-
pleui opus. Et miratus eſt ſenex ſcrupuloſitatē obedien-
tie eius: ⁊ dixit. Citius diſiungere ab opere tuo: vt ⁊ mini-
ſteriū pſallendi facias ⁊ aquā tibi haurias. Alioquin citiꝰ
debilitabitur corpus tuū. ❡ Venerunt aliquādo fratres
quatuor veſtiti pelliceas tunicas deſerti ad abbatē Pam-
bo. Et indicauit vnuſquiſq virtutē alterius non preſente
eo de quo loquebatur. Vnus aūt ex eis ieiunabat multū.
Alter vero nihil poſſidebat. Tertius vero habebat pluri-
mā charitatem. De quarto dixerunt. ꝙ. xxij. annos habe-
bat permanēs in obediētia ſeniorꝭ. Reſpōdit eis abbas
Pambo. Dico vobis ꝙ iſtius virtꝰ maior eſt aliorum. quia
vnuſquiſq veſtrū virtutem quā poſſidet propria volūta-
te retinuit. hic aūt ſolus ſuam voluntatē abſcindens alie-
ne voluntatis ſe ſeruum fecit. Tales enim veri cōfeſſores
ſunt ſi vſq ad finē ita perſeuerauerint. Dicebant ſenes ꝙ
iſta querit chriſtus a chriſtianis: vt obediat quis diuinis
ſcripturis. quoniā inde accipiet loquendorū ⁊ agendorū
formā. Et vt cōſentiat prepoſitis ⁊ patribꝰ ſuis orthodo-
xis. ❡ Item ſciendū ꝙ vbi inferior prelatus vel iudex ali-
quid precipit: ⁊ ſuperior alius contrarium: ſuperiori obe-
diendū eſt. quod qualiter intelligatur no. xi. q. iij. qui reſi-
ſtit. vbi de hoc. Vnde ſuper illud Rom. xiij. Qui ſuperio-
ri reſiſtunt: ipſi ſibi dānationem acquirūt. dicit gloſ. Aug.
Si quis iuſſerit: nūquid faciendū eſt: ſi contra proconſu-
lem iubebatur? Rurſum ſi q̄d ipſe procōſul iubeat: ⁊ aliud
imperator: nūquid dubitatur illo contēpto illi eſſe ſeruiē-
dum? De hoc etiā habetur di. viij. que cōtra mores. Nota
etiam Innoc. ex de appel. ad hec. ꝙ in dubijs maxime in
ſpiritualibus obediendū eſt. De hoc etiam plene no. ex de
tēpo. ordi. ad aures. ❡ Itē non tenentur ſubditi obedire
prelatis in his que nō pertinēt ad officiū ſuum. xviij. q. ij. — In q̄bꝰ ſit obediendū ſuperiori.
hoc tantū. ⁊ no. in pre. c. ad aures. Dicit enī Seneca in. iij.
lib. de beneficijs. Errat: ſi q̄s exiſtimat ſeruitutem in totū
hominē deſcendere. pars eiꝰ ſcꝫ corpora obnoxia ⁊ adſcri-
pta ſunt dominis. mens quidē ſui iuris eſt. Et ideo in ijs
que pertinēt ad interiorem motū vel votū voluntatis nō
tenetur homo obedire homini. ſed in ijs que exterius per
corpus ſunt agenda. In quibuſdā tamē que ad naturam
corporis pertinēt/homo homini obedire nō tenetur: ſed
ſoli deo. quia oēs homines natura ſunt pares. puta in ijs
que ad corporis pertinent ſuſtentationē ⁊ prolis genera-
tionē. Vnde non tenētur nec ſerui dominis/nec filij parē-
tibus obedire in matrimonio cōtrahendo: vel virginita-
te ſeruāda: aut aliquid hmōi: niſi de bono ⁊ equo. de hoc
legitur ⁊ no. ex de deſpon. impub. c. j. ⁊ no. ex de regu. cum
virum. in gloſ. paterna deuotio. ⁊. xxv. q. j. c. j. ⁊ de cōu. ſer-
uo. c. j. xxxij. q. j. integritas. Sed in ijs que pertinēt ad diſ-
penſationem actuū ⁊ rerum humanarum tenetur ſubdi-
tus ſuo ſuperiori obedire: ſcḋm rationem ſuperioritatis: ſi-
cut miles duci exercitus in ijs que pertinent ad bellum.
xxiij. q. j. quid culpatur. vbi de hoc. Seruus domino in ijs
que pertinent ad ſeruilia opera exequenda. liiij. diſt. qui-
cūq. ⁊ quaſi per totum. ⁊ ex de iudeis. c. ij. Filius patri in
ijs que pertinent ad diſciplinam vite ⁊ curam domeſticā.
xxij. q. iiij. duo iſta. de obedientia religioſorum ſupra ple-
ne dixi. ❡ IV Tenentur etiam chriſtiani poteſtatibꝰ ſe-
cularibus obedire infidelibus. per fidem enim non tolli-
tur ordo iuſtitie: ſed magis firmatur. ſed ordo iuſtitie re-
quirit vt inferiores ſuis ſuperioribus obediant. aliter enī
non poſſet humanarum rerum ſtatus conſeruari. ad hec
j. Pet. ij. Serui ſubditi eſtote in omni timore dominis nō

tantū bonis ⁊ modeſtis/ſed etiam dyſcolis.xi.q.iij.iulia/
nus.⁊.§.Item in pſalmis.⁊ ex̄ de iude.multorū. lxxxix.di.
ad hoc.Non tamen per hoc poſſunt iudei aut ſaraceni ha
bere ſeruos chriſtianos.quia prohibitū eſt ex cauſa. ex̄ de
iudeis.c.j.⁊.ij.⁊.c.ad hec.⁊.c.fi. Excōmunicatis etiam do
minis/quādiu extat excōmunicatio/non tenētur vaſalli
obedire. Ad hec.xv.q.vj.c.nos ſanctorū. ⁊.c.iuratos. vbi
de hoc.Nec hereticis.ex̄ de here.c.vlti. Nec tyrannis vſur
pantibus publice principatum:niſi iam cōfirmatis. iij.q.
vij.§.tria.℣.verūtamen.in gloſ.ecce quātum. Item ſupe/
riori iudici/vbi ſunt duo/obediendum eſt.vt dictum eſt in
p.c.c.qui reſiſtit.⁊ hoc habet locum quando ad ſuperio/
rem appellatum eſt.vel quādo vnus iudex habet iuriſdi/
ctionem ab alio.vt officialis ab epiſcopo.ff.de iudi. iudi/
cium.C.de offi.rec.prouin.potiores. ad hec faciunt. xxj.di.
inferior.ex̄ de offi.leg.volentes. Ubi autem ſunt equales
domini quibus aliquis tenetur:⁊ precipiunt diuerſa:obe
diat vtriq; ſi poteſt.ff.de ope.liber.libertus.⁊ no.de peni.
di.j.§.hoc idem.℣.nemo eni.in gloſ.diuerſis.al's obediat
cui primo iurauit.quia primū iuramentum ſeruandū eſt.
ex̄ de iureiur.tua.⁊.c.veniens. Si autem quis in duobus
beneficijs intitulatus eſt:⁊ ſub diuerſis prelatis:tūc obe/
diat ei a quo maius habet beneficium:⁊ qui vtilius preci
pit.ar.ex̄ de teſta.cum in officijs.⁊.c.relatum.ij.⁊ ex̄ de po
ſtu.c.fi. Si in omnibus ſunt equales: locus eſt gratifica/
tioni.ff.ad ſyluia.ſenatuſconſul.ſi q̇s in graui.§.ſicut oīs.
Hec in ordinarijs iudicibus locum habent. In delegatis
vero ſeruatur quod dicit̄ ex̄ de reſcrip.cum cōtingat. Itē
tam in ordinarijs ꝙ̄ in delegatis locum habet.ex̄ de ſen.⁊
re iudi.c.fi. ¶ Si precipiat epiſcopus ſacerdoti excōmu/
nicare vel denuntiare aliquē quē ſacerdos ⁊ maior para
parochie ſcit innocētem:nihilominus obediat ſacerdos.
xi.q.iij.ſentētia.xxiij.q.j.quid culpatur.ex̄ de offi.delega.ſi
quādo.c.paſtoralis.§.quia vero. Unde Bern. ad Adam
monachum.Quedam ſunt pura bona.quedam pura ma
la.⁊ in ijs nulla debetur obedientia hominibus.quia nec
mala agenda:nec bona ſunt propter obedientiam dimit/
tenda.ſed inter hec ſunt media. ⁊ in ijs nō eſt fas ſenſum
noſtrum preferre ſententie magiſtrorum: ſcȝ vt vigilare/
diſciplinare/ieiunare/peregrinari/⁊ ſimilia. ¶ Si epiſco
pus precipiat clerico ſuo vt eat Romam propter negotia
eccleſie:non poteſt ſe excuſare ab obediendo/quia dicit ꝙ
alij ſunt ibi magis idonei. quia in legationibus non eſt
ordo ſeruandus.ff.de lega.ſecūdo.§.penulti.⁊ no. de hoc
xvj.q.j.vos autem.Nec poteſt ſe excuſare pretextu cure fa
miliaris.quia cōmunis vtilitas preferenda eſt priuate.ex̄
de poſtu.pre.bone.⁊ hoc tamen intelligas ſm ea que no.
vij.q.j.ſcias. Non tamen tenetur obedire vt promoueat
negotium cōtra ſemetipſum.ff.de lega.ſecundo.§.ſi accu
ſatio.⁊ ar.ex̄ de iureiur.petitio. ⁊ faciunt ea que no.xxij.q.
v.de forma.in gloſ.ſic ergo. ¶ Item nō tenetur clericus
obedire prelato ſuo ad dādū ei vel ſuo nepoti libros ſuos:
vel renūtiare beneficio vel eccleſie ſue.quia non pertinet
hoc ad officiū prelati.vij.q.j.quia frater. Ideo dixit can/
tor Pariſienſis ꝙ non tenentur clerici ad obedientiā bur
ſalem ſiue argentinam/ſiue mulinam/ſiue equinam. Si
tn̄ iſte clericus ſit habens clericos dure ceruicis:ſit ⁊ ipſe
ſuperior:precipit ꝙ cōmodet clerico bone indolis ⁊ inge/
nij:vt ſtudio theologie ad quod mittit ipſum pficiat vel
iuris canonici aut ciuilis:tunc obediendū eſt ei.quia non
mouet ipſum cupiditas:ſed charitas ⁊ eccleſiaſtica vtili/
tas.ar.pre.c.quia frater. ⁊ ex̄ de magiſtris. ſuper ſpecula.
Et hoc intelligas quando ille clericus cui talis obedien
tia iniungitur/libros de bonis eccleſie acquiſiuit.al's ſe/
cus.ex̄ de teſta.requiſiſti.⁊.c.quia nos. ⁊ de iure patro. cū
dilectus. §. nos igitur.xij.q.iiij.c.j.⁊.ij.⁊.q.v. ſitum. ⁊ no.
xij.q.j.res eccleſie.Ray.Greg.in moral.Obedientia que
habet aliquid de proprio/in pſperis nulla eſt aut minor.
quia ſcȝ voluntas propria non videtur principaliter ten/
dere ad implendum preceptum: ſed ad adſequendū pro/
prium volitum. In aduerſis autem niſi ex ſemetipſo ani/
mus apperat:obedientie ſibi meritum minuit.quia ad ea
que in hac vita deſpecta ſunt/inuitus nolenſq; deſcendit.
viij.q.j.ſciendum. ¶ Religioſi profitentur obedientiam
quantū ad regularem cōuerſationem ſm quam prelatis
ſuis ſubduntur. Ideo quantū ad illa ſola obedire tenen/
tur: que poſſunt ad regularem obſeruantiam pertinere.
Et hec eſt obedientia ſufficiens ad ſalutem. Si autem in
alijs obedire voluerint:hec erunt ad cumulum perfectio/
nis.dummodo iſta non ſint contra deum aut contra pro/
feſſionem. Unde Bern.dicit in lib.de precepto ⁊ diſcipli/
na. Subditus nec citra promiſſum eſt inhibēdus: nec vl/
tra promiſſum cogendus per legem obediētie. Credo ta
men ꝙ iſta regula fallat in obedientia fratrum minorum:
qui per regularem profeſſionem ſuam tenentur eorū pre
latis obedire in omnibus que non ſunt contra regulam/
aut contra deum/aut animā.ſicut in eorum regula conti/
netur.Et hec obedientia ſtrictior ⁊ perfectior eſt obediē/
tijs aliarum regularum.Et hoc eſt proprie ſm euangeliū
ſeipſum ex toto abnegare.Matth.x.⁊.xvj.Mar.viij. Lu.
ix.⁊.xiiij. Nihil enim fratres minores excipiendo in obe/
dientia regule ad omnem ſunt generaliter obedientiam
obligati.j.Cor.xv.⁊ Heb.ij.ex̄ de priuil.quia circa.cum ſi.
vbi de hoc. ¶ I Religioſo imponuntur aliqua q̄ ſunt
ſm regulam.vt que continētur in regula:⁊ ea que ad de/
bitam illorum obſeruantiam expediunt vel requiruntur.
Et in hoc non eſt dubium ꝙ religioſus tenetur ſuo obedi
re prelato.niſi impedimento legitimo excuſetur.ex̄ de ma
io.⁊ obe.cum in eccleſijs. ex̄ de ſimo.ne dei. Aliqua vero
imponuntur preter regulam.vt que nec ibi continentur:
nec expediunt ad illam: nec ordinantur.vt eleuare feſtu/
cam.⁊ hic etiam non tenetur obedire.quia non tenet̄ niſi
quatenus ſe obligauit ſua profeſſione.vt ſupra dixi. Per/
fecta tamen obedientia eſt in his obedire. Aliqua impo/
nuntur contra regulam. Et hic diſtinguendum eſt.quia
quedam ſunt in quibus prelatus poteſt diſpenſare.vt ab/
bas in eſu carnium ex cauſa.vt no.ex̄ de ſtatu.mona. cum
ad monaſterium.in gloſ.ſic ergo.⁊.xx.q.vlti.c.vlti.Et tūc
tenetur obedire.quia melius eſt mactare mentem ꝙ̄ ven
trem.viij.q.j.ſciendū.Quedam in q̄bus non poteſt diſpē
ſare.vt in caſtitate:⁊ in habēdo proprium:⁊ ſimilibus.ex̄
de ſta.mona.c.ij.⁊.c.cum ad monaſteriū.§.ſi.Et tunc non
debet obedire.Aut dubium eſt an diſpēſare poſſit aut pre/
cipere.Et tunc obediendum eſt.xxiij.q.j.quid culpatur.et
de hoc ſatis notatum eſt ſupra. ¶ Item tenetur religio/
ſus obedire ſuo prelato precipienti.ꝙ ſtet in ſcholis vel ꝙ
addiſcat.quia non eſt hoc contra profeſſionē regularem. A q̄bus
excepto ſtudio phyſice/⁊ legum/eis prohibito.ex̄ ne cleri. ſtudijs
vel mona.nō magno. De quo textu arguo ꝙ ſtudere in ſa arceant̄
cra theologia ⁊ ſacris canonibus qui practicāt ipſam nō religioſi
eſt ipſis prohibitum.Et ar.decre.eiuſdē ti. ſuper ſpecula.
§.ſi.⁊ expreſſum.ex̄ de renū.poſt tranſlationem.§. ceterū.
ibi.Ac per exercitiū lectionis ſcientie reperit ſciētie mar/
garitam.de cōſe.diſt.v.nunꝙ̄.ibi.Ama ſcientiam ſcriptu/
rarum.⁊.xvj.q.j.doctos.in primo verbo.⁊.c.legi.ibi. ⁊ cū
deſit ei inſtructio neceſſaria. Idē dico etiam eis cōceſſum
ſtudere in liberalibus artibus tēperate ⁊ ſine debito ad
ſacras literas melius intelligendas/errores vitandos ⁊
confutandos.xxxvij.diſt.qui de menſa.⁊.c.ſi quid.⁊.c.tur/
bat.⁊.§.ecōtra.⁊.§.cur ergo.excepta Arithmetica ⁊ Geo
metria ⁊ Aſtronomia: que non ſunt ſcientie pietatis ſm
Hiero. Sciētia autē pietatis eſt legere ⁊ ſtudere in ſacris
literis.xxxvij.diſ.ſi quis grāmaticam. Aſtronomia autem
prona ad idololatriam in deſuetudinem abijt.xxvj.q.j.§.
his ita. ¶ Ad hoc tamen ꝙ poſſit religioſus ſacro ſtudio
intendere/duo precipue exiguntur. Primū/vt ex obedien
tia cogatur.vide ex̄ ne cleri.vel mona. vt periculoſa.li.vj.
quia ſm apoſtolum ſciētia inflat.j.ad Cor.viij.⁊ ex̄ de re/
nun.niſi cum pridem.§.pro defectu. Et ꝙ dicit inflat.i.ad
ſuperbiam inclinat. Inflatio enim pro ſuperbia accipi/

tur.xi.q.iij.ſi autem. Et dicit Bern. Sicut cibus indigeſtus corrūpit ſtomachum ⁊ hydropicum facit: ſic ſcientia adiecta niſi ſit feruore charitatis decocta malos mores generat. Et quia ex ſe ſemꝑ debet in clauſtro manere.xvj.q.j.placuit.ibi. Sit clauſtro ſuo cōtentus.quia ſicut piſcis ſine aqua caret vita:ita ſine monaſterio monachus. Sedeat itaqꝫ ſolitari⁹ ⁊ taceat:quia mūdo eſt mortuus: deo autem viuit. Secundū ꝙ intentio eius nō ſit ad gloriam nec appetitū honoris:ſed ad ſapientiā/dictam a ſapore ⁊ guſtu diuino/adſpirare.quia monachus nō docentis ſed plangentis habet officiū:qui ⁊ ſe ⁊ mūdum lugeat.xvj.q.j.monachus.vij.q.j.hoc nequaqꝫ. Et dicebat ſacer Franciſcus requiſitus a fratre quid legeret/ꝙ ſufficiebat ei legere in libro crucis. Et dicebat fratribus ſuis. Tot erunt vacantes ſcientie: ꝙ beatus erit ille qui ſe ab ea ſterilem fecerit propter deum. ¶ Nec poteſt abbas nō exemptus mandare per obedientiā monacho ſuo ꝙ non cōfiteatur epiſcopo vel penitētiario ſuo.quia eſt ordinarius omniū de dioceſi clericorum ⁊ monachorū.xvj.q.vij.omnes baſilice.ex de offi.ordi.conquerētē.ex de offi.archipreſ.officiū.ex de preſcrip.cum olim.§.ſi.ibi. Penitentia in leuioribus culpis. Nec tenetur monachus denuo ſuo abbati peccata illa de quibus ſemel fuit confeſſus ⁊ abſolut⁹ ab epiſcopo vel penitentiario/confiteri.de peni.diſt.j.§.his authoritatibus aſſeritur.ꝟ.nec eſt neceſſe.niſi in caſibus poſitis ibi in gloſ.que incipit/in caſibus tamē. Unde dicit Thomas ꝙ non poteſt quis authoritate cuiuſcūqꝫ hominis cōpelli ad confitendū peccatum quod alteri confeſſus eſt q̄ abſoluere potuit.quia confeſſio peccatorū eſt quoddā ſacramentale diuino imperio ſubiacēs:non humano. Non tenentur religioſi etiam non exēpti obedire in omnib⁹ epiſcopis. Unde ſi precipiant prelato eorū vel fratri ꝙ vadat ad papā vel regem pro ipſis aut pro alijs:aut ꝙ recipiant cōmiſſiones eorum in cauſis:vel executiones teſtamētorum aut ſimilia:non tenetur obedire. Ad hoc.xviij.q.ij.c.hoc tantū.xvj.q.j.de preſentium.ex de ſimo.ne dei. Crederem tamen ꝙ propter neceſſitatem vel magnam vtilitatē poſſunt epiſcopi talia demandare.⁊ ipſi tunc obedire tenentur.per ea que leguntur ⁊ no.xvj.q.j.qui vere.⁊.c.quidam monachi.vbi de hoc.⁊.ij.q.vij.cura paſtoris. ¶ Non poſſunt religioſi non exēpti ſine licentia dioceſani vel eorum vicariorum vel capituli vacante eccleſia ad ordines promoueri per alium epiſcopū.quia ſubſunt epiſcopis:⁊ de eorum iuriſdictione ſunt.vt ſupra probatum eſt.ex de preſcrip.veniens.§.chriſma.expreſſum ex de tempo.ordi.cum nullus.§.inferiores.lib.vj.⁊ ſm illum.§.⁊ ſequētem intellige quod dixi ſupra de vicarijs. ¶ Si epiſcopus velit monachū inſtituere rectorem in eccleſia ſeculari: ⁊ abbas nolit:obediet monachus abbati.xvj.q.j.cum pro vtilitate.⁊.c.monachi.lviij.diſt.c.j.⁊.ij. Si tamen vtilitas eccleſie exigit:cogendus eſt abbas per ſuperiorem conſentire:⁊ monachū licentiare.vt pre.c.cum pro vtilitate.⁊ ex de iure patro.nullus.⁊ facit ex de ſta.mona.quod dei. Si prelatus vocet ad ſe aliquem religioſum ad ſuū comitatum vbi ille religioſus regulam ſuā vel ſtatuta alia regularia ſeruare non poteſt:cōſulo vt ad clauſtrū propriū reuertatur:nec periculum ſuum exponat cōmodis alienis.xlvij.di.ſicut. Si vero de precepto pape vel ſuperioris cogatur:⁊ nequeat miſericordiā inuenire:neceſſe eſt obedire.ar.ex de offi.deleg.ſi quādo.xix.diſt.in memoriam.c.di.contra morem.⁊ ibi prout poterit regulam ſuā obſeruet.quia gratia dei vbiqꝫ datur.⁊ regula vbilibet difficulter ſeruari poteſt.quia nec ſocietas nec locus eſt de ſubſtātia regulari.ar.bonū.xl.diſt.illud.⁊.c.quelibet. ¶ Itē notandum ꝙ regulares longe magis ſunt adſtricti plātis ſuis obedire.vtpote q̄ renuntiauerūt omnibus ⁊ proprie volūtati.q̄ clerici ſeculares epō.xij.q.j.non dicatis.ex de offi.or.quāto.⁊ ſupra dixi. Et clerici magis ſunt adſtricti obedire epō q̄ laici.ar.lxxj.di.primatus.viij.q.j.quid aūt. Tenetur monachus obedire epō inuito abbate vocatus pro cubiculari.licet videatur priuilegiū papale.no.ij.q.vij.cū paſtoris.ſm additionē Bar.licet alij ſint contra. vide qđ no.ſupra.§.ſed vt ſciant.ꝟ.inquiūt.⁊ in additione ibi poſita.in ar.xx. ¶ Non ſolū non eſt obediendū precepto iniuſto manifeſte:ſed etiā inhoneſto ⁊ incommodo.no.xj.q.iij.non ſemper.hucuſqꝫ Ray.ab illo.ꝟ.ſupra ſi epſ. ¶ Ceterum ad ampliorem obediētie notitiā veniamus:⁊ primo eā deſcribamus. Obedientia eſt voluntas faciendi preceptū vel mandatum ſuperioris. Et intelligas mādatum quod ſit mediate:vel per nuntiū:vel per literas. Preceptū vero quod ſit immediate. Vel mandatum intelligas volūtatem iudicatā que eſt ſine coactione imperij. Preceptū vero eſt quando eſt imperij coactio. Probatur hec deſcriptio.xiiij.q.j.quod precipitur. vbi etiā de hoc no. Item ſic deſcribitur. Obediētia eſt ſpontaneum ⁊ voluntariū ⁊ rationabile ꝓprie voluntatis ſacrificium. Probat hec deſcriptio.xx.q.iij.preſens.xv.q.j.non eſt.viij.q.j.ſciendū. Vel obedientia eſt pio ſtudio ꝓprie voluntatis abnegatio.ad hoc.xij.q.j.non dicatis. ¶ Et notandum ꝙ ꝓpria voluntas dupliciter accipitur. Uno em̄ modo dicitur volūtas ꝓpria:que non eſt deo ſubiecta. Et ſm hoc abnegatio ꝓprie voluntatis ſit:quū voluntas noſtra diuine voluntati ſubijcitur. Phil.ij. Jo.iiij.⁊.vj. Luc.xxij. Mar.xiiij.⁊ Matth.xxvj. Alio modo dicitur ꝓpria voluntas:que non eſt ſubiecta homini.⁊ ſm hoc volūtas ꝓpria abnegatur in eo qui ſe voto obligans homini volūtatem ſuam ſubdit volūtati humane. Et ſic abnegatio ꝓprie volūtatis ſpecialiter videtur pertinere ad religioſos.vt pre.c.non dicatis.⁊ ex lib.vj.de elec.ſi religioſus. ¶ De prima abnegatione magiſter Hugo de ſancto victore ait ꝙ ſpiritus hoīs in medio quodā loco cōſtitutus/ſupra ſe creatorem ſuū habet:cui ſubiectus eſſe debet.ſub ſe carnē ſuā:cui debet eſſe prelatus. Rom.viij. Aliud ergo debet creatori ꝓpter ſubiectionem. aliud carni propter prelationē. Creatori debet vt nūqꝫ preter eius volūtatem ſe moueat extra illā effluendo. Gen.xlix.ad Heb.ij.preſumens illa q̄ non debet:vel infra illam ſubſiſtendo:torpens ab ijs que debet. Carni vero ſcꝫ ancille debet vt eam ſm arbitriū rationis ſcꝫ dn̄e diſponat. Hec caro non eſt habenda odio.ſm apoſtolū Ephe.v.xiij.q.ij.non exiſtimemus. Ber. Nōne odit carnē ſuam qui ei cumulos gehenne mercatur:et ſm duritiam ſuam ⁊ cor impenitens theſaurizat iram in die ire. Optime diligit carnē:qui conculcat ⁊ macerat eā:ſicut pannus a fullonibus cōculcatur: vt mundior et melior fiat. Apoca.vij. Hi ſunt qui venerunt de tribulatione magna ⁊ lauerūt ſtolas ſuas in ſanguine agni. Itē Anſ. Non eſt aliud peccare/q̄ nō reddere deo debitū. Omnis enim volūtas rationalis creature ſubiecta debet eſſe volūtati diuine. Hoc eſt debitum qđ debet angelus ⁊ homo deo. Et hec eſt iuſtitia ſiue rectitudo voluntatis:q̄ iuſtos facit ſiue rectos corde.i.volūtate. Hic eſt ſolus ⁊ tot⁹ honor quē debemus deo:⁊ a nobis exigit deus. Sola naqꝫ talis volūtas facit opera deo placita: quū poteſt operari ⁊ quū non poteſt. Ipſa ſola per ſe placet.q: nullum opus ſine illa placet. Hunc honorem debitū qui deo nō reddit:aufert deo quod ſuū eſt:⁊ deū exhonorat.⁊ hoc eſt peccare. Roma.ij. Per preuaricationem legis deū inhonoras. Nihil enim minus tolerandū eſt in rerū ordine:q̄ vt creatura debitam ſubiectionem ⁊ honorem ſuo creatori auferat:⁊ nō ſoluat quod aufert. Neceſſe ergo eſt vt aut ablatus honor ſoluatur:aut pena ſequatur. Nā aut homo debitam ſubiectionem deo volenti ſpōtaneam exhibet:aut deus eum inuitum ſibi torquēdo ſubijcit.⁊ ſic ſe dominū eius oſtendit. Un̄ Ezech.xx. Uiuo ego dicit dn̄s deus.q̄m in manu forti ⁊ in brachio extēto ⁊ in furore effuſo regnabo ſuper vos. ¶ Pio ſtudio dicit in deſcriptione/ad differentiam illorum qui voluntatem ſuam humane voluntati ſubdunt timore ſeruili:qui non eſt in charitate.j.Joan.iiij.de quo etiam habetur.xxiij.q.vj.§.vlti. Obedientia

Obedientie deſcriptio.

autē vera charitate perficitur. j. Pet. j. Caſtificantes animas veſtras in obedientia charitatis. Uel p͛ lucro terreno. qđ excludit ſibi meritū dandum a deo. Propter deuz em̄ nō ꝓpter lucrū humanū ſubiecti eſſe debem⁹. j. Pe. ij. Subiecti eſtote ꝓpt͛ deū oib⁹. ex͛ de ma. ⁊ obe. ſolite. j. rn̄. Et intellige hic pium ſtudium/vehementē animi applicationē ad cultum dei. vt pium hic dicat̄ a pietate: que d͛ theoſebia ſm̄ Greg. ¶ Item notandū ꝙ obediētia put eſt virtus ſpecialis: attenditur reſpectu eoꝝ que ſunt indifferentia. vnde Augu. de vera religione. Peccatum eſt nō ſolum malum ſed etiā vetitum facere. inferens a ſimili ꝙ opus virtutis eſt nō ſolum bonū ſed etiam preceptū facere. Unde dn̄s obediētiam Ade experiri voluit in eo qđ erat ſm̄ ſe indifferēs. ſcꝫ in comeſtione fructus ligni ſcientie boni ⁊ mali. Gen̄. iij. xj. q. iij. quid ergo. Itē obedientia generalis virtus eſt. mouere em̄ pōt ad oia opera virtutum: omne em̄ opus virtutis iuberi pōt a ſuperiore/vel deo/vel hoie. Unde ſi aliquis velit exire in op⁹ virtutis: q: iuſſum eſt a ſuperiore: voluntas illa erit obedientis. Unde voluntas faciēdi iuſſum ſuperioris: quia iuſſum eſt: eſt ſpecialis actus obedientie. Item ſciēduz ꝙ quū ſubdere ſe alteri/ſit humilitatis ⁊ obedientie: differunt tamen. Subdere em̄ ſe alicui ſm̄ reputationē/eſt humilitas. Hoc em̄ electoꝝ ꝓprium eſſe ſolet: vt de ſe minus ſentiant ꝙ̄ ſint. iuxta verbū Greg. Item quū ſupbia ſit appetitus ꝓprie excellentie. iuxta Bern̄. in ep̄lis. Ad humilitatem etiā ptinet amor inferioritatis/vel vilitat̄. ſm̄ verbum Bern̄. ſup Cāti. Uerus inquit humilis vilis vult reputari. ⁊ Luc. xiiij. Quū vocatus fueris ſcꝫ ad nuptias: vade ⁊ recūbe in nouiſſimo loco. Subiectio humilitatis reſpicit pſonam ſm̄ ſe. Subiectio vero obediētie reſpicit eam pſonam cui aliquis ſubditur inquātum eſt pāpiens: ⁊ pſonam que ſubditur inquantum eſt agens. Exemplum harū duarū ſubiectionū habemus in chriſto ⁊ Joanne. Matth. iij. ⁊ Luce. iij. Subiectione obediētie ſubiecit ſe Joānes chriſto: quādo conſenſit vt baptizaret chriſtum prout chriſtus volebat. Unde dicit ibi gloſ. Uera eſt humilitas quā non deſerit comes obediētia. Chriſtus vero ſubdidit ſe Joāni ſubiectione humilitatis: volēs a Joāne minori baptizari. Unde ⁊ dicit ibi. Sic nos implere opꝫ oēm iuſtitiam. i. humilitatem: que eſt ſubdere ſe minori. ſm̄ gloſ. ibi. Superioris eſt baptizare. inferioris eſt baptizari. Actuū. xx. Beatius eſt dare ꝙ̄ accipere. ¶ Ad cōmendationē obedientie faciūt admonitiōes ſacre ſcripture. Roma. xiij. Ois aia poteſtatib⁹ ſublimioribus ſubdita ſit. ex͛ de cenſi. ois. Epheſ. vj. Filij obedite parentibus veſtris in dn̄o. Coloſ. iij. Filij obedite parentibus veſtris per oia. Heb. xiij. Obedite prepoſitis vr̄is ⁊ ſubiacete eis. ipſi em̄ peruigilāt quaſi rationē ꝓ aiab⁹ veſtris redituri. Obediunt etiā deo creature inſenſibiles. ps. cxlviij. Preceptum poſuit: ⁊ nō p̄teribit. Baruch iij. Stelle vocate ſunt: ⁊ dixerunt adſumus. ps. ciij. Terminū poſuiſti quē non tranſgredientur. Mat. viij. Luce viij. Marci. v. Quis eſt hic cui mare ⁊ venti obediunt? Ambro. in hexameron. Non mediocris pudor eſt iperio dei inſenſibilia elementa parere: ⁊ hoies nō obedire: quibus ſenſus ab ipſo tributus eſt authore. Paruerūt rane beato Ambroſio que eū predicantē impediebāt: ⁊ tacuerunt. Paruerunt hirūdines beato Franciſco predicanti: ⁊ tacuerunt. Paruerunt ei cicade/⁊ cuniculi/⁊ cerui/⁊ ouis/⁊ agnus/⁊ lynx/⁊ phaſianus/⁊ alie aues. vt habetur in eius legenda. Sancto etiā Martino (vt habet̄ in legenda ſua) obediebant ignis/⁊ aqua/⁊ arbor/⁊ canes/⁊ ſerpentes. vn̄ ſemel ingemiſcēs ait. Serpentes me audiunt: ⁊ hoies non audiunt. ¶ 2 Exempla obedientie p̄mo in capite noſtro chriſto obediēte vſqꝫ ad mortez. Phil. ij. Item obediētia Abrae. Triplici aūt p̄cepto ꝓbauit dn̄s obedientiā Abrae. In p̄rie deſertione. Gene. xij. Egredere de terra tua. In circūciſione. Gen̄. xvij. In filij imolatione. Gen̄. xxij. In p̄mo fuit renūtiatio quātuz ad

Abrae obedientia.

effectū terrenoꝝ. In ſecūdo conſanguineoꝝ ⁊ vitiorū et carnaliū deſiderioꝝ. In tertio renuntiatio filioꝝ. Sed ⁊ in p̄mo p̄cepto/Egredere ⁊c. triplex religioſoꝝ renūtiatio figuratur: ſcꝫ terrenoꝝ/carnaliū deſiderioꝝ/⁊ voluntatis ⁊ ꝓprij intellectus. Prima fit ꝑ ꝓmiſſionē paupertatis. Secūda ꝑ votum caſtitatis. Tertia per abnegationē ꝓprie voluntatis. que adimpletur ꝑ veram obedientiā. De hoc loquit̄ illa collatio Papuntij de tribus abrenuntiationib⁹/que eſt tertia inter coll͛. Jo. caſſia. ¶ Sūt autem. xv. difficilia que cōmendāt obedientiā Abrae ⁊ aliorum vere obedientiū in ijs que ſibi dn̄s imperauit. Primū eſt/ꝙ Abraam voluit ad preceptū dn̄i re ſibi chariſſima ſcꝫ filio vnigenito carere. Scđm/ꝙ dn̄s voluit ꝙ pater occideret filium ꝑ ſe. minor em̄ fuiſſet dolor ſi ꝑ alium occidiſſet. Tertiū/ꝙ voluit eū occidi corā ſe. imo ipſemet manu ꝓpria voluit h̄ facere. Multi em̄ ſuſtinerēt ꝙ filij ſui occiderent̄: t̄n̄ nō poſſent h̄ aſpicere vel ꝓpria manu h̄ facere. Propterea paſſio dn̄e nr̄e. Lu. ij. ibi. Tuā aiam. ⁊c. maior fuit q: p̄ſens erat cruci. Jo. xix. Quartū ꝙ filius eius ille erat vnicus. nō em̄ habebat alium ex libera vxore. Unde dixit ei angelus de celo. Gen̄. xxij. Quia non pepercisti vnigenito ꝓpter me. xxxij. q. iiij. recurrat. Quintum/ꝙ miraculoſe habuerat eum. quia ex vxore vetula ⁊ ſterili: ⁊ quum ipſe iam eſſet centenarius. Geneſis. xxj.

Sextum/ꝙ magna promiſſio facta erat Abrae de ipſo. Galatas. iij. Gene. xij. ⁊. xv. Septimum/ꝙ ipſe ſolatiū erat matri ſue. quod no. ibi quū dicitur Iſaac. quod interpretatur riſus. dixit enim mater ſua eo ſibi dato. Riſum fecit mihi domin⁹. quicūqꝫ em̄ audierit: corridebit mihi. Geneſis. xxj. Quid dixiſſet mater Iſaac: ſi Abraam reuertens de eius immolatione dixiſſet ei immolaui filiuz tuum. Narrat etiam Joſephus ꝙ ipē puer gratioſus ad fauorem ſuum parentes potius prouocabat: eo ꝙ in omni virtute ſtuderet: ⁊ parentum haberet ſolicitudinem: et affectum circa dei religionem. Octauum/quia voluit eum non ſolum occidi/ſed etiam incendi. Unde dicitur Geneſis. xxij. Offer eum ibi in holocauſtuz. quod interpretatur totum incenſum. noluit parcere nec viuo nec mortuo. Nonum/ꝙ voluit eum ducere per triduum ad locum immolationis. Unde gloſ. ibi. Non eſt Abraā iuſſus ſtatim occidere filium ſuum: ſed per triduum ducere ad immolationis locum. vt longitudine temporis tentatio augeretur. ⁊ creſcentibus curis paterna viſcera cruciarentur. prolixo ſpatio pater filium intuetur. cibum cū eo ſumit. tot noctibus p̄pendet in amplexibus. pater cubat in gremio. ⁊ per ſingula momenta in paterno amplexu dolor occidendi filium cumulatur. Decimū/q: nō apparebat aliqua p̄cepti vtilitas vel neceſſitas. Que em̄ vtilitas inocentē occidere: dānū ſ͛o manifeſtū erat. ⁊ ſumma crudelitas videbatur. Hiere. vij. xxviij. q. v. regum.

Undecimū/ꝙ non excuſaſſet eum authoritas precipiētis. quū nullus teſtis adfuiſſet. nec crederetur ei ſi dixiſſet hoc ſibi dn̄m precepiſſe. Duodecimū quia hoc erat rationi ⁊ nature contrariū. Decimūtertiū/q: non p̄ceſſerat in ſanctis patribus hmōi obedientie exemplum.

Decimūquartū/ꝙ oīm ad quoꝝ notitiam hoc p̄ueniſſet imminebat ſcandalum. Decimūquintuz/Quū ait/Tolle. q. d. nō per alium: ſed per teipſum. Filiū m. non ſeruuz vel alienum. Unigenitum. non de multis vnum. q: iuxta illud poeticum.

Parcius ex multis mater deſiderat vnum:
Que flens dicit/tu mihi ſolus eras.

Quē diligis. q: in ſenectute genitū ⁊ a deo munere p̄ceſſum ⁊ exhibitū ꝑ miraculū. ſi em̄ nō diligeret ſec⁹ eēt. Iſaac. in q̄ b̄ndictionis ꝓmiſſio. Gen̄. xij. ⁊. xv. tāqꝫ ſi ille occideretur: tota ſpes ꝓmiſſionis fruſtraret̄. Aug. De charitatis admonitione ⁊ nois recordatione tentatio cumulatur. Et vade in terram viſiōis. ex hoc aggrauat̄ dolor. ſi em̄ precepiſſet ex impetu filium imolari: aliquātulum eſſet tolerabili⁹ hoc. Per tres dies iubet deducere filiuz.

Unde mirũ ꝙ viſu ⁊ colloquio ⁊ ſocietate dilectiſſimi fi lij nõ retardatur. vt ſupradictũ eſt. Et offer eũ ibi in ho locauſtum. Et ſummus tumulus doloris. holocauſtum eñi eſt totum incendiũ. vt ſupradictũ eſt. vt nihil de illo remaneret. nec etiam os ad patris ſolatium. Sup vnum montiũ quẽ monſtrauero tibi. Hic eſt mons Moria/ in quo poſtmodum factũ eſt templum. Sed vide multitu dinem obedientie. Abraam de nocte conſurgens ſtrauit aſinũ ſuuz: ⁊ preparauit neceſſaria holocauſto. Nemini eñi que facturus erat voluit indicare: ne forte ꝓhiberet parere deo. xxij. q. ij. ꝓphetauit. quod eſt cõtra reuelãtes obedientias nõ ſibi conſolatorias: ⁊ facientes eas ⁊ ꝓ curãtes per ſeculares maxime reuocari. Precepto ergo accepto tam difficili non ſe excuſauit. cauſam pcepti non interrogauit. ſicut faciũt quidam religioſi diaboli imita tores. qui ait Geñ. iij. Cur precepit vobis deus vt nõ cõ ederetis ⁊c. Item nõ procraſtinauit mandatum exequi. ſed de nocte ſurrexit: ⁊ ne videretur ⁊ impediretur nulli conſilium cõmunicauit. vt dictum eſt. Si aliquod horuz feciſſet: forſitan meritum amiſiſſet. q: dñs dixiſſet ei. Vo lebam ꝙ faceres hoc: ſed ad ꝓbandum te hoc dixi. xxij. q. ij. non eñi volebat. Item attendẽdum eſt ꝙ vtile ſit pro ptum eſſe ad obedientiã. Abraam eñi filium nõ immola uit: ⁊ tamen tãtũ meritũ habuit obediẽtia eius quãtum ſi imolaſſet. Geñ. xxij. Quia nõ pepciſti filio tuo vnige nito ꝓpter me. q: quãtum fuit in Abraam filiũ interfecit q: votum eius ꝓ opere reputatur. de pe. diſt. j. magna. in pn. diſt. cũ legibꝰ canonizatis ibi ſe. vſq; ad. §. cõtra. Be nedicã te ⁊ multiplicabo ſemen tuũ. ⁊ in. e. c. In ſemine tuo benedicentur omnes gentes: q: obediuiſti voci mee. Geñ. xxij. ¶ Homo qui promptam volũtatem habet ad obediendũ deo: in omnibus placet deo. ⁊ ꝓ infinitis re bus quas nunq̃ facturus eſt meritũ habet. Greg. Non eſt manus vacua a munere: ſi arca cordis plena fuerit bona voluntate. Tertio die vidit montẽ ꝓcul. ⁊ relictis iuuenibus quos ſecum duxerat cũ aſino: ne impedirent eum: aut gemitu obſtreperent aut fletu. ſm Ambro. xxij. q. ij. ꝓphetauit. et ſic creuit tentatio. quia remãſit ſolus cum filio. Impoſuit ligna ſuper Iſaac. Et hic creſcit do lor ⁊ tentatio. vt filius materiam ſue portaret mortis: ſi cut chriſtus crucem. Jo. xix. maior ꝙ ſi alius materiã ſue mortis portaret. Et accipiens ignez ⁊ gladiũ ſolus aſcẽ dit cum eo. vt nemo eum impediret. Et hic augmentat tentatio maior ꝙ ſi alius materiã mortis filij portaret. ⁊ ait Iſaac. Ecce ligna et ignis. vbi eſt victima? Et hic in geminantur dolores de verbis filij. Cui pater. Deus pro uidebit ſibi victimã fili mi. Et ſtatuit arã. ⁊ lignis diſpo ſitis ignem adhibuit. Et hic augmentatur dolor. Qui libet actus eius quaſi quedã occiſio filij eſt. Et (ſicut Jo ſephus ait) ad puerum dixit. O puer quẽ innumeris vo tis obtinui: ſuſceptũq; diligentiſſime alui: in quo felicem me arbitrabar quũ viderem ad virilem etatem venire: vt moriens mei relinquerem ſucceſſorem: q: ex volunta te dei pater tuus factus ſum: ex volũtate dei ſimiliter te deponam. eo ꝙ ipſe dignatur accipere te in odorem ſua uitatis. vt ſicut mirabilis fuit ingreſſus tuus in mũduz: ita ⁊ mirabilis ſit egreſſus. vt Jo. bapti. Luce. j. Mar. vj. Non eñi iudicauit te dignũ egritudine ſeu bello vitã fini re: ſed cum orationibus ⁊ ſacrificijs aiam tuã ad ſe vo care. ⁊ ipſe de cetero mei curã gerens ſenectutẽq; regẽs (qua gratia maxime te nutriebã) moriar de te deſolatꝰ pro obedientia patris. Iſaac vero ſermones patris libẽ ter accipiens/ ait. Iniuſtum erat ſi natus fuiſſem: ſi dei ⁊ patris iudiciũ refutarem. quãdo ſolo patre id volẽte im piũ eſſet nõ obedire. Hec dicẽs acceſſit ad aram pariter ⁊ ad mortem. arreptoq; ab Abraã gladio/ puero poſito in ara ſup ſtruem lignoꝝ vt imolaret. reuocauit deꝰ pre ceptum ꝑ angelum. Iam eñi impleuerat illud Abraam. quũ preparaſſet ſe oĩno ad immolandum. vt ſupra dixi. Mox ergo angelus dñi clamauit. Geñ. xxij. ad eum. Ne extendas manũ tuam ſup puerum. nũc cognoui ꝙ time as dñm. Non eñi ſitiebat deus ſanguinẽ pueri: ſed vt ſci retur quãtuz Abraam timeret dñm. de hoc. xxij. q. ij. §. qñ aliquid. cum. c. ſeq. vbi de hoc. ¶ M Et hinc digrediens vtiliter venio ad obedientiã filij dei quã ꝓ nobis aſſum pſit. Nam ſm allego. Abraam ſignificat deũ patrẽ. quem innata pietas. de pe. di. j. quia diuinitatis. ⁊. c. multiplex. nõ ſolum tentauit: ſed etiã cõpulit filium ꝓ ſalute huma ni generis imolare. Unde ſup illo verbo ps. lxxxiiij. Mi ſericordia ⁊ veritas obuiauerũt ſibi. dicit Bern. Verita te ⁊ iuſtitia in terra manentibus vt miſerum hominẽ fla gellarent: pax ⁊ miſericordia receſſerũt ad deum q̃ dedit illas. Et pio quodã ſuſurro paterna pulſantes viſcera lo quebantur. ps. lxxvj. Nũquid in eternũ proijciet deꝰ: aut nõ apponet vt cõplacitior ſit adhuc? Nũquid obliuiſcet miſereri deus? ⁊c. Iſaac vero ſignat chriſtuz. qui reuera eſt riſus ⁊ gaudiũ patris ⁊ matris et omniũ electorum. Luce. ij. Annũtio vobis gaudiũ magnũ qḋ erit oĩ popu lo ⁊c. Hunc pater ſingulariter ⁊ ineffabiliter diligit. vñ Joã. iij. Pater diligit filium ſuũ: ⁊ oĩa dedit in manu eiꝰ. Ipſum quoq; in ſenectute genuit. q: in fine ſeculoꝝ icar nari. Gala. iiij. cõſtituit. Allegat ergo ꝓ humano genere pietas dicens. Abraam Abraam. qui interꝑtatur pater multarũ gentiũ. Geñ. xvij. q. d. Tu es pater omniũ gen tium ꝑ creationẽ: ſuccurre eis per filij miſſionẽ ⁊ paſſio nem. Tolle igitur filium tuũ. i. tibi cõſubſtantialẽ vnige nituz per naturã. xxiiij. q. iij. quidã. ꝟ. arriani. Et vade in terram viſionis. i. in mundum: de quo videbat receſſiſſe ꝓpter peccatũ Ade. Et dr terra viſionis: q: videtur deus ibi per fidem. j. Cor. xiij. Luce. x. Et offer eum ibi in holo cauſtum. vt totus imoletur pro humano genere. Unde Bern. Totus mihi datus eſt. totus in meos vſus expen ſus. Ceteri nãq; ſancti dicunt ſacrificia: q: partim ꝓ amo re dei/ partim ꝓ ſeipſis paſſi ſunt. ſed chriſtꝰ ſolus dr ho locauſtum: quia nihil pro ſe pertulit ſed totũ pro nobis. Unde ſignatur ꝑ vitulam rufam que tota incẽdebatur. Leui. xvj. Super vnũ montiũ. mons iſte eſt locus caluarie. Mar. xv. Luce. xxiij. in quo redemptionis noſtre my ſterium extitit ꝯſummatum. Abraam igit ſuper Iſaac li gna impoſuit. q: chriſtus ex diſpoſitiõe dei pr̃is crucẽ ꝓ priam baiulauit. Jo. xix. Ipſe vero portabat ignem ⁊ gla dium ſcꝫ feruentiſſimã charitatẽ qua dilexit nos. Jo. iij. ⁊ ſeueriſſimã ſniam qua ꝓprio filio ſuo nõ pepercit. Ro. viij. Altare vo eſt crux: vbi chriſtus nõ ſolũ ligatus eſt ſꝫ clauatus. ps. xxj. Foderũt manus meas ⁊c. Quãdo autẽ dr. Ne extẽdas manũ tuã ſup puerũ. innuitur ꝙ caro chri ſti potuit crucifigi: ſed diuinitas nõ potuit ledi. Per arie tem inter vepres herentem cornibus/ ſignificat humani tas. que inter iudeos exaſperantes ſuſpenſa fuit iter duo brachia crucis. vñ Abachuc. iij. Cornua in manibus eiꝰ. ¶ Facit etiam ad cõmendationem obedientie/ quia vo luit deus ſcilꝫ pater filium ſuũ chriſtum probare quodã modo per obedientiam. in quo voluit ſibi formare nouũ populũ. Chriſtus nõ terram ſicut Abraam: ſed celũ quo dãmodo deſeruit. Hiere. xij. Reliqui domũ meam. i. celũ vel domum. i. patrem. quia filius eſt in patre. Joã. j. Uni genitus eſt in ſinu patris. quia carne aſſumpta nõ appa ruit in ea forma in qua equalis eſt patri. Dimiſi heredita tem meam. i. eccleſiam triũphantem. quia non apparuit in mundo in ea forma q̃ ab angelis videtur in celo. Mat thei. xviij. Item reliquit matrem ſynagogam de qua na tus eſt ſm carnẽ. qḋ figuratum fuit in hoc ꝙ Aſſuerus re probata Vaſti cõiunxit ſibi Heſter. Heſter. j. ⁊. ij. Heſter interpretatur exaltata in ꝑplis. quia chriſtus reprobata ſynagoga copulauit ſibi ecclãm de gentibus. quũ dicit Eſa. lx. Ponã te in ſupbiam ꝑploꝝ. ⁊ facit. xxxv. q. j. cũ igi tur. vltra mediũ. Deſeruit etiã matrẽ ſuã beatiſſimaz. q: ipſius aiam doloris gladius pertranſiuit. Luce. ij. Reli quit etiam domũ. q: nullam habere voluit. Math. viij. Luce. ix. Vulpes foueas habent ⁊c. Item formã ſpũalis

Ad chriſtum refertur Iſaac obedientia.

circūciſionis dedit: quando volūtatem patris ſui ſue voluntati prepoſuit. Matth.xxvj. Non ſicut ego volo: ſed ſicut tu. Mar.xiiij. Non quod ego volo: ſed quod tu vis. Luce.xxij. Non mea voluntas ſed tua fiat. Ipſe mandato patris in holocauſtum ſeipſum obtulit. Joan.iiij.vj.⁊.x. Matth.xiiij. Sicut mādatum dedit mihi pater: ſic facio. ¶ Item valet ab cōmendationē obedientie/ qđ legitur de ipſo. Heb.v. Et quidem quū eſſet filius dei: didicit ex iis que paſſus eſt obedientiā. didicit inquā per experientiam. Item didicit in corpore per ea que paſſus eſt in capite. ipſe fuit diſcipulus ⁊ doctor obedientie. Si fili⁹ dei obedientiā didicit tot laborib⁹ ⁊ anguſtijs: nō debet eſſe homini oneroſum addiſcere eam. maxime ijs q̄ ſunt in ſcholis ipſius: ſcilꝫ in clauſtro. Valde verecūdum erit illis qui diu fuerūt in ijs ſcholis ſi obedientie ignari inuēti fuerint. Adam inuent⁹ eſt male in obedientia ſe habuiſſe: in qua dñs eum ꝓbare voluit. ſed ꝙ graue diſciplinaꝫ dñs ei dederit: ipſe ⁊ nos filij eius nouimus. Iſrael filij ſimiliter in obedientia ꝓbati ſunt. ⁊ diutiſſime flagellati: quū in ea ſe male habuerunt. ſic diutiſſime flagellabūtur qui inobedientes fuerint. Inobedientia hominē de paradiſo eiecit. Gen.iij. Obedientia vero ipſum in paradiſum introducit. Luce vlti. Eduxit eos foras in Bethaniam.i. in domū obedientie. Felix quē dñs duxit in Bethaniam.i. in religionē vbi eſt locus obedientie. Sperare firmiter pōt ꝙ ſit inde aſcenſurus in celum: ſi tamē in vera obedientia obierit. j. Pet.j. Sperate in eam que vobis offertur gratiā in reuelationē Jeſu chriſti quaſi filij obedientie. Obedientiā voluit chriſtus docere ⁊ in hūc mūdum veniens. Jo.vj. Deſcendi de celo: nō vt faciā voluntatem meam/ ſed volūtatem eius qui miſit me. Et de mundo tranſiens. Matth.xxvj. Non ſicut ego volo: ſed ſicut tu. Jo.xiiij. Sicut mādatum dedit mihi pater: ſic facio. Bern. Mementote fratres. chriſtus ne ꝑderet obedientiā: ꝑdidit vitam. In ſignū ꝙ obediendo mandato p̄ris mortē ſuſtinuit/ inclinato capite emiſit ſpm̄. Jo.xix. Et in mūdo viuens. Jo.iiij. Meus cibus/ inquit/ vt faciā volūtatem eius qui miſit me. Eiuſdē.v. Non quero volūtatem meā: ſed voluntatem eius qui miſit me. Obedientia eſt imago celeſtis hois. Sic inobedientia eſt imago terreſtris hois. j. ad Cor.xv. Sicut portauimus imaginē terreni hois: ita ⁊ portemus imaginē celeſtis. Ephe.iiij. Induite nouū hominū. qui ſm̄ deum creatus eſt.i. opere diuino conceptus: nō opere humano more aliorū hoim. ¶ Cōmendabilis eſt obediētia a ſuo multiplici effectu. Unde notandū ꝙ obedientia ſeruū dei efficit. ⁊ ianuam celi aperit. ⁊ inobedientia claudit. Mat.vij. Non ois q̄ dicit mihi dñe dñe/ intrabit in regnū celoꝝ. ſed qui facit voluntatē patris mei q̄ in celis eſt ⁊c. Magna ſecuritas eſt habere dñm omnipotentē. Ambro. Mori non timeo: q: bonum dñm habeo. Beatus eſt q̄ vere habet dñm. pſ. cxliij. Beatus populus cuius dñs deus eius. Item obedientia hoiem chriſti facit fratrē. immo quaſi omni generi attinentie affinē. Eccli.xxxiij. Si eſt tibi ſeruus fidelis ſit tibi ſicut aia tua. quaſi fratrē ſic tracta illum. Matth.xij. Marci.iij. Luce.viij. Quicūqꝫ fecerit voluntatē p̄ris mei qui in celis eſt: ipſe meus frater ꝓpter cōmuneꝫ voluntatem operādi/ ⁊ ſoror/ ꝓpter cōmunē voluntatē cōpatiendi/ ⁊ mater eſt/ chriſtū ꝯcipiendo ⁊ in cordibus audientiū generādo. Gala.iiij. Filioli mei quos iterū parturio donec formet̄ chriſtus in vobis. Greg. Parit deuꝫ: qui eū cordi audientis infuderit. Mater eius efficit̄: ſi ꝑ eius vocem amor dei in mente ꝓximi generatur. Simile Matth.iij. Item obedientia deo p̄ſtat obſequiū acceptiſſimū. j. Regū.xv. Nūquid vult deus victimas ⁊ holocauſta: ⁊ nō potius vt obediat̄ voci eius? Melior eſt obedientia ꝙ victima. lxxxj. di. ſi qui. viij. q.j. ſciendū. et de maio. ⁊ obe. illud. Eccl's.iiij. Multo melius eſt obediētia ꝙ victime. Licꝫ em̄ deus nō exaudiat nos q̄nqꝫ ad volūtatem: vt exaudiat ad vtilitatem: eo ꝙ ipſe ſcit q̄d nobis expediat: nos vero hoc neſcimus. Ipſe tm̄ vult vt ſeruiam⁹ ei ad eius voluntatem: non ad ſuam vtilitatem. quū ipſe pſ.xv. bonoꝝ noſtrorum nō indigeat. ⁊ quū volūtas ſua ſemꝑ recta ſit. Eccli.xxxv. Salutare ſacrificiū eſt attēdere mandatis dei. Deutero.iiij. in p̄n. ⁊.xij. in fi. Prouerb. xxx. Que p̄cipio tibi hec tm̄ facias. nō addas quicq̄ nec minuas. Item obediētia in hoie habitaculū deo quaſi excidit: expellendo a corde hois ſenſum ꝓprium ⁊ ꝓpriā volūtatem. Unde dñs in domo Simonis diſcubuit. Simon em̄ obediens interpretatur. Luce.vij. ſed non in domo Simonis cyrenei: qui cruceꝫ domini fert in angaria. Marci.xv. ⁊ Luce.xxiij. vbi deeſt vnctio ſpūſſancti: et ideo murmur eſt ibi. Eccli.xxxiij. Precordia fatui quaſi rota carri. ſi vncta non fuerit: murmurat. In Bethania q̄ interpretatur domus obedientie/ chriſtus vngitur. Jo.xij. Ipe eos diligit qui ibi habitant. Jo.xj. Diligebat Jeſus Martham ⁊ Mariā ſororeꝫ eius ⁊ Lazarū. Quū deeſſet ſibi hoſpitium: venit Bethaniā: vt ibi hoſpitetur. Mar.xj. Circūſpectis omnibus/ quum iam veſpera erat hora: exijt in Bethaniā. gloſ. Ut qđ in vrbe non inuenerat magna: in agro paruulo apud lazarum ⁊ ſorores eius haberet hoſpitiū. In vtero virginali hoſpitio filius dei receptū eſt: quū Maria verbo angeli obediuit. Luce.j. Fiat/ inquit/ mihi ſm̄ verbū tuū. Item obedientia homineꝫ ſupra ſe leuat. Thrēn.iij. Leuauit ſe ſupra ſe. Niſi corpus eſſet ſociatum ſpūi: vt ſenſu eius ⁊ imperio regeretur: nō aſcenderet ad hoc vt remunerationem eternā mereret̄. ſic vir ſimplex per obedientiā aſcendit ad ſapientiā ⁊ mores maioꝝ a quibus regitur. immo quodāmodo ad deuꝫ aſcendit: dum ſeipm̄ exuit: ⁊ deum quodāmodo induit. Gala.ij. Uiuo ego iam nō ego/ viuit vero in me chriſtus. Phil.j. ⁊ ibi. Mihi viuere chriſtus eſt ⁊ mori lucruꝫ. Nō intelligitur vt no. de peni. diſt.ij. c. ſi quis tantam. in gloſ. chriſtus. Et ſic quodammodo deificatur homo ſm̄ illud pſ.lxxxj. Ego dixi dij eſtis. Et nō ſolum deificatur quoad ſenſum ⁊ voluntatem dei quā aſſumit: ſed quodāmodo quoad poteſtatem. Facit enim diuina ⁊ mira vt patet in Petro: qui obediens chriſto iubenti ambulauit ſuꝑ aq̄s. Matth.xiiij. Grego. refert de Mauro monacho qui ad iuſſum ſancti Benedicti ambulās ſuper lacū traxit puerum Placiduꝫ. vt ſupra etiam dixi. Item obediētia ponit hominem in excellentiſſimo ſtatu ⁊ in preſenti ⁊ in futuro. Primū oſtenditur Deutero.xxviij. Si audieris vocem dñi dei tui: faciet te domin⁹ deus tuus excellentiorē cunctis gentibus. Secūdum oſtenditur in patre illo qui raptus in ſpiritu ordinem obedientium ſuperioreꝫ vidit tribus alijs. de quo ſupra dixi in. §. ſed iterum. xv. ordo. in iſto. lxix. ar. qui ordo. Que nullam habet hic requiem: in futuro ſummam habebit. Phil.ij. de chriſto dicitur/ Factus obediens ⁊c. et ſequitur. Propter quod deus exaltauit illum ⁊c. Item obedientia deum glorificat. Eſaie lviij. Si glorificaueris eum ⁊c. ⁊ ſequitur. Et nō inuenitur voluntas tua ⁊c. ⁊ ſupra tetigi. Multum vere glorificat deum verus obediens: quia facit beneplicatuꝫ dei. quū hoc etiam deus mandat ei per vilem perſonam aut peccatorem. Et tanto eſt maior dei gloria: quāto precipiens vilior perſona. ideo v̄o obediens merito a deo glorificatur. j. Regum.ij. Quicūqꝫ honorificauerit me: glorificabo eum. Eccli.x. Semen hominū honorabitur hoc qđ timet dominū. ſemen autē hoc exhonorabitur quod preterit mandatum dñi. Item obedientia quod vult a deo impetrat. Greg. Si obedientes fuerimus prepoſitis noſtris: obedit deus orationibus noſtris. Augu. de operib⁹ monachorum. Citius exauditur vna oratio obedientis: ꝙ decem milia contemptoris. j. Jo.iij. Si cor noſtrū non reprehenderit nos: fiduciam habemus ad deum ꝙ quicquid petierimus ab eo/ accipiemus: quia mandata eius cuſtodimus. Greg. Cūcti liquido nouim⁹ q: quū is qui diſplicet ad intercedendū mittit̄: irati animus ad deteriora prouocat̄. iij. q. vij. in grauib⁹. Et poſt illud Heb.v.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Exauditus eſt pꝛo ſua reuerentia.ſubditur.tamq̄ cauſa
illius exauditionis. Et quidem quū eſſet filius dei:didi/
cit ex ijs que paſſus eſt obedientiam.Obediētia eſt que
dicit illud Canti.v.Dilectus meus mihi:⁊ ego illi.Deus
eñ facit ac ſi totaliter eſſet cum obedientia.quia obediē
tia totaliter eſt cum illo. Dicit eñ verus obediens illud
Roma.xiiij.Nemo noſtrū ſibi viuit. Item obedientia a
periculo maris hui⁹ liberat.Sap.xiiij. Exiguo ligno cre
dunt hoīes aīas ſuas: ⁊ tranſeuntes mare ꝑ ratem obe/
dientie liberati ſunt.Exiguū lignū eſt obedientia.Obe
dientia facta eſt quaſi nauis inſtitoꝛis.Pꝛouer.vlt.Qui
in naui eſt:etiam comedens ⁊ bibens ⁊ quieſcens pꝛoce
dit.quia alieno motu mouetur.ſic obediens qui in reli/
gione eſt etiam quieſcendo comedendo bibendo meret.
Nam quicquid agit:in obedientia agit: et ꝓpter deum
agit. Item obedientia hominē ditat.Nec mirū.quū de
ſuo nihil expendat.q: nihil ſuū reputat.⁊ quū in cunctis
que agit/voluntatē alterius facere intendat. Ideo pꝛo
oībus que agit merito remunerationē expectat.Multe
filie dei/ſcz virtutes/congregauerunt diuitias meritoꝝ:
obedientia vero ſuperegreſſa eſt vniuerſas.Pꝛouer.vlt.
Quis eſt qui q̄nq; nō faciat multa ſpecialiter ꝓ ſe:de q̄/
bus nō expectat remunerationē:obedientia vero ꝓ alio
agit:⁊ ideo ſemꝑ habet remunerationē. Item obedien
tia quaſi equus in paradiſum vadit alieno ſenſui et vo/
luntati quaſi pedibus alienis innitendo.ideo velocius
vadit.q: pedes q̄bus innititur velociores ſunt ꝓpꝛijs.
immo obediētes nō vadūt:ſed volant citiſſime ꝑ obediē
tiam in celum.De eis eñ d: Eſa.lx. Qui ſunt iſti/veri re/
ligioſi obedientes:qui vt nubes/eleuati a terra et refri/
gerati a concupiſcētia carnali ⁊ cōpuncti lachꝛymarum
aquis:volant/alis obediētie ⁊ charitatis: ⁊ quaſi colū/
be/ſimplici intentione obedientes.ij.q.vij.nō oīs. ad fe/
neſtras ſuas.i.ad ſenſuū coꝛpoꝛaliū cohibitionē/ad chꝛi
ſti vulnerū meditationē/ad ruine angelice reparationē.
Sed multi religioſi q̄n mittunt extra clauſtrū: volāt ad
cadauera gule ⁊ luxurie ⁊ mūdane gloꝛie: ſicut coꝛuus
quē emiſit Noe.Gen.viij.qui/vt dicit/fluctibus eſt inter/
ceptus:ideo ad arcam nō redijt.Sic tales religioſi inter/
cipiūtur aquis delectationū carnalium.⁊ ideo nō rede/
unt ad arcam vite.Oſee.v.Non dabūt cogitatiōes ſuas
vt reuertant ad deū ſuū.q: ſpūs foꝛnicationis in medio
eoꝝ volat.ğ ⁊ currunt coꝛpoꝛal̄r ⁊ ſpūal̄r q: multi in reli
gione valde ſurgūt mane:⁊ frequēter ieiunāt:qui ſi eēnt
in ſeculo:doꝛmirent ⁊ crapule vacarent. Obediētia nō
maculatur.Pꝛouerb.iij.Vie eius vie pulchꝛe. Nec ledit.
Si quid eñ culpe ⁊ periculi in eo qd̄ iniungitur eſt: ſupe
rioꝛis eſt.ſibi non nocet:niſi manifeſtū pcm̄ ſit.xxiij.q.j.
quid culpatur. ⁊ de hoc ſatis.s.e.ar.v.item ſciendū. Vn̄
de obediētia pōt dici illud pſ.xc. In manibus poꝛtabūt
te ⁊c. Item obediētia hoīem expedit ⁊ exoneratū red/
dit.alij eñ incūbit ſolicitudo ꝓ ipo ⁊ tp̄aliter ⁊ ſpūaliter
ideo nō ſolum pōt currere ſed etiam volare. vt ꝓxime di
ctum eſt.Si tñ habeat alias duas alas ſibi ꝯiunctas: ſcz
caſtitatem ⁊ paupertatem.Apocal.xij.Date ſunt mulieri
due ale aquile magne vt volaret in deſertū ſcz religionis
Bern.Magna penna paupertas: qua tam cito volatur
in celū.Nam alijs virtutibus ꝓmiſſio regni datur.Pau
pertati vero nō tam ꝓmittitur:q̄ celi inueſtitura datur.
q̄m ipſoꝝ inquit eſt regnū celoꝝ.Matth.v.Caſtitas etiā
magna penna eſt.q̄ hoīem expedit ab illa delectatione q̄
difficillimū eſt hoīem liberari.l.diſt.q: tua. ⁊ a foꝛtiſſima
occaſione peccādi: ſcz a muliere. ꝑ quā diabolus Adam
eiecit.Gen.iij.⁊ per quā Job deuicit: quū dixit illi vxoꝛ.
Adhuc tu ꝑmanes in ſimplicitate tua ⁊c. Cui ille. Tāq̄
vna de ſtultis mulieribus locuta es.Job.ij. Itē obediē
tia facit hoīem triūphare.Pꝛouer.xxj.Teſtis mēdax peri
bit.vir obediēs loquet victoꝛias.Teſtis mēdax eſt:q pꝛo
feſſus eſt obedientiā ⁊ eā nō ſeruat. q in pn̄ti perit:qꝛ in
bello ſpūali ſuccūbit. ⁊ in futuro peribit: q: eternaliter
dānabitur.Exemplū de hoc in ppl̄o iudaico q̄ ꝓmiſit ſe
ſeruare legem.Exod.xix. Oīa que locutus eſt dn̄s facie/
mus.Itē Joſue.j.Oīa que p̄cepiſti nobis faciem⁹.quā
vero tranſgrediebatur legem vincebat.Joſue.vij.Ana/
thema in medio tui iſrael eſt.nō poteris ſtare coꝛam ho/
ſtibus tuis.Adam ſimiliter factus inobediens ſuperioꝛi
ſuo/habuit repugnās ſuū inferius.Gen.iij.Qui come/
dit:⁊ aperti ſunt oculi eius.gloſ.Aug.Aīa rōnal̄s mot⁹
beſtiales in carne ſua erubuit.⁊ ſubdit. Motus iſte de
tranſgreſſione veniebat. Bern. Tale inuenit aīa inferi⁹
ſuū:qualem ſe exhibuit ſuperioꝛi ſuo.Armatur eñ crea/
tura ad vlciſcendā iniuriā creatoꝛis.Unde ⁊ iuſtus Job
grauat⁹ in iſto inferioꝛi ait. Job.vij.Quare poſuiſti me
contrariū tibi:⁊ factus ſum mihimetipſi grauis: vbi di/
cit Greg.Dum homo a carne moleſtias ⁊ a mente que/
ſtiones tolerat:graue pondus ſupꝛa ſemetipm̄ poꝛtat.⁊
iij.Reg.xj.legitur de Salomone. Fecit Salomon qd̄ nō
placuerat coꝛā dn̄o.⁊ ſubditur. Et ſuſcitauit dn̄s aduer
ſarium Salomoni.Sic accidit ei qui in religione eſt:qui
obedientiā non ſeruat ei cui ꝓmiſit:q2 dn̄s permittit eū
impugnari ⁊ vinci.⁊ ſic perit qui ꝓpꝛiam volūtatem in
religione vult ſequi tamq̄ filius ꝑditionis. Jo.xvij. Ne/
mo perijt ex eis niſi filius perditionis.Et vere filius ꝑdi
tionis eſt:qui volūtarium laqueū ſibi iniecit quo peritu
rus erat. Pꝛouer.viij. Illaqueatus es verbis oꝛis tui.Et
vere filius ꝑditionis de loco ſalutis fecit ſibi locū dāna/
tionis.⁊ quū eſſet liberatus de mari mūdi huius:⁊ iam
ingreſſus nauē religionis:ibi etiam periclitatur. Actuū
xxviij. Utiq; homicida eſt hic qui quū euaſit de mari: vl/
tio diuina nō permittit eū viuere. Unde ⁊ Abbas Mo/
tues(vt legit in vitis patrum)ait. Nos quidem in tran/
quillo mari nauigare videmur.ſeculares vero in pericu
loſis locis.⁊ nos quaſi in die nauigamus/ ſole iuſtitie il/
luſtrati:illi vero in ignoꝛātia quaſi per noctem.Sed fre/
quēter cōtingit q̄ ſecularis in tenebꝛoſa hyeme nauigās
vigilans autem ⁊ clamans ꝓpꝛiam nauem ſaluet. Nos
aūt quia in tranquillo nauigamus: ſepius ex ipſa ſecuri
tate negligimus:⁊ perim⁹ humilitatis gubernacula re/
linquētes.Obedientia autē filia ꝑmogenita eſt humili/
tatis.ſicut ſenſus ꝓpꝛius ⁊ voluntas ꝑmogenita filia ſu
perbie eſt.⁊ vt ſupꝛa tactū eſt vir obediens pōt loq̄ victo
riam.Pꝛouer.xxj.q: habet nobiliſſimū genus triūphi.
Nobiliſſimū genus triūphi eſt ſeipſum vincere.Ezech.v.
Pſus ethici.Nobile vincendi genus eſt patientia.vincit
Qui patitur.ſi vis vincere:diſce pati.qd̄ facit obediens.
Unde ſuꝑ illud.j.Reg.xv.lxxxj.diſt.ſi qui.Melioꝛ eſt obe
dientia ⁊c. dicit Gregoꝛius. Vir obediens loquitur vi/
ctoꝛias. dum enim aliene voci humiliter ſubdimur:noſ/
metipſos in coꝛde ſuperamus. Pꝛouerb.xvj.Melioꝛ eſt
qui dominatur animo ſuo expugnatoꝛe vꝛbium. Multi
vꝛbes ⁊ regna ſibi ſubiugauerunt:qui ad hunc triūphū
nobilem non peruenerunt.Hic triumphus pꝛopꝛius eſt
hominis.Uincit leo vel aliud animal cetera animalia:ſz
ſeipſum vincere non poteſt.Seneca.Qui ſeipſum vincit
contra omnia foꝛtis eſt.Conſtantinus auguſtus dicit vt
legitur in legenda beati Sylueſtri.Uincim⁹ noſmetipſos
quū nos a mala voluntate excludim⁹.Quid pꝛodeſt bar
baras vincere nationes:ſi a crudelitate vincamur.Uin/
cere namq; bella virtus eſt populoꝛum. vincere vitia vir
tus eſt moꝛum. Obediens deo ſubiectus eſt. ideo meri
to cetera ſunt ei ſubiecta:⁊ nihil ei repugnat. Deus enim
in obediente pugnat.ideo nō eſt mirum ſi ipſe triūphat.
Leuit.xxvj.Si in pꝛeceptis meis ambulaueritis ⁊c.Per
ſequimini inimicos veſtros:⁊ coꝛruent coꝛā vobis. Itē
obedientia animā oꝛnat.Vn̄ inauris eſt aurea quā cele/
ſtis ſponſus dat aīe.Pꝛouerb.xxv. Inauris aurea ⁊ mar
garita fulgens:q arguit ſapientem ⁊ aurē obedientem.
Margarita fulgēs inauri auree decenter iungit: et do/
trina mentē illuminans auri obedienti vtiliter ꝓponi/
tur.Dat Eliezer inaures aureas Rebecce.Gen.xxiiij.Ita

aures ergo dat chriſtus anime. vt in auditu auris obediat ſibi in preceptis ⁊ prohibitionibus. pſ. xvij. In auditu auris obediuit mihi. Item obediētia eccleſiam letificat. Eccli. iij. Qui obedit patri refrigerabit matrem. ſcilꝫ eccleſiam militantem. Item hominē glorificat. Roma. vlt. Obedientia veſtra in omnem locum diuulgata eſt. Animam caſtigat a libidine ꝓprie voluntatis. j. Pet. j. Animas veſtras caſtificantes in obedientia charitatis. Itē conſeruat animam. Prouerb. xix. Qui cuſtodit mandatum cuſtodit animam ſuam. Obedientē merito cuſtodit dominꝰ tanꝙ ſuum. Prouerb. xxix. Verbum cuſtodiens filius extra perditionem erit. Eccl'ſ. viij. Qui cuſtodit preceptum non experietur quicꝙ mali. Item obediētia homini pacem dat. Prouer. xiij. Qui timet preceptū: in pace verſabitur. j. Machab. xiiij. Siluit terra iuda omnibus diebus Simonis. ſiluit. i. quieuit: vel pacem habuit. Simon obediens interpretatur. Et vere verus obediēs ſilet corde ⁊ ore: non murmurans de iniunctis nec intus nec extra. vnde ⁊ pacem habet quicqd ſibi cōmendetur. Eſaie. xlviij. Utinā attendiſſes ad mandata mea. fuiſſet quaſi flumen pax tua. Item obedientia benedictū hominem facit. Deutero. xj. Propono vobis benedictionem: ſi obedieritis mādatis. eiuſdem. xxviij. Venient ſup te oēs benedictiones iſte ⁊ apprehendent te. ſi tamen precepta eius audieris benedictus tu in ciuitate ⁊c. Itē facit hominē beatum. Matth. xvj. Beatus es Simon bariona. Prouer. xxix. Qui cuſtodit legem beatus eſt. Obedientia in pſenti hominē dignum prelatione efficit. Unde dominꝰ Simonem prefecit ceteris apoſtolis. Matth. xvj. j. Mach. ij. Simon frater veſter ſcio ꝙ vir ꝯſilij eſt. ipſū audite ſemp. ⁊ ipſe erit vobis pater. In vita beati Giliberti dicit. Preeſſe nō audeat: qui ſubeſſe non didicerit. nec obedientiā a ſubditis imploret: qui eam prelatis exhibere (. ij. q. vij. qui ſe ſcit. ſ. ⁊. ij.) nō nouit. Prius quidem debet eſſe diſcipulus ꝙ magiſter. lix. diſt. ordinatos. ex de elec. cū in magiſtrū. Atqui inuerecūde repente religioſi prepoſiti ducatum ambiunt: quia nec eſſe adhuc milites didicerunt. Quid putamus: quid iſtis ſubiectis preſtaturi ſunt: qui ante ꝙ diſcipulatus limen attingant: tenere locum regiminis nō formidant. lix. diſt. hoc ad nos. Et q ſub alio eſt vel eſſe debet: alium ſub ſe habere non debet. ff. de adult. ſic eueniet. ff. ad mace. filium habeo. lvj. di. miſerum. Item obedientia ad regnū celi introducit. Mat. xix. Mar. x. ⁊ Luce. xviij. Si vis ad vitam ingredi: ſerua mandata. Inobedientia clauē paradiſi amiſit: ſed obedientia eā recuperauit. Unde Simoni Petro dicit Mat. xvj. ⁊ xxiiij. q. j. quodcūꝙ. Dabo tibi claues regni celorū. Item obedientia vitam homis feliciter cōſummat. Job xxvj. Si audierint ⁊ obſeruauerint: cōplebūt dies ſuos in bono: ⁊ annos ſuos in gloria. Si autem nō audierint tranſibūt per gladiū. Item de obedientia dicit Greg. ꝙ non tam eſt virtus ꝙ mater virtutum. quod ideo dicit quia obediētia producere poteſt motus omniū virtutū. omnes enī poſſunt iuberi. ⁊ ſi aliquis producat motus illos qui iuſſus eſt: obedientie ſunt. ⁊ de hoc ſupra in iſto ar. in. §. iterum etiam. ℟. item obedientia. tactum eſt. Itē ſuper illud Geneſ. ij. Lignūꝙ ſcientie boni ⁊ mali. dicit gloſ. Aug. Obedientia ſola veriſſima eſt virtus: creature ſubdi rationali ſub dei poteſtate degenti. Quod pōt intelligi dictum eſſe. primo quia obedientia perficit hominem ex parte illa qua habet comparationē ad deū ſub quo eſt. ⁊ reſpectu actus qui eſt nobiliſſimus tanꝙ finis hominis. Finis enim eſt optimū in vnoquoꝙ. Hic actus eſt obſeruatio mādati diuini. Eccl'ſ vltimo. Deū time et mandata eius obſerua. hoc eſt omnis homo. Secundo poteſt hoc intelligi dictum propter meritū. ad quod valet obedientia. Unde ſuper illud Gen. ij. Lignūꝙ ſciētie dicit Aug. Oportebat vt homo ſub domino poſitus ab aliquo ꝓhiberetur: vt eſſet virtus merendi. Obedientia (dum aliquis intendit facere volūtatem ꝓpriam) nō videtur mereri: niſi apud ſeipſum. Ab illo enī merces expectatur cui ſeruitur: vel cuius volūtas fit. Non meretur ergo apud alium: niſi qui nō vult facere volūtatem ꝓpriā. qđ eſt obedientie. Unde ⁊ Greg. Sola eſt obedientia q meritū fidei poſſidet. Tertio poteſt intelligi dictū Aug. ꝓpter maiorem difficultatem. Uirtus eſt enī circa difficile. iuxta ſapientem. Et nomen virtutis a vi videtur eſſe deductum. Difficillimū autem videtur agere cōtra ſe. qđ facit obediēs. qđ ſonat nomen obedientie. Obedire enī eſt ꝯtra audire. ꝯtra ſcꝫ ꝓprium ſenſum ⁊ ꝓpriam voluntatem. Greg. ſuper. j. Regū. xv. Melior eſt obedientia ꝙ victima. quia per victimā aliena caro: per obedientiam vero ꝓpria mactatur. ⁊ de hoc ſupradictum eſt. in ar. iij. in. §. tertius error. ℟. qui autem. Obediētia quaſi quoddam martyriū eſt ſm Climacum. Greg. Tanto quiſꝙ citius deum placat: quāto repreſſa arbitrij ſui ſupbia gladio precepti ſe immolat. Obediens quaſi proprium ſibi amputat pro chriſto caput: ⁊ caput ſibi chriſtū conſtituit vel eum qui loco eius eſt. qui martyrium pro chriſto ſuſtinet: vnam voluntatem ſibi amputat. ſcꝫ volūtatem viuēdi. ſed obediens omnē voluntatem: ⁊ ſepius vſꝙ ad mortem. Obediētia maxime ꝓprie volūtati detrahit. ⁊ ideo virtuti maxime addit. Sapiens. Hoc ſolum virtuti adijciens: qđ proprie voluntati detraxeris. Poeta. Eſt virtꝰ placidis abſtinuiſſe bonis. Propter ea q dicta ſunt amāda eſt obedientia a fidelibus tanꝙ mater eorū. j. Pet. j. Sperate in eam que offertur vobis gratiam in reuelatione Ieſu chriſti quaſi filij obedientie. ¶ Sequit de ijs que iuuare poſſunt obedientiā: vt aliquis ad eā magis reddatur flexibilis. Primū eſt exilitas. vt patꝫ in virga q ꝓpter exilitatem flexibilis eſt. etiam ferrum ſi fit exile vel tenue: flecti poteſt. ſic exilitas humilitatis perſpicue valet ad obedientiam. Unde cantor Pariſienſis humilitatem poſuit matrē obedientie. ⁊ Phil. ij. premittit humilitatem chriſti. Apoſtolus. Humiliauit inquit ſemetipſum factus obediens ⁊c. Augu. xiiij. de ciui. dei. Obedientia niſi humilium eſſe non poteſt. humilitas enī vacuitas eſt proprij ſenſus ⁊ voliti. ⁊ alienū ſenſum ⁊ volitum recipit quaſi vacua a ſuo. ⁊ ſic fit obediens. Superbus ſenſum ꝓprium retinens nō recipit ſenſum alienū ⁊ velle. ⁊ ideo non obedit. Prouerb. xxvj. Vidiſti hominē ſapiētem ſibi videri: magis illo ſpem habebit inſipiens. Cibus nimis ſalitus quaſi perditꝰ eſt. facilius ſal cibo additur ꝙ ſubtrahatur. Sic qui ad religionem venit: ſi ſal proprij ſenſus in eo nimis abundet: non eſt aptus religioni. Facilꝰ homo ſimplex religioſus bonꝰ efficitur ꝙ ſapiēs. Bern. ad fratres de monte dei. Superbia quantūuis ſibi prudens videatur: dimittenda ⁊ abigenda eſt. Si enim admittitur ſuperbus. prima die qua incipit habitare icipit leges dare. nimiū ꝓ ſtultus diſcere non pōt quas inuenit. Eccli. xix. Melior eſt qui minuitur ſapientia: ⁊ indiget ſenſu in timore dei: ꝙ qui abundat ſenſu ⁊ tranſgreditur legem altiſſimi. Timor quidē exiſtimat pericula: etiam que non ſunt. defectus ſuos ſcrutatur ⁊ inuenit ſe ſenſu indigere. ⁊ ſic timor humilitatem introducit. Humilitas vero videns ſenſum ſuū non ſufficere: alieno ſenſui acquieſcit. nec vult habere ducem illū. qui in tot foueas eum precipitauit. ſcilicet ſenſum proprium. ¶ Secūdum eſt aſſuefactio. vnde equus aſſuefit circumuolutionibus: vt facilius ad voluntatem ſeſſoris flecti poſſit. Prouerbiorum. xxj. Equus paratus ad diem belli. dominus autem ſalutem tribuet. Equus autem eſt religioſus cui frenum obedientie impoſitum eſt. Zacha. x. Poſuit eos quaſi equos glorie ſue in bello. Operatur autem deus in viro religioſo glorioſa ⁊ ſalutifera. ⁊ ideo equus glorie poteſt dici. Hic equus per aſſuefactionem parandus ad obedientiam / vt vult ſeſſor eius. i. platus. nūc ad dexteram proſperitatis: nunc ad ſiniſtram aduerſitatis vertit. aliter in die belli ſuccūbet: qn ſcilꝫ aliquid graue iniūgetur. Religioſus qui in ſua voluntate nutritur: de-

Quibꝰ iuuetur obediencia.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſtruitur. ¶ Tertium eſt ignis amoris. vt patet in cera q̄
calefacta facile flectitur. ⁊ in metallis que ab igne lique
fiunt: ⁊ ſic facile formam rei cui infunduntur accipiunt.
Et hoc valere poteſt ad hoc ꝙ cor per obedientiā magis
flexibile fiat: ſi ignis diuini amoris oſtēdatur. Qualiter
deus dilexit nos. Luce. xij. Ignē veni mittere ⁊c. Frequē
ter cogitandus eſſet amor ille/ ex quo ꝓ nobis altiſſim⁹
obedire voluit vſq; ad mortē crucis. Phil. ij. vt cōfunde
remur inobedientes eſſe ad leuia que nobis ex eius impe
rio iniungūtur. Leuit. vj. Ignis in altari/ ſcz cordis mei
ſemꝑ ardebit. quem nutriet ſacerdos/ homo contritus
ſubijciens ligna/ ſcz memoriā crucis. per ſingulos dies/
ſcz cōtinue. ¶ Quartū eſt ſeparatio rei ab aliquo magꝭ
flexibili cui adherebat. vt ptz in corio adherēti ligno: qḋ
flecti nō poteſt niſi a ligno ſeparetur. ſic expedit ei q̄ ꝓfe
cte obedire vult: ꝙ voluntatem ſuā ab omni re tēporali
ſeparet: ⁊ eam recolligat. vt habeat eā paratam quando
mādatum ſuperioris veniet. ꝑs. cxviij. Paratus ſuz ⁊ nō
ſum turbatus. Item. ꝑs. lvj. Paratum cor meū deus pa
ratum cor meum. Bern̄. Paratum ad ſublimia/ paratuz
ad humilia/ paratum ad oia. ¶ Quintū eſt alicui⁹ liquo
ris admiſtio. vt pellis dura vngitur: vt ſit tractabilior. et
terre dure aqua miſcetur. ſimiliter vnctio gratie neceſ
ſaria eſt vt cor magis obediens fiat. Ideoq; qui in reli
gione eſt frequēter in oratione debet ſupplicare vt gra
tiam obediēdi ei tribuat: ⁊ cor eius leuiat ⁊ humiliet ſpi
ritusſanctus: ⁊ prelato beneplacitum ſuū deus inſpiret.
Aug. x. lib. ꝯfeſ. Domine cōtinentiā iubes. da qḋ iubes. et
iube qḋ vis. ¶ N Valet etiam ad obedientiā imperan
tis modeſtia. Seneca. Remiſſius imperāti melius pare
tur. Greg. Qui ab vnoquoq; bono etiā ſubiectos vetat:
neceſſe eſt vt multa ꝯcedat. ne obedientis mens fundit⁹
intereat: ſi a bonis oibus repulſa ieiunet. Unde dñs Ade
vnicā arborem ꝓhibuit: oēs alias cōceſſit. Gen̄. ij. ⁊. iij.
Reg. xij. populus inobediēs factus fuit ꝓpter graue im
periū. iij. Reg. xij. vij. q. j. deniq;. facit ad hoc. xxvj. q. vij. al
ligant. xlv. di. cum btūs. Unde ⁊ dñs nō ꝓcepit Petro: ſz
rogauit vt nauē a terra ſubducat. Luce. v. In quo cōfun
ditur ſupbia prelatoꝝ qui ſemꝑ imperant: ⁊ ꝑ obediētiaz
mandan⁊ vix aut nunꝙ rogant. Gladius in manu fu
rioſi ꝓceptum ꝓceps in ore ꝑlati. Ezech. xxxiiij. Cū auſte
ritate imperabatis eis ⁊ cū potentia. xlvij. di. hoc hz. faci
unt ad hec. xlv. diſti. licet. j. ⁊. ij. xcv. diſt. eſto. xj. q. iij. rogo.
Hoc etiā eſt ꝯtra illos prelatos qui pro quacūq; cauſa ⁊
ꝓcipitanter excōicationis ſnias ⁊ aliam cenſuram fulmi
nant in ſubiectos. ꝯtra illa. c. xj. q. iij. nemo. c. nullus ſacer
dotū. ex̄ de ſen. excō. ſacra. ⁊. e. ti. cum medicinalis. li. vj. et
de re iud. cū eterni. lib. vj. Seneca. Generoſus eſt anim⁹
⁊ in ꝓtāte naturaliter recalcitrās. facilius ducitur ꝙ tra
hatur. Vera em̄ obedientia ⁊ pura imponēda charitatē
reſpicit nō timorem. j. Pet. j. Caſtificantes aias in obedi
entia charitatis. Ouidius. Si quotiens peccant hoies
ſua fulmina mittat Juppiter: exiguo tempore nullus erit.

Obediē tie grad⁹ ſeptem

¶ O Gradus autē obedientie ſꝫm Bern̄. ſeptem ſunt.
¶ Primus eſt obedire libenter. quē gradū (vt ipſe ait)
nec pōt aſcendere qui voluntatē precipientis ſed ſuam
nō fecerit. Libenter obediebat qui dicebat Joā. iiij. ⁊. vj.
Meus cibus eſt vt faciam voluntatē eius qui miſit me.
Aug. x. lib. cōfeſ. Optimus tuus miniſter eſt: qui nō ma
gis intuetur a te audire qḋ ipſe voluerit: ſed potius hoc
velle qḋ a te audierit. Bern̄. Quiſquis occulte ſatagit vt
qḋ vult ipſe hoc ei prelatus iniūgat: ipſe ſe ſeducit ſi for
te ſibi quaſi de obedientia blandiatur. Neq; em̄ in ea re
ipſe ꝑlato ſed magis ei prelatus obedit. Paratā ad deū
voluntatez oſtendit Paulus dicēs. Act. ix. Dñe quid vis
me facere. Bern̄. in ſermonibus. Nec dubiū quin amplio
rem gratiā mereatur qui obedientē ſe exhibet ante man
datuz ꝙ qui obedire ſatagunt poſt mandatū. Requirit
dñs oblationes voluntarias. Exo. xxv. Ois volūtarius
⁊ prono aio offerat primitias dño. coacta em̄ ſacrificia
deo nō placēt. xx. q. iij. preſens. Sed quidaz religioſi ſunt
ſimiles ruſticis qui dñis ſuis nullum ſeruitium volūt fa
cere niſi coacti. ⁊ de hoc ſupra dixi. Et notandū ꝙ liben
ter obedire precipue laudabile eſt quū grauia iniungū
tur. Unde ſuper illud. j. Reg. xv. Melior eſt obedientia.
gloſ. Aug. Sciendū eſt ꝙ obedientia aliquādo recuſat.
viij. q. j. ſciendum. ⁊ de hoc. ſ. Hinc Moyſes ꝓcipatum
populi humiliter recuſat. Exod. iij. ⁊. iiij. c. Paulus autē
audacter dicit Actuū. xxiij. c. Ego nō ſolum ligari in hie
ruſalem: ſed mori paratus ſum. Eſt notanduz inſuper ꝙ
obediētia in difficilioribus humilitatis gratior eſt. ⁊ ex vl
tima ſuperbie radice procedit. Bern̄. de precepto ⁊ diſpē
ſatione. In obediendi ratione hec regula generalis te
neatur. vt in difficilioribus quibuſq; agendis obediētia
gratior: ꝙ preuaricatio grauior iudicetur. Et in facilio
bus minuſq; oneroſis contēptus dānabilior: ꝙ actus cō
mendabilior exiſtimetur. Aug. xiiij. de ciui. dei. In para
diſo tanto maior inobedientia fuit: quāto id quod prece
ptum eſt nullius difficultatis fuit. Ubi enim magna eſt
inobedientia: pena ꝓpoſita. Quiſnā ſatis explicet quan
tum malum ſit nō obedire in re facili: ⁊ tante poteſtatis
imperio: ⁊ tāto terrenti ſupplicio? ¶ Secūdus gradus
eſt obtemperare ſimpliciter. Multos enim videmus ſꝫm
Bern̄. poſt precipientis imperium multas facere q̄ſtio
nes: ſepius ingeminare/ Unde hoc venit? Quis hoc inue
nit conſiliuz? inde murmuratio/ excuſatio/ ſimulatio/ im
poſſibilitatis aduocatio. ꝑs. xvij. In auditu auris obedi
uit mihi. vt oſtendat vno eodemq; momento proceſſiſſe
⁊ imperantis imperium ⁊ obſequentis obſequium. ⁊ de
hoc ſatis ſupra. ¶ Ad ſimplicitatem obedientie ꝑtinet
non indicare quid vel quare precipiatur. Bern̄. in lib. de
conſideratione. Omnibus nobis maxime in cōuerſiōis
initio nulla magis virtus nobis neceſſaria eſt: ꝙ ſimpli
citas humilitas ⁊ grauitas verecūda. Bern̄. ad fratres
de monte dei. Perfecta obedientia maxime in ſuſcipien
te indiſcreta eſt. hoc eſt nō diſcernere quid vel quare pre
cipiatur. ſed ad hoc bene niti: vt fideliter ⁊ humiliter fiat
quod a maiore precipitur. Idem loquens de nouicio ait.
Stultus fiat: vt ſit ſapiens. ⁊ hec omnis ſit eius diſcretio
vt in hac parte nulla ſit ei. Idem in ſermonibus. Rara
auis in terris diſcretio. Ideo diſcretionis locum fratres
in nobis ſuppleat virt⁹ obediētie: vt nihil plus nihil mi
nus nihil aliter ꝙ imperatum ſit faciatis. Deutero. xij.
Quod precipio tibi hoc tm̄ facias: nec addas quicꝙ nec
minuas. facit qḋ legitur ⁊ no. xlv. diſt. diſciplina. ex̄ de cō
cuſſ. c. j. Quum Julius Ceſar in perdomandis hoſtibus
quinq; annorum ſibi permiſſum terminū pertranſiſſet:
licet glorioſe triūphaſſet: honor tamen debitus denega
tus eſt ei. nec vrbem intrare permiſſus eſt: eo ꝙ vltra ter
minū ſibi prefixum moram traxiſſet. Deutero. xij. Non fa
cietis ibi quod nos facimus hic hodie. ſinguli quod re
ctū ſibi videtur. Aug. v. de ciui. dei. c. xviij. narrat de Tor
quato qui filiū: qui non ſolum nō cōtra patriam ſed etiā
pro patria pugnabat: tamen quia contra imperium ſuū
hoc feciſſet occidit: ne plus mali in exemplo imperij con
tempti ꝙ gloria occiſi hoſtis eſſet. ⁊ etiam hoc poſui in
prima parte iſtius operis. ſ. in. §. ſed licet. ꝟ. conſimile. in
xlij. ar. ⁊. in. §. cum ſḋo. ꝟ. amplius. in. xlij. ar. Scḋm etiam
leges ſi quis extra aciem contra preceptum ducis etiam
fortiter pugnauerit ⁊ vicerit: tamen punitur. quia cōtra
preceptum fecit. ff. de re mili. l. iij. §. in bello. ⁊ no. xxiij. q.
v. relegentes. in gloſ. j. Et Bern̄. ſuper Canti. Qui veſtri
curam ſemel crediditis: quid rurſus de vobis vos intro
mittitis? Perfecte obediens debet ſe habere vt iumen
tum. ꝑs. lxxij. Ut iumentum factus ſum apud te. Idem
lxxvj. Deduxiſti ſicut oues populum tuum. Et iterū. lxxix.
Qui deducis velut ouē Joſeph. De iſta materia ſatis
per Jo. caſſ. in. iiij. li. de inſtitutis renūtiantiū in vlti. c. de
nouitio ꝑ ꝑrem Pynuſiū informato. Simplicitatez obe
dientie multū amabāt antiqui patres in diſcipulis ſuis.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ideo in principio non precipiebant eis congrua ⁊ diſcre/
ta. Unde in vitis patrū dixit quidā abbati paſtori. Senio
res nō loquūtur ab initio fratribus recta: ſed magis di/
ſtorta. ⁊ ſi viderint quia ea que torta ſunt faciūt: iam eis
nō loquūtur niſi quoad expedit: agnoſcentes q̄m in oī/
bus obedientes ſunt. Debent inferiores audire manda/
ta ſeniorꝫ ⁊ prelatorū: quaſi a deo decerentur. Matth. x.
Qui vos audit me audit. Luce. x. xxi. di. in nouo. Unde ſi/
cut nō diſcernerent/ ſi aliquid a deo eis preciperetur: ſed
humiliter illud implerent: ſic nō debent diſceptare de mā
datis plati. Bern. Nō te moueat magiſtri impetus indi/
ſcreta poteſtas: ſꝫ memento q: nō eſt poteſtas niſi a deo
⁊ qui poteſtati reſiſtit: deo reſiſtit. xi. q. iij. qui reſiſtit. xxiij.
q. ſquid culpatur. Roma. xiij. Coloſ. iij. Ephe. vi. Hebre.
xiij. Serui obedite per oīa dn̄is. Et ſequit̄. Quodcūq̄
facitis ex animo operamini ſicut dn̄o et nō hominibus.
¶ Tertius gradus eſt hilariter obedire. Hilarem enim
datorem diligit deus. ij. ad Cor. ix. ex̄ de dona. c. j. Bern̄.
Serenitas in vultu/ dulcedo in ſermonibus/ multū colo
rant obedientiā obſequētis. Nubiloſa corporis cōpoſi/
tio ⁊ facies tenebris triſtitie occecata vel obfuſcata/ ab
animo receſſiſſe ſinceram ⁊ iocūdam animā ſignāt. In/
compoſitio em̄ corporis (ſm Aug.) inequalitatē mentis
indicat. xli. di. §. ſicut ergo. Sed ⁊ ſuperior cū hilari vul/
tu precipiat. Qui em̄ libenter obediat hoī triſtitiā eſſlan
ti. Ephe. vi. ibi. Et vos dn̄i eadem facite illis remittētes
minas. Eccli. xxxv. In oī mādato hilarem fac vultū tuū.
Ouidius. Super omnia vultus Acceſſere boni. Qui cū
murmure obediunt felle deum paſcūt. ps. lxviij. Dederūt
in eſcam meā fel. Cibus chriſti obedientia eſt. vt ſupradi
ctum eſt Jo. iiij. Meus cibus eſt ⁊c. fel inquā murmur.
Obedientia taliū eſt quaſi obedientia demonū. Ad p̄ce/
ptum enim chriſti exibant demonia a multis clamantia.
Luce. iiij. qui licꝫ obediant/ nō tn̄ obedientes ſunt: etſi di
cantur eſſe. Matth. xxvij. Inuenerunt hoiem cireneum
ſimonem noie: ⁊ hunc angariauerūt. Uere em̄ tales cum
multa ſui angaria ⁊ prelatorꝫ triſtitia ⁊ melancholia obe
diunt. ſicut hodie inter religioſos continua experientia
manifeſtat. Tales ſunt vt magni lapides: q̄ moueri non
poſſunt ſine afflictione mouentis. Eccli. x. Qui trāſfert
lapides: affligetur ab eis. Ad lr̄az hodie ſi p̄latus trāſfe
rat de loco ꝯſolabili fratrem ad aliū locum nō ſibi conſo
labilem: afflictionē ⁊ perſecutionē recipiet a fratre trāſla
to. Tales ſunt vt rote carri: nō ſolum in hoc ꝙ ꝓ defectu
vnctionis murmurant: ſed q: vnus alterū precedere non
vult. nō faciam hoc dicit vnus niſi ille idem fecerit. Eccli
xxxiij. Precordia fatui quaſi rota carri. vnde Jo. xxi. quū
dixiſſet dn̄s Petro: Sequere me. ⁊ ille dixiſſet de Joāne,
Hic aūt quid: ait ei dn̄s. Quid ad te: tu me ſequere. Ta/
les etiam ſunt ſicut imagines in edificijs que ſuſtinēt co/
lūnas: que in facie triſtitiam oſtendūt. ¶ Prelat⁹ cuius
ſubditi cum triſtitia ⁊ murmure obediūt: ſimilis eſt illi q̄
habet oīa mēbra infirma: q̄ neceſſe habet mouere: ⁊ nul/
lum mouere pōt ſine magno labore ⁊ dolore: vnde eſt in
magna miſeria. Prelatus talis imperat iſti: ⁊ ipſe affligi
tur ⁊ contriſtatur. ⁊ ipſe cum eo. ⁊ ſic qui obſequi debue/
runt offendunt. Hebre. xiij. Obedite prepoſitis veſtris: ⁊
ſubiacete eis. Ipſi em̄ peruigilant quaſi rationē pro ani
mabus veſtris reddituri. vt hoc faciant cū gaudio ⁊ nō
gementes. hoc em̄ nō expedit vobis. Seneca in li. de offi/
cijs. Ita a natura comparatū eſt: vt altius iniurie q̄ me/
rita deſcendant. Illa cito defluūt. has tenax memoria cu
ſtodit. Satiſfacit dn̄s pro obedientia aliquorū: ſi afflictio
nem quā ipſi faciūt ſuperioribus ſuis ignoſcāt. Quā ho/
die rationem prelatus pro ſubdito reddet dn̄o: quū raro
hodie quis obediat: niſi vbi conſolationem ſuam vide/
rit: Secure dicat eis prelatus ſi eos correxit: Mūde ſunt
manus mee a ſanguine veſtro. Actuū. xx. xliij. di. epheſijs
⁊ vide qd̄ legit̄ ⁊ no. ex̄ de off. or. irrefragabilis. ¶ Quar
tus gradus eſt velociter obedire. Luce. xix. dictū eſt Za/
cheo. Feſtinans deſcende. ⁊ ſubditur remuneratio. Ho/
die ſalus huic domui facta eſt. Matth. iiij. Illi continuo
relictis retib⁹ ſecuti ſunt euꝫ. ⁊ de Mattheo d: Matth.
ix. ⁊ Luce. v. Surgens ſecutus eſt eum. Hiero. Perfecta
obedientia eſt imperfecta relinquere. Canti. v. Manus
eius tornatiles. Ualde gratum ſolet eſſe p̄ncipibus quū
precepta eorꝫ velociter adimplent̄. Prouerb. xxij. Uidiſti
hoiem velocem in opere ſuo. coram regibus ſtabit. non
erit ante ignobiles. Ethicus. Tolle moras: nocuit ſemꝑ
differre paratis. ex̄ de reg. iur. li. vi. mora. Marianū raue
natem epm reprehendit Greg. ꝙ ſtatim in iniunctis ſibi
non obediuit. xviij. q. ij. dudum. Et epiſcopuꝫ ſipontinū.
xxvij. q. j. ſi cuſtos. ibi. Et ſtatim nō ſolum ⁊c. Et Sergiuꝫ
defenſorem. e. q. ⁊ cauſa. ſi homo. ibi. Omni ergo dilatio/
ne/ omni excuſatiōe poſtpoſita. Et pape Uictor dicit. Nā
ſi hoc agere cito neglexeritis ⁊c. xc. diſt. c. ſi. Et hic adde q̄
ſcripſi. ſ. in. §. ſpecies acidie. ℟. alia ſpecies acidie eſt tardi
tas. in ar. lxxv. Et Gelaſius Caſtoriuꝫ epm. xviij. q. ij. p̄ri/
dem. ¶ Quintus gradus eſt viriliter adimplere māda/
tum. Bern̄. Manū tuam miſiſti ad fortia. agendū eſt in/
ſtanter ⁊ conſtanter obediendum. Nec inter aſperitatem
verberū tam regalis eſt ſemita relinquenda. ⁊ loquit̄ de
ſemita obedientie. ps. xxvi. Uiriliter agite. Chriſtus hāc
ſemitam etiā pro morte ignominioſiſſima relinquere no
luit. Phil̄. ij. Factus obediens vſq̄ ad mortem. Bern̄. ad
fratres de monte dei. Putas obedientie fructum quum
ſubditus audit obedientiā quā multis expetierat votis:
quū ei precipitur quod redoleat dignitatem: Ecōtrario
meritum aſſigna illi obedientie que terreat animū audi
entis: grauis ad audiēdum: grauior ad implendū: ⁊ gra
uiſſima ad tenendum. Ad hoc facit. xix. diſt. in memoriaꝫ
in p̄n. ⁊. c. di. cōtra morem. in prin. ¶ Sextus gradus eſt
humiliter obedire. vnde Bern̄. Magna virtus humili/
tatis: ſine cuius obtentu virtus fortitudinis non ſolū vir
tus non ſit: ſed etiam in ſuperbiam erūpit. Lu. xvij. Quū
feceritis omnia que precepta ſunt: dicite Serui inutiles
ſumus. quod facere debuimus fecimus. ¶ Septim⁹ gra
dus eſt indeſinenter obedire. Bern̄. Perſeuerantia ſin/
gularis eſt filia ſummi regis. Matth. x. ⁊. xxiiij. Qui pſe/
uerauerit. vij. q. j. ſuggeſtum. Idem. Quid currere ꝓdeſt:
⁊ ante metam curſus deficere: Sic currite vt comprehen
datis. j. ad Cor. ix. Greg. in moral̄. Incaſſum quippe bo/
num agitur: ſi ante vite terminuꝫ deſeratur. quia fruſtra
velociter currit: qui prius q̄ ad metaꝫ perueniat/ deficit.
de hoc de peni. diſt. iij. incaſſum. et de hoc legitur ⁊ no. ex̄
de renun. c. j. ¶ Hi ſunt ſeptem gradus ſcale quam vidit
Jacob. Gen̄. xxviij. Hanc viſionem vidit iacob dormiēs
in itinere lapide ſuppoſito capiti. gloſ. Caput ponit in la
pide: qui chriſto inheret mente. Et ſm Augu. In itinere
dormire: eſt in via huius ſeculi ab impedimēto ſeculariū
actionum quieſcere. Beatus Baſilius/ ⁊ Auguſtinus/ ⁊
Benedictus/ ⁊ Franciſcus/ qui religiones inſtituerunt:
quū chriſto corde adheſiſſent: ⁊ a curis huius ſeculi quie
ſcerent: ſpiritualiter viderunt viſionem illam. Scala hec
obedientia eſt. iuxta illud. Si vis ingredi ad vitaꝫ: ſerua
mandata. Matth. xix. Mar. ⁊. Luce. xviij. Cuius duo la/
tera poſſunt intelligi/ paupertas voluntaria/ ⁊ continen
tia: vel abrenuntiatio proprij ſenſus ⁊ proprie volunta/
tis. ¶ Attendenda autem ſunt quatuor que de hac ſcala
dicuntur. ⁊ tria infra adduntur. Primū eſt ꝙ erat ſtans
ſuper terram. in quo notatur rectitudo intentionis. que
debet eſſe in ijs qui viam obedientie aggrediuntur. ⁊ ex/
cluditur per hoc macula intentionis terrene eorꝫ qui ha
bent terrenā intentionem in religione. in q̄bus ſcala non
ſtat ſed potius iacet ſuꝑ terrā. Eccl̄s. iiij. Cuſtodi pedem
tuū. i. intentioneꝫ ⁊ affectionem ingrediendo domū dei.
¶ Scd̄m eſt. cacumen eius tāgebat celū. in quo figura/
tū eſt ꝙ cōuerſatio religioſorꝫ in celis dꝫ eſſe. iuxta Pau/
lū. Noſtra cōuerſatio in celis eſt. Phil̄. iij. Uel ꝙ imedia/
tus trāſit⁹ eſt in morte a via ꝑfecte obediētie i celū. q: ſm

Qd̄ p̄ce ptū eſt ci to ipleat̄

Circa ſcalã iacob viſam cõſideráda.

Bern̄. A cella itur in celum. Parum em̄ vel nihil morantur perfecte obediētes in purgatorio: quia hic in purgatorio vixerunt. Vera em̄ religio purgatoriū ⁊ fornax eſt: in quo purgantur ⁊ depurgantur viri religioſi. de quo purificatorio igne. xxvij. q. j. ipudicas. ⁊ iuxta illud. Tāꝙ aurum in fornace ⁊c. Sapiē. iij. Et illud Eccli. ij. ⁊. xxvij. vaſa figuli probat fornax. de pe. di. ij. ſi em̄. vltra. iiij. colū. ꝟſi. ſedet. Et quia magis lucri eſt obediētia: vt ſupra plene oſtēſum eſt: ideo ſufficit hic ſoluere debita. quia in ꝟo obediente chriſtus viuit ⁊ operatur. Gala. ij. Viuo ego quaſi nō ego. viuit vero in me chriſtus. Nec eſt veriſimile ꝙ in futuro deus ſit eoꝝ vltor. quorum hic eſt author. ¶ Tertium eſt ꝙ Jacob vidit angelos aſcēdentes ⁊ deſcendētes per ſcalam illam. in quo inſinuatur ꝙ via obedientie vita angelica eſt. ſiue em̄ deſcendant vere obedientes fratribus ſuis miniſtrādo. ps. ciij. Qui facit angelos ſuos ſpūs: ⁊ miniſtros ſuos ignem vrentem. ſiue aſcēdant deo adſiſtēdo in oratiōe/meditatione/lectione/ſicut angeli qui ſemper vident faciē patris. Matth. xviij. ad modum angelorum voluntatem dei ꝑagūt. ad hoc ex de renun. niſi cum pridem. §. porro. xxxvj. diſt. c. vlti. Vn̄ quātum ad illos ipletur illa oratiōis dn̄ice petitio/ Fiat volūtas tua ſicut in celo ⁊ in terra. Matth. vj. ¶ Quartum eſt ꝙ domin⁹ erat innixus ſcale. in quo inſinuatur ꝙ ꝑfecta obedientia ſe habet immediate ad deum. Nullū em̄ interuallum vel modicum eſt inter mortem veri obedientis ⁊ diuinam viſionem. ps. lxxij. Tenuiſti manum dexterā meā: ⁊ in voluntate tua deduxiſti me: ⁊ cum gloria ſuſcepiſti me. Eſa. lviij. Si auerterꝫ a ſabbato ⁊c. ⁊ ſequitur/ Dum nō facis volūtatem tuam ⁊c. ſequitur. Suſtollam te ſuper altitudinem terre: ⁊ cibabo te hereditate Jacob patris tui. Multū debet incitare eos q̄ ſunt in cella obedientie ad aſcendendum viriliter ſpes ⁊ deſiderium videndi dominū innixum ſcale. ſicut quū clamatur in obſidione alicuius caſtri illum habiturum centum libras qui ꝑmo intrauerit ſpes. ⁊ deſideriū tanti lucri facit aliquos per ſcalam aſcendere tenentes clypeos ſupra ſe: licet lapidibus deſuper percutiantur. Sic ſpes ⁊ deſiderium paradiſi deberent facere vt homines per ſcalā obedientie aſcenderent: omnes aduerſitates que occurrerēt ſuperando. Matth. xj. Regnum celoꝝ vim patitur: ⁊ violenti rapiunt illud. Vere enim violēti ſibi ſunt: qui abnegantes ꝓpriam voluntatem/cogunt ſe alijs obedire. Felix talis coactio que eſt regni poſſeſſio. Item inſinuatur ex hoc ꝙ domin⁹ innixus erat ſcale: ꝙ ipſe paratus eſt iuuare ⁊ cōſeruare eos qui viam obedientie aggreſſi ſunt quaſi ſuos. ps. lxij. Adheſit anima mea poſt te: me ſuſcepit dextera tua. Attendendum eſt etiam qđ ſequit̄. Vere domin⁹ eſt in loco iſto. dicit Jacob. Deus ſe exhibet ſpecialiter vere obedienti: eum iuuando/conſeruando/prouidendo. ⁊ merito: quū ille exhibeat ſe ſeruū dei voluntatem eius adimplēdo. ¶ Itē attende ꝙ Jacob poſtea dixit. Q̄ terribilis eſt locus iſte. ſanctus locus religionis ꝓpter dn̄i p̄ſentiam. ſolicite em̄ ſe debēt habere p̄cipue q̄ ſunt in religione: pro eo ꝙ ibi domin⁹ preſens eſt. Hoc eſt vnū illoꝝ que deus requirit ab homine: ſcilꝫ ſolicite ambulare coram deo ſuo. Michee. vj. Terrorem domini incutere ijs qui peccant in locis ſanctis pena eorum qui in locis ſanctis peccauerunt: vt pena luciferi. Eſa. xiiij. xvj. q. ij. c. viſis. Et pena adam. Ben̄. iij. de vtroq̄. xl. di. quelibet occulta. Et Heliodorus quia profanauit templū: accipiens pecunias depoſitas in erario eius: calcibus equi terribilis apparentis percuſſus ſemiuiu⁹ relictus eſt. ij. Macha. iij. ſequitur. Non eſt hic aliud niſi domus dei et porta celi. Domus dei dicitur religio: quia in vere obediētibus domin⁹ habet domū. Porta vero celi vocatur religio: ꝓpter ꝓpinquitatem quā habet perfecta obedientia ad dei viſionem. Sed ve illis qui de porta celi faciunt portam inferni: de domo dn̄i ſpeluncam latronuꝫ. vt qui ſimoniace intrant religionem aliquā; vel ꝓprietarij ſunt ibi/vel inobedientes/vel incontinētes. Mat. xxij. Marci. xj. Luce. xix. ⁊ Jo. ij. Domus mea domus orationis vocatur. Vos autem feciſtis eam ſpeluncam latronū. j. q. ij. ſaluator. Nil em̄ prodeſſe humilibus obedientia videretur: ſi contemptus contumacibus nō obeſſet. ex de poſtu. pre. c. j. §. nos igitur. ij. q. v. quāto. Item ve illis religioſis qui de ſcala celeſtis regni ſcalam faciūt confuſionis. quorum peccata tanto amplius ferēt hominibus: quāto ipſi in altiori gradu ſanctitatis conſiſtunt. ſtercus enim hominis qui eſt poſt angelos nobilior creatura: horribilius fetet ꝙ aliarū creaturarū. ¶ In comitatu ſenenſi cuidā ſimplici laboratori apparuit hec viſio tēpore meo non phantaſtica ſed veriſſima. videbat em̄ ille in domibus religioſorum mendicantiū ſcalam poſitam: cuius cacumē celos tangebat. que erat in terra fixa. ⁊ videbat continue p ſcalam illam homines aſcendere vſq̄ ad celum: ꝓpellentibus eos religioſis illis qui ſtabant ad pedē ſcale. Et quū per eādem ſcalam ipſi religioſi aſcendere niterentur per pauci aſcendebant: propellentibus eos deorſum cadere alijs viris fulgentibus qui ſuper ſcalam innixi erant deſuper. quā reuelationem quia ſimplex erat non intelligebat. vnde eā in domo predicatoꝝ retulit. ſed in parabolā verſa eſt. Ego aūt de viſione timeo. quia reuera religioſi huius tēporis cum noſtris ꝑdicationibus multos ad celum mittimus. ſed quia dicimus ⁊ nō facimus. Matth. xxiij. in ꝑn. xix. di. ſcđm. j. q. j. nō q̄les. multos nō ſaluādos formido. ¶ P Sequit̄ de partibus obedientie. Et notandū ꝙ eſt obedientia rephenſibilis: ⁊ obedientia commendabilis. Obedientia reprehenſibilis eſt triplex. Prima eſt quū quis obedit creature inferiori hoīe. vt pecunie. Eccl'ſ. x. Pecunie obediūt oīa. Scđa eſt quū ⁊ remiſſione ſuperioris ⁊ quū ceruicoſitate inferioris fit. quū ille ſcꝫ obedit qui debet imperare. ⁊ ille imperat q̄ bꝫ obedire. quū ſcꝫ ille eſt ſupra q̄ debuit eſſe infra. ⁊ mēbrū ſupra verticē ſe extendit. Prouer. xxx. Per tria mouetur terra: ⁊ quartum qđ non poteſt ſuſtinere. Per ſeruū quū regnauerit. facit. lxxxix. diſti. ad hoc. hoc eſt quū ratio obedit ſenſui carnali: ⁊ lex rationis legi carnalis. Roma. vij. xxxij. q. v. ſi paulus. Tertia eſt quū quis in malo ſimpliciter ſcꝫ in pctō obedit. Greg. Nunꝙ ꝑ obedientiā malū fieri debet. xj. q. iij. quid ergo. c. iulian⁹. Bern̄. Facere malum. i. pctm̄ quolibet etiā iubente cōſtat nō eſſe obedientiam: ſed inobedientiā. Greg. Caueāt ſubditi ne plus ꝙ expedit ſint ſubiecti ⁊c. ij. q. vij. admonendi. Aug. Sic modus obedientie tenēdus eſt: vt bonis in malo nō conſentias. nec malis in bono ꝯtradicas. de hoc. xj. q. iij. §. Item eſt q̄n ꝯtra equitatē. cū. c. multis ſe. Et de hoc ſatis ſupra in ꝑncipio hui⁹ materie ſcꝫ de obediētia dictū eſt. Obedientia vero cōmendabilis quedā eſt neceſſaria: quedaꝫ abundans vel perfecta. Neceſſaria eſt quū aliquis obedit in ijs in q̄bus tenet̄ obedire. Abundans vero eſt quā obedit in ijs in q̄bus non tenetur obedire. Bern̄. Subiectus hmōi obedientiā q̄ finibus cohibet̄ nouerit imperfectam. Nam ꝑfecta obedientia legeꝫ neſcit: terminis non arctatur. neq̄ ꝯtenta anguſtijs ꝓfeſſionis largiori charitate ⁊ humilitate fertur in altitudinem charitatis. Hec eſt ꝓfeſſio fratrū minoꝝ regularis: q̄ iubet in oībus obedire que nō ſunt ꝯtraria aīe ⁊ regule. Nulla alia regula talem ⁊ ſic ſtrictā obedientiā hꝫ: ſed limitatā. ar. xviij. q. ij. hoc tm̄. Et de hoc ſupra ſatis dictū eſt: maxime in iſto articulo. §. ſed iterū facta. ꝟ. religioſi. poſt. v. folia. ¶ Iteꝫ ad ꝑfectionē obedientie ꝑtinet facere nō ſolū qđ iubetur: ſꝫ etiā ſicut iubet̄. Ber. Illū optimū dixerim obediētie gradū: quū eo aīo opus iniūctum recipit̄/quo ⁊ p̄cipitur. Gen̄. xvij. đ: de Abraā. Et circūdit carne preputij eoꝝ ſtatim ipſa die ſicut preceperat ei dn̄s. Mat. j. Exurgēs Joſeph a ſomno fecit ſicut ei p̄cepit angelus. Jo. xiiij. Sicut mandatū dedit mihi pr̄ ſic facio. ¶ Et eſt notandū q̄ eſt obedientia q̄ debetur ex natura: vt illa que debetur deo. Actuū. v. Obedire opꝫ deo magis ꝙ hoībus. ⁊ illa que

debetur

debetur parentib⁹ carnalibus. Ephe.vi. Filij obedite parētibus veſtris per oia. hoc em̄ eſt iuſtū eſt. ⁊ Col.iij. Filij obedite parētibus veſtris per oia. hoc em̄ beneplacitum eſt in domino. lxxxvi. diſt. nō ſatis. ℟. ceterū. Item eſt obedientia que nō debetur ex natura: ſed habuit voluntatem principium ſui: vel voluntatem liberam: vel non liberam. Voluntatem non liberā principiū ſui habuit obediētia/ quā ſeruus debet dn̄o. Col.iij. Serui per oia obedite dn̄is veſtris. Voluntatē vero liberā ſui principium habuit obediētia/ quā vxor debet viro: vel quā ſubdit⁹ p̄lato. Ephe.v. Mulieres ſubdite ſint viris ſuis in oib⁹. Gen̄.iij. Sub viri poteſtate eris: et ipſe dn̄abitur tui. xxxiij. q.v. manifeſtū. c. eſt ordo. c. cum caput. c. mulierem. c. mulier. Heb.xiij. Obedite ergo prepoſitis veſtris. ¶ Q

Ulta autē ſunt que obediētie aduerſant. et primo potiſſimū proprius ſenſus et p̄pria volūtas: ſicut equus vidēs non eſt idoneus circūire ad molam: Sic qui h₃ p̄priū ſenſum: non eſt aptus volubilitati obediētie. Deutero.xij. Nō facieris ibi q̄ nos facimus hic hodie ſinguli quod rectū ſibi videt. Judic.xvij. In illis diebus non erat rex in iſrl: ſ₃ vnuſquiſq₃ q̄ ſibi rectū videbatur hoc faciebat. De chriſto dicit Luc.ij. Et erat ſubditus illis. Bern̄. Quis non erubeſcit obſtinatus eſſe in cōſilio ſuo: quādo ſapiētia ipſa ipſum deſerit? Proprius ſenſus oculus eſt veteris hominis qui inimicus eſt deo: ⁊ ideo eruēdus eſt. Mat.xviij. Prouerb.iij. Ne innitaris prudētie tue: ⁊ ne ſis ſapiēs apud temetipſum. ex̄ de cōſt. c.i. c. ne innitaris. Ve qui ſapientes eſtis in oculis veſtris: ⁊ corā oculis veſtris prudentes. Eſa.v. Quō ſenſus p̄prius obuiet obediētie: et quō non: quere. viij. q.i. ſciendū. Dicebat almus frāciſcus. Nō eſt ſine loculis: qui loculos p̄prij ſenſus ſibi reſeruat. Ad literā/ verus obediēs ſtultus fiat vt ſit ſapiēs. i. ad Corinth.iij. De cōſilio p̄prio nō ſequēdo/ q̄re collationē moyſi de diſcretione ſcdam. in li. coll. Joan. caſſi. vbi etiā dicit de paulo: qui euangelium quod didicerat per reuelationē: predicauerat cum virtute et ſignorū operatione: voluit cōferre cum Petro Jacobo ⁊ Joanne. Gala.ij. Dicebat pater Pinufius cuidam iuueni/ quē ad profeſſionem recipiebat: q̄ eſſet cecus ⁊ ſtultus vt eſſet ſapiēs. vt dicit in. iiij. li. inſtitutionū Joā. caſſi. Et tota ſynodus Nicena. cccxviij. patrū ſtetit ſentētie ſolius pannutij. xxxi. di. Nicena. ¶ De p̄pria volūtate notandū eſt q̄ ipſa multū deo diſplicet: diabolo multū placet: homini multū nocet. Nec mirū ſi multū deo diſpliceat. ipſa enim eſt que primo deo iniuriatur. ipſa ſola aufert dn̄ium ſuum deo et dat illud diabolo. Sicut em̄ obediētia efficit hoiē₃ ſeruū dei: ſic p̄pria volūtas efficit ſeruum diaboli. et ideo multū ſibi placet. Eccli.xviij. Poſt cōcupiſcētias tuas nō eas: et a voluntate tua auertere. ſi em̄ preſtas aie tue cōcupiſcētias ei⁹: faciet te in gaudiū inimicis tuis. Propria voluntas homini multum nocet. Primo enim aufert deum. Bern̄. ſup Canti. Non dabit inobedienti copiā ſui tātus obediētie amator: vt mori q̄ nō obedire maluerit. Secūdo beneficia dei homini ſubtrahit. Grego. Dignum eſt vt ab ei⁹ beneficijs quilibet ſit extraneus: q̄ eius iuſſionib⁹ nō vult eſſe ſubiectus. Tertio meritū euacuat. Eſa.lviij. Quare ieiunauimus et nō aſpexiſti? et ſubdit. Ecce in die ieiunij inuenit voluntas veſtra. Bern̄. ſup Canti. Grande malū voluntas p̄pria: qua fit vt bona tua tibi bona nō ſint. Quarto hoiem excōmunicat. ij. Theſſa.iij. Siquis non obedit verbo nr̄o: p epiſtolā/ hunc notate: et ne cōmiſceamini cū illo. xxiij. diſt. ſi inimicus. Frater qui corripit ab eccleſia et non obedit: ſit tibi ſicut ethnicus ⁊ publicanus. Mat.xviij. xxiij. q.iij. notandū. ij. q.i. ſi peccauerit. ex̄ de iudic. nouit. nemo excōmunicat niſi p cōtumacia. xi. q. iij. nemo. Quinto hominē furē efficit. ille em̄ q̄ eſt in religione proprie voluntatis: contrectat rem alienam ſcilicet ſeipſum domino inuito. legitur et no. ex̄ de elec. dudum. Matth.xvi. Siquis vult poſt me venire: abneget ſemetipſum. vbi Grego. in homil. Non eſt laborioſum homini relinquere ſua: ſed valde laborioſum eſt homini relinquere ſemetipſum. minus q̄ppe eſt abnegare q̄ habet. valde autē multū eſt abnegare quod eſt. Luce.xiiij. Ois ex vobis qui non renūtiat oibus que poſſidet: non poteſt me⁹ eſſe diſcipulus. Inter alia poſſeſſa et corpus et anima eſt. vnde Luc.xxi. In patiētia veſtra poſſidebitis aias vr̄as. Verus ergo obediēs nedum alijs: ſed et ſeipſo expropriatus eſt. vnde nec animā habet: nec corpus quodāmodo: quia prelati ſunt ad vtendū. xij. q.i. non dicatis. ex̄ de elec. ſi religioſus. li.vi. Sexto reddit hominem maledictum. Deutero.xxviij. Si audire nolueris vocē dn̄i dei tui: vt cuſtodias ⁊ facias mandata eius: venient ſuper te maledictiones iſte: ⁊ apprehendent te. maledictus eris in ciuitate ⁊c. Septimo idololatria₃ efficit. i. Reg.xv. Quaſi peccatum ariolandi eſt repugnare: et ſcelus idololatrie nolle acquieſcere. vbi dicit expoſitor. Idolum hominis eſt quicquid plus q̄ deū colit ac diligit. Filijs ergo inobedientie volūtas ſua idolum eſt: cui⁹ nutus contempta dei voluntate ſequūtur. et quicquid ipſa iuſſerit: quaſi ſacroſanctū adorant. ad hoc. lxxxi. diſt. ſiqui. xxxij. diſt. §. verū. ℟. porro. ibi/ ait em̄ ſamuel. Et de hoc etiam. ṡ. gloſ. ſola eſt obediētia que fidei meritu₃ poſſidet: ſine qua infidelis quiſq₃ cōuincitur: etſi fidelis eſſe dicatur. Inobediēs negat deum inquantū dn̄s eſt. Grego. in moral. Contra deum ſuperbire/ eſt precepta eius peccādo tranſcēdere: q: quaſi iugum a ſe dn̄ationis excutit: cui per inobediētiā ſubeſſe cōtenit. Octauo hominē a dignitate eijcit: vt patet in Saul. cui dicit ſamuel. i. Reg.xv. Quia proieciſti ſermonē dei: proiecit te dominus ne ſis rex ſuper iſrael. facit. xix. diſtin. nulli fas. Nono aduerſarium ſuſcitat. iij. Reg.xi. fecit ſalomō quod non placuerat dn̄o: ⁊ ſuſcitauit dn̄s aduerſariū ſalomoni. Decimo hominē cōfundit. Oſee.x. Confundetur iſrael in voluntate ſua. Eſa.xlv. Confundantur oēs q̄ repugnant ei. In hoc confunditur qui in religione p̄priā voluntatem ſequit: quia cōtrarium accidit ei illius quod intendit. querit alicubi conſolationem: et ex hoc poſt habet maiorem deſolationem: vel in remiſſione conſcientie: vel impugnatione penitētie: vel infirmitatem: que quandoq₃ ex hoc ſequit. Qui plus vult facere in religione voluntatem ſuam: plus cogitur facere cōtra eam. multa non conceduntur ſibi que conceduntur vero obedienti. Jonas fugere voluit voluntatem dei: ⁊ tn̄ impleuit eam inuitus. Jone.ij. Grego. Ecce ionam fugitiuū dei poteſtas inuenit. ſors ligat. mare recipit. et q: authoris voci obedire renuit: ad locu₃ quo miſſus fuerat: ſuo reus carcere portatur. Undecimo hominem affligit. Unde ſaul inobedientem malignus ſpiritus exagitat. i. Reg.xvi. Homo proprie voluntatis in religione animū habet inordinatum: et ideo affligitur. Aug⁹. in. i. li. cōfeſ. Juſſiſti dn̄e: ⁊ ſic eſt: vt pena ſit vnicuiq₃ ois animus inordinatus. Duodecimo hoie₃ morte tēporali ⁊ eterna dignū efficit. Deutero.xvij. Qui ſuperbierit nolēs obedire ſacerdotis imperio: moriatur. ex̄ qui fi. ſint leg. per venerabilem. §. rationib⁹. et de ma. et obe. c.ij. Deutero.xxi. Si genuerit homo filiu₃ cōtumacem: qui non audiat patris aut matris imperiū: ⁊ coercitus obedire cōtēpſerit: lapidib⁹ eū obruet ppl's. Joſue.i. Qui cōtradixerit ori tuo (⁊ ſequit) moriat. iij. Reg.xiij. Vir dei q̄ inobediēs fuerit ori dn̄i: percuſſus eſt a leone: ⁊ tn̄ alter p̄pha deceperat eū: dicēs q̄ angel⁹ dixerat ei vt inuitaret eū. Bern̄. Quid odit de⁹: aut q̄d punit: p̄ter volūtatem p̄priā? ceſſet em̄ p̄pria volūtas et infernus nō erit. ¶ Quidā heretic⁹ (ſicut i actis reperi) dixit. q̄ nihil aliud erat infernus: niſi nō facere p̄priā volūtatē. ſup quo vide q̄ ſcripſi. ṡ. in. §. rurſus q̄ dicit. in illo. ℟. in ar.lij. ¶ R

Ciendum inſuper eſt q̄ eſt quadruplex obedientia. Una que obedit inſpirationibus ſanctis dei. de qua pſ. lxxxiiij. Obediētia q̄druplex.

Audiam quid loquatur in me dominus deus. huic inſpi-
rationi obediuit illa mulier Sareptana de qua dicit dñs:
iij. Reg. xvij. Precepi mulieri vidue vt paſcat te. Hoc pre-
ceptum. ſm Aug. non fuit vocale: ſed in mente inſpiratio.
de qua etiam obedientia poteſt intelligi illud ps. xvij. In
auditu auris/ſcilicet interioris/obediuit mihi. De interio-
ri etiam locutione. Job. iiij. c. Ad me dictum eſt verbum
abſconditum. i. carnalibus ignotũ: et quaſi furtiue. i. latẽ-
ter ſuſcepit auris mea/ſcꝫ cordis venas ſuſurrij ei9. Vene
ſuſurrij ſunt modi qb9 ad intelligẽtiã nr̃am venit inſpira-
tio dei. vide. s. e. ar. §. et ſm eorũ. ꝟ. ſꝫ nunq̄d. Scd̃a obe-
diẽtia eſt/que fit legi dei et eccleſie. ex̃ de ma. ⁊ obe. c. j. ⁊. ij.
Theſſa. ij. Siquis non obedierit verbo meo: per epiſto-
lam ⁊c. Tertia que fit rectoribus et prelatis. de qua ple-
ne. s. dictum eſt. Quarta que fit priuato homini propter
deum. de qua Petrus. j. Pet. ij. et ex̃ de ma. et obe. ſolite.
ſ. reſpõſo. ⁊ illud pauli/ad Ephe. v. Subiecti inuicem in ti-
more chriſti. Tres prime ſunt neceſſarie ad ſalutẽ: quarta
de bene eſſe eſt et perfectorũ. Quinta poteſt addi: vt q̄s
obediat ꝓprie rationi ſequens eam. de qua dicit dñs Sa-
maritane. Vade voca virum tuum. i. intellectum et ratio-
nem. ſm Aug. pugnantem cõtra ſenſualitatem. Joã. iiij.
Leo. Tunc eſt vera pax hominis: et vera libertas: quãdo
et caro iudice regitur: ⁊ animus deo perſide gubernatur.
Quãtum obediens eſt ſpiritus deo: tantum et caro ſpiri-
tui. ſm Hugo. ſancti victoris. ⁊ quãtum deo ſpiritus recal-
citrat: tantũ ſibi caro. ¶ De errore vero illorum qui dicũt
deo/⁊ nõ homini obediendum: plene. s. ſcripſi inter erro-
res beghardorum. et q̄ plurimis authoritatib9 ⁊ teſtimo-
nijs noui et veteris teſtamenti/⁊ iure canonico ⁊ ciuili ꝓ-
batum eſt/non ſolum deo: ſed etiam hominib9 neceſſario
obediendum eſſe. vnde hic nõ repeto: ſed ibi vide in iſta
ſcd̃a parte iſtius operis. in. §. tertius error. i ar. lij. ¶ Sed
adhuc de virtute obedientie inſtruat nos ille humilis et
obedientiſſimus ſacer Franciſcus in ſuis legendis. Legi-
tur q̄ quodã tẽpore ſedens ipſe inter fratres/tale quod-
dam emiſit ſuſpirium dicẽs. Vix aliquis religioſus eſt in
toto mũdo: qui perfecte obediat prelato ſuo. pernoti fra-
tres et timore ꝑculſi: dixerunt ei. dic nobis pater q̄ ſit ꝑfe-
cta obediẽtia. At ille verum deſcribens obedientem ſub
figura corporis mortui. Coll. iij. xvj. q. j. placuit. ij. reſpõſo.
tolle inquit corpus exanime: et vbi placuerit pone. vide-
bis non repugnare motum. non murmurare ſitum. quod
ſi ſtatuatur in cathedra: nõ alta: ſed ima petit. Hec eſt hu-
militas ſine qua nullus obediens eſt. vt. s. dictum eſt. ps.
cxij. Humilia reſpicit. ſi collocetur in purpura duplo pal-
leſcit. Hic ait verus obediens eſt: qui cum moueatur: non
dijudicat. vbi locetur: non curat. vt tranſmittetur: nõ ſup-
plicat: nec inſtat. euectus ad officium ſolitam tenet humi-
litatem. xcv. diſt. epiſcopus in eccleſia. c. diſt. cõtra morem.
plus honoratus plus reputat ſe indignum. ¶ Alia vice
de hoc loquẽs. cõceſſas poſt petitionem ꝓprie licentias/
dixit. iniunctas vero nec poſtulatas ſacras obedientias
nominauit. vocauit autẽ obedientiã tutiorem q̄ licentiã:
q2 in iſta prima volũtas regnat: et ideo non eſt pura obe-
diẽtia. xij. q. j. nolo. ⁊. c. non dicatis. Summã vero obediẽ-
tiam/⁊ in qua. ex̃ de ſacra vnc. c. vnico. §. ad exhibendum.
ibi. vt cortinã cortinã trahat. nihil habet caro et ſanguis.
illam eſſe credebat qua diuina inſpiratione. xix. q. ij. due.
ex̃ de regu. licet. inter infideles itur. ſiue ob proximorum
lucrũ: ſiue ob martyrij deſiderium. hãc vero petere multũ
deo dijudicabat acceptũ. per obedientiã vero raro preci-
piendum cenſuit. nec primo iaculum fulminanduꝫ: quod
debet eſſe extremum. Vide quod no. xxxv. diſt. c. j. gloſ. ſi.
⁊ quod no. s. in iſto ar. in. §. cõmendabilis. ꝟ. valet etiam.
Ad enſem inquit nõ cito manus mittenda eſt. enſem vo-
cabat obedientiam. ſicut vocatur excõmunicatio. xvj. q. ij.
viſis. Quum vero qui precepto obedientie obedire non
feſtinaret: nec deum timere: nec hominem cenſuit reuere-
ri. Nam quid in temerario preceptore authoritas impe-
randi: niſi gladius in manu furioſi? quid vero deſpera-
tius religioſo obedientiã contẽnente? Tã vberem aſſere-
bat obediẽtie ſancte fructũ: vt eis qui iugo eius colla ſum-
mitterent: nil tẽporis ſine fructu tranſiret. quere. s. in iſto
ar. Et dicebat in prelatione caſus. xl. diſt. ante oia. xiij. diſt.
nerui. in laude precipitium vane glorie. vj. q. j. ſunt pluri-
mi. xj. q. iij. inter. in humilitate ſubditi anime lucrũ eſt. q2
in vero obediẽte nihil tẽporis ſine lucro tranſit. vt prouer.
dicit. s. cur ergo periculis plus q̄ lucris attendimus: quũ
tẽpus ad lucrandum acceperimus? Gala. vj. Dum tẽpus
habemus operemur bonũ. Grego. Omne tẽpus tibi im-
penſum/requiretur a te qualiter fuerit expenſuꝫ. dñs em̃
non venit miniſtrari: ſed miniſtrare. ⁊ dixit: Quicũq͂ in-
ter vos voluerit maior fieri: erit veſter miniſter. et quicũq͂
voluerit primus fieri: erit veſter ſeruus. Luce. xxij. Mat.
xx. diſt. xl. quicũq͂. Abhorrebat quippe ſanctus Frãciſcus
ſuperbiã oim malorũ originẽ: et inobedientiã peſſimã eı9
prolẽ. Tob. iiij. Nam inobediẽtis fratris capitiũ in mediũ
flammarũ fecit proijci vt oẽs aduerterent quãta/qualiſq͂
vindicta ſit offenſa inobediẽtie percellenda. Dicebat etiã
chariſſimi fratres ꝑmo verbo ꝓceptum implete: nec expe-
ctetis iterandum. Idem poſui. s. in ꝑn. iſtius ar. in. §. j. q̄d
dicit. Nihil etiam impoſſibilitatis cauſemini: q͂m etſi ſu-
pra vires ipſe mandarem: merito obediẽtia non careret.
Ipſe etiã in quodã capitulo ſancte marie de portiuncula
reſignauit officium miniſtri generalis: et promiſit obediẽ-
tiam fratri Petro cathanij/ſicut generali. ac deinde vſq͂
ad mortem ſemꝑ remanſit ſubditus quaſi vnus de alijs
fratribus. immo non ſolum generali miniſtro et prouin-
ciali ſubditus eſſe voluit: q͂m in quacũq͂ prouincia mora-
batur vel iret ad predicandum obediebat miniſtro illius
prouincie. ſed etiam propter maiorem perfectionem ⁊ hu-
militatem longo tẽpore ante mortem ſuam. Quadã vice
dixit generali miniſtro. Volo vt cõmittas vicem tuam de
me ſemꝑ vni de ſocijs meis cui obediam vice tua: quoniã
propter bonum et virtutem obediẽtie in vita et in morte/
ſemꝑ volo q̄ maneas mecum. Et exinde vſq͂ ad mortem
ſemꝑ habuit vnũ de ſocijs ſuis guardianum/cui obediẽ-
tiã promittebat et ſeruabat vice generalis miniſtri. Dixit
etiam quadã vice ſocijs ſuis. inter alias hanc gratiam cõ-
tulit mihi altiſſimus: q̄ ita libenter obedirem fratri noui-
tio qui intraret hodie in religionẽ: ſi eſſet meus guardia-
nus: ſicut ille qui eſſet ſanctus et antiquus in religione:
q͂m ſubditus ſuum prelatum non hominẽ debet cõſidera-
re: ſed deũ. ꝓ cui9 ar. Luc. x. Qui vos audit ⁊c. xj. di. in no-
uo. ⁊. viij. q. j. qui vos. ij. q. vij. accuſatio. amore ſibi ſubdi-
tus eſt. Et quãto prelatus vilior eſt et ſimplicior: tanto ei
obediens ꝓpter deuꝫ maius meritũ hꝫ: q2 humilius agit.
ar. j. q. j. non quales. ſubditus em̃ prelatum ſuũ vice dei ſu-
pra caput ſuum poſuit. xix. q. iij. ſtatuimus. ex̃ de elec. ſi reli-
gioſus. li. vj. xvij. q. iij. §. j. in ſi. ps. lxv. poſuiſti homines ſu-
per capita noſtra. Similiter dixit. non eſt prelatus in toto
mũdo: qui tãtũ timeatur potius ametur. di. xcv. eſto. a ſub-
ditis et a fratribus ſuis: quantũ dñs faceret me timeri a
fratribus meis ſi vellem. ſed hanc gratiam cõtulit mihi al-
tiſſimus: q̄ volo eſſe cõtentus oibus et cõmunis ſicut qui
minor eſt in religione. vnde quũ alij fratres non ſatiſface-
rent ſibi in neceſſitatibus ſuis: vel dicerent ei aliq̄d verbũ
per quod ſolet homo moueri ad ſcandalũ: ſtatim ibat ad
orationem: ⁊ in reuerſione ſua nolebat recordari: dicens
talis frater mihi nõ ſatiſfecit: vel dixit tale verbum: q2 cha-
ritas oia ſuſtinet. j. Cor. xiij. mihi. immo quodã tꝑe ſue in-
firmitatis/oẽs ſuos ſocios reſignauit generali miniſtro
dicens. nolo habere ſocium ſpecialem: ſed ꝓpter amorem
dñi dei fratres de loco ad locũ mihi prouideant ⁊ me aſſo-
cient. ſicut dñs inſpirauerit eis. Et ait. vidi iam cecum q̄
non habebat niſi caniculã pro duce itineris ſui. Dixit etiã
ſemel ſocio ſuo. non videor mihi frater minor eſſe: niſi fue-
ro in ſtatu quem tibi deſcribam: Ecce prelatus fratrũ exi-
ſtens; vado ad capitulũ predico et cõmoneo fratres ⁊ in

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

fine dicit ſupra me.nō cōuenis nobis q: illiteratus.xxxvj.
diſt.illiteratos.es elinguis:idiota et ſimplex.xxxix.diſt.pe
trus.tandem eijcior vilipenſus/cum opprobrio ab omni-
bus.Dico tibi niſi eodem vultu.eadem mentis letitia.et
eodem ſanctitatis propoſito/hec verba audiero que au-
diui quū factus fui prelatus ⁊ a fratribus laudatus:vere
mortuus erat mūdo.Col.iij.frater minor nō ſum.et ideo:
quia humillimus et obedientiſſimus fuit:obediat ei do-
minus ad votum et creature.vt.ſ.in iſto ar.dixi in.§.ad cō
mendationē.ꝟ.j.vt apparet in ſua legenda.Exponebat
etiam illud Luce.xiiij.⁊ Joā.xij.Qui non renuntiat omni
bus que poſſidet:non poteſt meus eſſe diſcipulus.Mat.
x.Et qui voluerit animā ſuam ſaluam facere:perdet eam.
Ille homo relinquit omnia que poſſidet:et perdit corpus
ſuum:qui ſemetipſum totum prebet ad obediendum in
manibus ſui prelati.Et quicquid facit aut dicit quod ipſe
ſciat ꝙ non ſit cōtra voluntatem eius:dummodo bonū
eſt qđ facit aut dicit:vera obediētia eſt.Et ſi quādo ſubdi-
tus viderit meliora anime ſue/ꝙ ea que prelatus ſibi pre-
cipit:ſuam voluntatem deo ſacrificet:que autē ſunt prela
ti ſtudeat adimplere.Nam hoc charitatiua.j.Pet.j.obe-
dientia eſt que deo et proximo ſatiſfacit.Si vero prelatus
precipit aliquid cōtra animā ſuam ſubdito:licet ei nō obe
diat:vt plene dictū eſt in prin.iſtius ar.in.§.j.tamē ipſum
prelatū non dimittat.viij.q.iiij.nonne.Et ſi ab aliquo in-
de perſecutionē ſuſtineret:magis eos diligat ꝓpter deū
Matth.v.nam prius ſuſtineat:ꝙ velit a ſuis fratribus ſe
parari.ad hoc.xxiij.q.iiij.c.j.cum.vij.ſe.c.vij.q.j.§.hoc tm̄.
ꝟ.cum autē.viij.q.iiij.nonne.Talis non recedens:nec pec
cato obediens/vere permanet in perfecta obedientia:q:
ponit aīam ſuam pro fratribus ſuis.Joā.x.Unde et dice-
bat.ſunt multi religioſi/quibus ſua meliora videntur:ꝙ
que ſui prelati precipiunt.Luce.ix.⁊ tales retro.de pe.di.
ij.pēnata.aſpiciunt:⁊ ad vomitum proprie voluntatis re-
deunt.ij.Pet.ij.hi homicide ſunt.⁊ ꝓpter mala ſua exem
pla multos animas ſuas perdere faciūt.xj.q.iij.precipue.
Exponebat etiam verbum illud domini.Non veni mini-
ſtrari:ſed miniſtrare.Matth.xx.Illi qui ſunt ſuper alios
cōſtituti prelati/tantū de illa prelatione glorientur:quā-
tum ſi eſſent ad abluendum pedes fratrum in officio.Et
quātum magis turbantur de ablata ſibi prelatione/ꝙ de
pedum officio:tanto magis loculos ad periculum aīe cō-
ponunt:quia ambitioſi.j.q.vj.ſicut.Et dicebat.beatus ille
prelatus/q̄ inuentus eſt ita humilis inter ſubditos ſuos:
ſicut q̄ñ eſt inter dn̄os ſuos.Et beatus ille ſeruus q̄ ſemꝑ
eſt ſub virga correctionis et obedientie.talis enim pur-
gatur:quia obedientia purgatorium vt dixi.ſ.in iſto ar.⁊
purgat a malo creſcit in bono in virtute proficiendo.de
pe.diſt.ij.dum ſanctam.

Dicebat beatus egidius beati Franciſci ſocius:et erat laicus:
quātomagis eſt cōſtrictus religioſus amore
dei ſub iugo obedientie:tāto maiorem red-
dit fructum.Et quātomagis eſt religioſus obediēs ⁊ ſub-
iectus prelato ſuo propter honorē dei:tāto magis eſt ve
rus pauper carens ſenſu proprio/pauper ſpū.Matth.
v.ideſt humilis et timens deū ſm Aug.⁊ mūdus a pecca
to ſuo purgatus in camino paupertatis/vincens cor ſuū
de ſenſu ꝓprio:quod eſt difficillimū.Eſa.xlviij.Elegi te in
camino paupertatis.l.diſt.⁊ purgabit.Pre ceteris hoībus
huius mūdi religioſus bene obediēs ſimilis eſt militi be-
ne armato ſedenti ſuꝑ bonum equum:qui tranſit ſecurus
inter hoſtes:et nemo pōt offendere eum.Religioſus au-
tē obediens cū murmure/ſimilis eſt militi inſidenti equo
malo:qui tranſiens inter hoſtes cadit:et ab inimicis capi
tur/vulneratur ⁊ vinculatur:et in carcere mittitur:⁊ quā-
doq; occiditur.Religioſus qui in propria vult viuere vo
luntate:ad ignem inferni vult ire per propriam volunta-
tem.ſm Bern.⁊ dixi.ſ.eo.ar.§.multa.in fi.Et ꝙdiu bos

Religio… ſe obe… is cui… paraſ.

tenet caput ſub iugo implet horreū frumēto.xiij.q.j.§.his
ita.Bos autem non tenens caput ſub iugo:ſed vagando
diſcurrens:ſibijpſi magnus dn̄s videt:ſed frumento hor
rea non implentur.Magni ſapientes ponunt caput ſub
iugo obediētie humiliter.ſtulti de iugo obedientie caput
abſtrahūt.Religio ſcilꝫ mater q̄nq; filium ſcꝫ religioſum
exaltat:q̄ poſtꝙ magnus effectus eſt:matri ꝓpter ſuā ſu-
perbiam non obedit:ſed eam deridet et ſpernit.imo ma-
ter lactat.ij.q.vj.ad romanā.ij.filium.⁊ ipſe in ſinu eius ege
rit.ar.ex de iude.et ſi iudeos.Magis reputo obedire pre
lato homini ꝓpter deū:ꝙ obedire creatori ipſi ꝑ ſeipſum
mandāti:q: maior fides et reuerentia.Uidetur autē mi-
hi/ꝙ ſiquis eſſet in tanta gratia/ꝙ cum angelis loqueret:
ſi vocaretur ab hoīe cui promiſit obedientiā:deberet col-
loquium angelorū dimittere:⁊ hoī cui promiſit obedien-
tiā obedire:q: dū ſubditus eſt in hoc mūdo/tenetur obe-
dire prelato creature/cui ſubiectus eſt ꝓpter creatorem ⁊
hoc ſignum:q: dn̄s Samueli nō manifeſtauit voluntatē
ſuā anteꝙ licētiam habuiſſent ab Heli.j.Reg.iij.Qui ca-
put poſuit ſub iugo obedientie:et poſtea vt viā ſequat ꝑ-
fectionis extrahit caput de ſub iugo obediētie:hoc eſt ſi-
gnum ſuperbie magne:q: vult viuere in ſenſu ꝓprio:qđ
eſt ꝓpriū ſuperborum.Immo abbas Joānes probatiſſi-
mus anachorita dimiſſo eremo venit ad cenobiū ſub ab-
batis obediētia moraturus aſſerens maiorem fructum aſ
ſequi de obedientia ꝙ de anachoreſi.vt narrat Joā caſſi.
in li.coll.in coll.de fine cenobite et anachorite.¶ Dice-
bat quidam ſanctus frater minor laicus florētinus Gui-
do noīe/ꝙ ſi angelus de celo deſcenderet et predicaret in
platea florentina:ꝙ non peteret licentiam a prelato au-
diendi eum.Renuebat cū dauid pſ.lxxvj.cōſolari in ani-
ma ſua:vt ſe in vera obediētia abnegaret.Matth.xiiij.⁊
magis meretur renuntiās dei cōſolationi propter deum:
quod perfectorū eſt in cruce gloriantium:nō hic conſola-
tionem querentium.Gala.vj.Et nunꝙ reperitur/ꝙ in vi
ta ſua licentiam aliquā petiuiſſet a prelato pro re aliqua:
niſi ꝙ ſemel petijt ſe remoueri ꝑ cuſtodiam de officio por
te:q: tēpore hyemali prohibitus fuit a guardiano intro-
mittere intra portam loci in veſtibulo pauperes:qui expe
ctantes eleemoſynam extra portam frigore cruciabātur.
non potuit pati videre tantā crudelitatē.Quū ſanctus
Franciſcus cōſiderans ſanctitatem fratris Egidij/dixiſ-
ſet ei vt pergeret quo vellet.Reſpōdit frater Egidius ꝙ
in tā libera obediētia ire et viuere nolebat.¶ De obediē
tia aūt fratrū minorū ſicut ait frater Joānes de pichano ma
giſter in theologia ſuꝑ regulam eorū.Primam virtutem
prefert regula obediētiā.non qualemcūq;:ſꝫ que illā dn̄i
noſtri emuletur:vt humana fragilitas patitur:qui vſq;
ad mortem patri humiliter obediuit.Phil.ij.Quū igitur
obediētes religioſi alij ſoleant obediētiā promittere ſal-
ua ſtabilitate ad locū.ex de iureiurā.ſicut ex lr̄is.⁊ non
ſupra regulam quam vouerūt:ſciat frater minor nullum
ius ſibi eſſe in loco:nec ſibi in aliquo loci ambitu obediē-
tiam coarctari:aut etiā terminari.Sciat etiam nihil into
lerabile poſſe ſupra ius obediētie eſſe aſſerere:niſi cōtra-
riū ſit regule vel ſaluti generaliter vel ex euidenti cauſa
aliqua ſpeciali.de hoc etiā.ſ.in hoc ar.in.§.cōmendabilis
ꝟ.obediētia vero.⁊ in.§.ſed iterū.ꝟ.religioſi.Sciat etiā
quo eſt aſperius humilius carni horribilius/qđ ſibi cōtin
get obediētialiter imponi:eo ad id debet eſſe paratior:ex
aīo.viij.q.j.ſciendū.Obediētia vero fauorabiles ꝑ viri-
bus declinare.hoc eſt enim obediēdo ſcdm̄ euangeliū obſer
uare.Sicq; ſibi ꝓſpiciat:vt q̄cq̄d facit per ſuperiores obe
diētiā faciat:vt dū bona facie ex charitatis ⁊ obie radice:
ex ꝯcurſu harū duarū ꝟtutū ſemꝑ meritū duplicet.¶ S

Ad commēdationem huius alme virtutis obediētie/ſcale celi/extirpa
tricis ſuperbie/filie humilitatis/ſingularis dei
cultricis/exterminatricis caſus/filie ꝑmogenite fidei/ma

Obediētie commendatio.

tris caſtitatis/pacificatricis fratrū et platoꝝ/mortue in aia ⁊ in corpore/nutricis vite/et reductricis protoplaſtorū et ꝓpaginis eorū in paradiſum non terreſtrem:ſed dei viuentis celeſtem. ⁊ pro expeditione eius aliqua iungam originalia preter ſuperius allegata. ¶ Valde iniquū eſt velle ſibi obtēperari a minoribꝰ et nolle obtēperare maioribus. gloſ.ſ.ad Coꝛ.xj.facit.ij.q.vj.qui ſe ſcit. Qui ſe ſcit alijs eſſe ꝑpoſitū:nō moleſte ferat aliquē ſibi eſſe ꝑlatū. Redde reuerētiam ⁊ obediētiā prelato.quarū altera cordis eſt:altera corporis. Nec eñ ſufficit exterius obtēperare maioribus noſtris:niſi ex intimo cordis affectu ſublimiter ſentiamus de eis. Bern̄. in ſermonibꝰ. Bene ita regi eſt cum timore honorem impendere. gloſ.ad Hebꝛe. xij. Tanto citius quiſqꝫ deum placat:quāto ante eiꝰ oculos repreſſa arbitrij ſui ſuperbia/gladio precepti ſe immolat.

Ad obe/diētiā re quiſita. viij.q.j.ſciendum. Greg.in moral.li.xxxv. ¶ Ad obedientiā requirūtur. Rectū:q: non eſt obediendū cōtra deum. xj.q.iij.ſi is. Voluntarium:q: quod ex neceſſitate fit: non eſt bonū.ex̄ de re.iu.qui ex timore.xv.q.j.non eſt. Purū:vt intentio ſit pura:q: ſi oculus ſimplex eſt:totum corpus lucidum eſt. Luc.xj. Mat.v.⁊.xviij. Diſcretū:ne quid nimis. qui eñ ratione offert:ſi non ratione diuidat:peccat. de cō. diſt.ij.ſi credis.de off.cuſt.c.j. Firmū.i.perſeuerans.perſeuerantia eñ oia claudit/⁊ tenet.nullum bonum ſine perſeuerantia eſt.vij.q.j.ſuggeſtum.vt aūt perſeuerantiā habeat manus obediētie:inherere ſibi debent propugnacula patientie. Bern̄.in ſermonibꝰ. Sic multoꝝ vſqꝫ hodie puſillanimitas et peruerſitas exigit: vt ab eis queri oporteat a prelatis/quid vis vt faciam tibi: Luc.xviij.non ipſi querere/dn̄e quid vis me facere. Act.ix. Tales cōſiderāt quid ſibi precipi velint:non que ſit voluntas preceptoris. qui aperte vel occulte ſatagit:vt quid vult ipſe.hoc enim prelatus iniungat.ipſe ſe ſeducit et fruſtra ſibi de obediētia blanditur.non eñ in ea re ipſe prelato:ſed magis ei prelatus obedit. Ber.in ſermonibus.⁊ de hoc etiam.s. Qui importabilibꝰ.ex̄ de pac.c.ſi.exceptis partē acerbiſſimam ſeruitutis elegit.ſcꝫ facere qđ velit.nō qui iuſſus facit miſer eſt:ſed qui inuitus facit. Seneca in ep̄lis. Dixit dn̄s ad adā Gen̄.ij.xj.q.iij.q̇d ergo. de oi ligno paradiſi comede: de ligno aūt ſciētie boni et mali nō comedas. De oi ligno paradiſi poterat comedere:q: dū non venit cōtra obediētiam nō peccauit.ille eñ comedit de ligno ſcientie boni:q voluntatē ſuā ſibi appropriat:et ſe exaltat de bonis que dn̄s dedit:⁊ operatur per eum ⁊ per ſuggeſtionem diaboli et tranſgreſſionem mandati.factū eſt ei pomū ſciētie mali.vnde oportet ꝙ ſuſtineat penā. ¶ Franciſcus.obediētia eſt mater quodāmodo cuſtoſqꝫ oim virtutum. Aug.in li.xiiij.de ciui.dei.c.xv. Sicut abrae non immerito magna obediētia ꝑdicatur:cui vt occideret filium res difficillima eſt iperata. Gen̄.xxij.xxij.q.ij. ꝓphetauit.de quo plene.s. e.ar. Ita in paradiſo tanto maior inobediētia fuit:quāto id quod preceptum eſt nullius difficultatis fuit. Magna eñ eſt hoīs miſeria aduerſus eum ipſum inobediētia eiꝰ ipſius.qm̄ nec voluit quod potuit:quod non poteſt velit. ex̄ de off.deleg.qm̄.in paradiſo eñ.etiam ſi nō omnia potuit ante peccatum:quicquid tñ nō poterat non volebat. et etiam poterat oia que volebat. Nunc aūt ps.cxliij. homo ſimilis factus eſt vanitati. Quis enumeret ꝙ multa q̄ non poteſt:velit:dum voluntati ſue ipſe animus:eoqꝫ inferior caro non obtēperet. Rom̄.viij.xxxij.q.v.ſi paulus. Ipſo nāqꝫ inuito et animus plerūqꝫ turbatur:⁊ caro dolet et veteraſcit et moꝛit. Aug.de ciui.dei.li.xv. diuino intonante ꝑcepto obediēdum eſt.xiiij.q.j. quod precipitur. non diſputandum. Augꝰ.li.quo.s. Diuinis imperijs cedēdū eſt obtēperādo:nō reſiſtendū diſputando. Aug.ꝯtra Fauſtū. Vt ſciremus non dei creaturam eſſe culpabilem: ſed inobediētiā cōtumacem ⁊ cupiditatem inordinatam: non ꝑpter porcum:ſed ꝑpter pomum/primus homo inuenit mortem. Et eſau primatus ſuos non ꝑpter gallinā ſed ꝑpter lenticulā perdidit. Gen̄.xxv. Aug.ſuper Ioan.

homil.xix.facit.xlj.di.q̇ſquis.⁊.c.delicie.⁊.xiiij.q.vlt.c.vlt. Qui ſe ſibi magiſtrū cōſtituit:ſtulto ſe diſcipulum ſubdit. etenī quid alij de ſe ſentiant ignoro:ego de me expertus ſum quod dico:et facilꝰ imperare ⁊ ſecurius preeſſe alijs multis ꝙ mihi. Bern̄.in ep̄la ad odonem. Quicquid nobis a ſenioribus fuerit imperatū/ſic tāꝙ ſi de celo ſit ore dei prolatum.nihil reprehēdas nihil deſpicias: in nullo penitus murmurare preſumas: q: in monaſterio ſeruire veniſti:non imperare.obedire:non iubere.totum ſanctū. totum vtile iudica:quicquid aut tibi aut alijs videris imperari. Ceſarius in ſermone. Obediētia in omni rationali creatura eſt ois iuſtitie origo atqꝫ ꝑfectio. Unde pobediētiā ⁊ inobedientiā diſtinguit̄ chriſtus ab adā. Unde ap̄ls ad Rom̄.vj. Sicut ꝑ vnius hoīs inobedientiam ⁊c. Aug.ſuꝑ queſtiones.lxxj. Prepoſitū monaſterij timeas: vt dn̄m diligas:vt patrē credas tibi ſalutare quicquid ille ꝑcipit:nec de maioris ſentētia iudices:cuiꝰ eſt officiū obedire:et q̄ iubent̄ implere. Hiero.in ep̄la ad Ruſticū. Didicit ex his q̄ paſſus eſt obediētiam.ad Heb.v. Hoc dupliciter pōt intelligi.aut eñ dictū eſt/didicit q̄ alios diſcere fecit:aut q: experimēto didicit quod per ſcientiam nō ignorauit. Anſelmꝰ in li. Cur deus homo.c.xj. Aliq̄n precipitur bene ⁊ obedit̄ bene:vt quū precipit̄ ſeruari caſtitas.aliq̄n precipit̄ male ⁊ obedit̄ male:vt quū alicui ꝑcipitur furari aliq̄n ꝑcipitur bene ⁊ obedit̄ male:vt cum alicui captiuo dicit̄/fuge ⁊ ero ꝓ te in vinculis et penam pro te accipiā: vt fecit Sacculus pro diacono capto a longobardo:vt narrat Greg.in.iij.li.dialogoꝝ. Bona quidē eſt talis ꝑceptio:q: ex perfecta charitate:ſꝫ mala obediētia:q: obuiat charitati. Aliq̄n precipitur male et obedit̄ bene:vt quum prelatus ſibi ꝑcipit afferri a ſubdito q̇d qđ ſine periculo eſſe non poteſt:vt dauid qui precepit ſibi aquā deferri de ciſterna bethleē cum periculo miſſi:quā ꝑpterea effudit ⁊ dn̄o libauit. Anſelmus de ſimilitudinibꝰ. ij. Reg.xxiij.di. diſt.delicie. Omnis virtus ab obediētia incipit:quēadmodū omne vitiū ab inobediētia proceſſit. Fruſtra nāqꝫ vel in obediētia rebelli vel cōtumaci doctrina:vel non intelligenti preceptū daretur. Hugo de ſimilitudinibus.j.parte.xiiij.c.iiij. Obediētia ad omne quod iniungit̄ ſpontaneo vigore:aliterqꝫ animo fertur: modū non cōſiderans in infinitum libertate extenditur. Unde etiam ſi impoſſibilia iniunguntur:ꝯfidens de dei bonitate/obedit et charitate. Bern̄.de ꝑcepto. Obediētie limes ſm tp̄s eſt ipſa tēporis extremitas:vt ſit terminus obediētie/qui ⁊ vite: quod nobis maxime cōmendat vnigeniti dei exemplum: qui factꝰ eſt patri obediens vſqꝫ ad mortē. Phil.ij. Bern̄. de precepto. Obediētia nō ſeruili metu:ſꝫ charitatis affectu ſeruanda eſt.nō timore pene:ſꝫ amore iuſtitie. Greg. in mora.ſed a timore incipit ⁊ in charitatem ꝑficit.de pe. diſt.ij.ſicut ſeta. ¶ Bonus obediētie gradus ſi ꝑpter metū gehenne:ſiue ꝑpter factam profeſſionē/quā profeſſus eſt:quiſqꝫ obediat. Melior aūt cū dei amore obedit. illa quippe obediētia neceſſitatis:iſta charitatis eſt. Ille aūt optimus eſt obediētie gradus:quū eo aio opus iniunctū recipit̄:quo et precipitur. Greg.ibidē. Imperfecti cordis et infirme volūtatis indiciū eſt ſtatuta ſenioꝝ ſtudioſius diſcutere:rationem ad oia que iniunguntur exigere.de quibuſqꝫ male ſuſpicari.de oi ꝑcepto (cuiꝰ cauſa latuit) nec vnꝙ libēter obedire:niſi ⁊ audire cōtigerit/qđ forte libuerit:aut qđ nō aliter licere vel expedire mōſtrauerit:vel aperta rō:vel indubitata authoritas. Greg.ibidē. Etſi ois inobediētia inexcuſabiliter ſit culpabilis:nulla tñ eternaliter eſt dānabilis:niſi quā remedium penitētie non ſanat. nulla eſt letaliter criminalis:niſi que cōtemptum ſuꝑbie non euitat. Vñ ſi iubente ſeniore vt ſileam:verbum mihi forte per obliuionem elabitur:reum me fateor: inobediētie:ſed venialiter. Sed ſi ex contēptu.xj.q.iij.§. premiſſis et.§.cum ergo.in ſi.xxiiij.q.iij. notandum. in ſi.ex̄ de cler. ex.mi.ſi celebrat.in ſi.ſciens et deliberans in verba prorumpi:et ſilentium rumpo:preuaricatorem me conſtituo ⁊ cri

[cri]minaliter pecco: et ſi impenitēs vſqȝ ad moꝛtem perſeuero: dānoꝛ. Gregoꝛ. ibidē. Adoleſcens ſine obedientia inter ſeculi abuſiua eſt. obediētia mater oīm diſciplinarum eſt. Cypꝛianus de. xij. abuſiuis. vide. ſ. e. §. cōſequēter. ꝟ. inter xij. abuſiua. in ar. xviij. qui obedit pꝛelatis: hȝ ſibi coꝛpus obediens. Bern. in ſermo. feſti/ Erat ſubditꝰ illis. Luc. ij. Quis: quibus: deus hoībus. deus cui angeli ſubditi ſunt erat ſubditus marie. nec tm̄ marie: ſed etiam Joſeph pꝛopter mariam. Mirare ergo vtrūqȝ: et elige quod amplīꝰ mireris. filij benigniſſimā dignationem: an matris excellentiſſimā dignitatem. vtrūqȝ ſtupoꝛ. vtrūqȝ miraculum. et ꝙ deus femine obtēperet: humilitas ſine exemplo. ꝛ ꝙ femina deo pꝛecipiat: ſublimitas ſine ſocio. Jn laudibus virginum. Apocal. xiiij. dicitur ſingulariter. ꝙ ſequuntur agnum quocūqȝ ierit. Quibus ergo laudibus iudicas dignam: que etiam pꝛeit? Addiſce homo obedire. certa ſubdi. diſce obtēperare. De authoꝛe noſtro et pꝛeceptoꝛe dicitur: Et erat ſubditus illis. Erubeſce ſuperbe cinis. dn̄s ſe humiliat: et tu te exaltas. deus ſe humilibus ſubdit: et tu te pꝛeponis authoꝛi. Quoties em̄ pꝛeeſſe deſidero: toties deum meum pꝛeire cōtendo. Si hominis o homo imitari dedignaris exemplū: certe non erit tibi indignum imitari authoꝛem tuū. Bern. ſuper Miſſus. Homo ſubdere ei q̄ ſupꝛa te eſt. ꝛ infra te erunt illa quibꝰ ꝑpoſitus es. Quia em̄ homo deſeruit eum ſub quo eſſe debuit: ideo ſubditꝰ eſt eis ſupꝛa q̄ eſſe debuit. Supꝛa te deus eſt: ſub te pecoꝛa. agnoſce eum q̄ ſupꝛa te eſt: vt agnoſcant te que infra te ſunt. Jdeoqȝ quū Daniel cognouiſſet ſupꝛa ſe deuȝ: agnouerūt illum ſupꝛa ſe leones. Daniel. vi. Si autem ſuperioꝛem contēnis: ſubderis inferioꝛibꝰ. ꝓpterea ſuperbia egypcioꝝ de ranis. Exod. viij. ꝛ muſcis cōdēnata eſt. poterat deus leones mittere: ſȝ aliquis magnus leone terrendus eſt. quāto illi erant ſupioꝛes: tāto de rebus cōtemptibilibus ꝛ abiectis fracta eſt eoꝝ ceruix mala. Aug. ſuper epiſtolā Joā. homil. viij. Non erit caro ſubiecta anime: nec vicia rationi ſuccumbent: ſi animus nō eſt ſubditus authoꝛi ſuo. Tunc aūt rationi ſubijciuntur nobis omnia que nobis ſunt: ſi nos ſubijcimur ei a q̄ nobis illa ſubiecta ſunt. Nam que videntur ſubiecta ei eſſe qui deo ſubiectus non eſt: non ſunt vere ſubiecta ei: ſed ille potius ſubijcit eis qui ſuam voluntatē ſubiugabit eis. Jſidoꝛus de ſummo bono. li. j. Dei pꝛouidentia regens miniſtris ſuis vniuerſam creaturam naturas et volūtates. Naturas vt ſint. volūtates autem vt nec infructuoſe bone: nec impunite ſint male ſubdidit. Pꝛimus ſubdidit oīa: deinde creaturā coꝛpoꝛalem creature ſpūali. irrationalem rationali. terreſtrē celeſti. femineam maſculine. minus valentem valentioꝛi. indigentem copioſioꝛi. Aug. ſuper Geñ. li. viij. Puer parentibus ſubditus erat. Luc. ij. doctrina em̄ deus apparebat ꝛ actibꝰ hō. Aug. de vera religione. c. xx. Oīs creatura velit nolit ſubeſt creatoꝛi. Sed a creatura rōnali volūtaria ſubiectio tripliciter eſſe debet. vt ꝙ certū eſt deū velle id qđ nos velimus. ꝛ id quod certum eſt eum nolle id execremur. quod autē incertū eſt vtrū velit an nolit: neqȝ velimus ex toto: neqȝ penitus non velimus. Bern. Quidaȝ amant ſubeſſe vt poſſint pꝛeeſſe. honoꝛes fugiūt vt honoribus obuient. Hugo de clauſtro. li. iij. Et de hoc. ſ. in hac. ij. parte. in. §. poꝛro. ꝟ. quidam amant. in ar. xxiij. Bonum eſt obedire maioꝛibꝰ: parere perfectis: ꝛ poſt regulas ſcripturarū vite ſue tramitem ab alijs diſcere: nec pꝛeceptoꝛe vti peſſimo. ſcȝ pꝛeſumptiōe ſua. Hiero. in epl'is. Seruias fratribus: hoſpitum pedes laua: paſſus iniuriam taceas: pꝛepoſitum monaſterij timeas vt dn̄m: dilige vt patrem: credas tibi ſalutare quicquid ille pꝛecipit: nec de maioꝝ ſententia iudicet: cuius officiū eſt obedire/ et implere q̄ iuſſa ſunt. Hiero. ibidem. ꝛ de hoc etiam. ſ. in ar. xxij. §. poꝛro. Quedā ſunt pura bona: quedam pura mala. in his nulla debetur hoībus obedientia. qm̄ nec illa omittenda ſunt/ etiam quū pꝛohibentur. nec iſta etiam quū iubentur ſunt cōmittēda. Poꝛro inter hec ſunt media q̄dā; que pꝛo modo loco et tēpoꝛe iudicio et perſona ꝛ mala poſſunt eſſe et bona. Et in his lex poſita eſt obediētie tāq̄ in ligno ſciētie boni. Geñ. ij. vide. ſ. eo. ꝟ. dix[it] ꝛ mali. qđ erat in medio paradiſi. in his omnino pꝛelatoꝝ nec iuſſio: nec pꝛohibitio eſt contēnenda. Bern. in epl'is. Monachū obedientiſſimuȝ dico: cui ex quibuſlibet ſenioꝝ verbulis/ ne vnū quideȝ iota pꝛeteruolat. Matth. v. nec attendit quale ſit quod pꝛecipitur. ꝛ fit obediētia ſine moꝛa. Bern. ibidem. Quū ſemel vicarius beati Franciſci teneret capitulū: et ipſe in cella ſua oꝛaret: vnus ex fratribꝰ defenſionis quodam cōtextus palliolo non ſe diſcipline ſubdebat. vidēs hoc vir ſanctus abſens in ſpū/ vocauit quēdam de fratribus et dixit ad eum: vidi frater diabolum ſuper illius fratris inobedientis doꝛſum/ collū eius tenentē adſtrictum: qui tali ſeſſoꝛi ſubiectus/ obediētie freno ſpꝛeto inſtinctꝰ eius ſequebatur habenas. ꝛ cū rogarem deum pꝛo fratre ſubito ꝯfuſus demon abſceſſit. vade igitur et dic fratri vt obediētie ſancte iugo collū ſine moꝛa ſummittaat. monitus per internuntium frater ſtatimqȝ cōuerſus ad deum/ ad pedes vicarij humiliter ſe ꝓiecit. Jn legēda beati Franciſci/ in titulo de intelligentia ſcripturarū/ ꝛ ſpū ꝓphetie.

¶ Articulus. lxx. A

Contra ſanctaȝ obe-

dientiam/ aut eiꝰ puritatē ſupꝛa copioſiſſime appꝛobatam cōmendatam et deſcriptā/ multipliciter fit a religioſis iſtius tp̄is hypocritalis: qui ei capita ſummiſerunt. ¶ Et pꝛimo et grauius: q: multi ex eis nedum non obediunt ſimpliciter: ſȝ pꝛecipiētibus eis pꝛelatis multas verbales inferūt iniurias. ꝛ aliquoties (qđ eſt deſperatius) manus mittunt in chriſtum dn̄i pꝛelatum ſuū. cōtra illud. j. Reg. xxiiij. ꝛ. ij. Reg. j. ij. q. vij. §. de his etiam illud. ꝟ. Jtē in libꝛo regū. ex̄ de ſen. ex. cum illoꝝ. ¶ Sc̄do/ q: etſi non iniuriantur p̄latis: ſicut ſepe eis iniuriantur: vt vidi fieri dicentibus ſubditis: tantū tibi obedirē: quātum cani vel aſino. non tm̄ obediunt: ſed inflati tacēt vel recedūt a facie eius: ſicut cayn a facie dn̄i. Geñ. iiij. et de pe. diſt. j. ꝛ venit. Vidi quēdam fratrem. et vtinam ſolus eſſet. in eremitoꝛio chibotoli in cuſtodia peruſina in pꝛouincia beati Franciſci: vbi eram de familia: qui in mea pꝛeſentia: quū pꝛecepiſſet ei gardianus/ ꝙ redderet mantellos ſuperfluos quos habebat in cella ꝓ foꝛenſibus fratribus/ q̄ venerant: noluit reddere. et quū frater fugeret ad cellam recedens a facie Gardiani/ cucurrit poſt eum gardianus clāculo: et ego cum eo. et retrouenjens mandauit ei iterū per obedientiā/ ꝙ redderet mātellos. ille nunc nolens audire obediētiam quam ante tamen audierat: cum ambabꝰ manibus clauſit aures ſuas: et ſicut ſerpens obturauit aures ſuas. ad literā ne vocem incantatoꝛis. i. pꝛeceptoꝛis audiret: ꝛ cellā ſuam ſic intrauit. pſ. lvij. Cōtra tales Hieremias. Hiere. xxij. Locutus ſum ad te in abundantia tua. i. ſuꝑbia vel auaritia. que vtraqȝ fuit in iſto fratre. et dixiſti nō audiam. ꝛ Ezech. iij. Domus iſrael nolūt audire te: q: nolūt audire me. Oīs quippe domus iſrael attrita fronte eſt et coꝛde duro. Jtē cōtra tales Act. vij. Dura ceruice et incircūciſis coꝛdibus et auribus ꝛc. Contra tales etiaȝ dicit Job. xix. Seruum meum vocaui: et nō r̄ndit mihi. Contra tales etiam dicit Eſa. xxx. Aures tue audient poſt tergū monētis te. Zach. vij. Auerterūt ſcapulas ꝛ aures aggregauerūt/ ne audirēt. Eſa. xlvj. Audite me duro coꝛde qui longe eſtis a iuſticia. Eſa. xxx. Ad vocem clamoꝛis tui ſtatim vt audierit reſpōdebit tibi. ¶ Tertio/ aliquoties reſpondēt ſuis pꝛelatis quū pꝛecipitur eis aliquid. faciatis vos. accipiūt perſonam pꝛelatoꝝ: quū ſint ſubditi. cōtra illud. lxxxix. diſt. ad hoc. xxj. diſt. inferioꝛ. cum. ij. c. ſeq. ¶ Quarto/ quidam ſe excuſant et falſo cōmuniter. cōtra id pſ. cxl. Non declines coꝛ meum in verba malitie/ ad excuſandas excuſationes in peccatis. Deutero. xxx. Mandatum quod dedi tibi: nō eſt ſupꝛa te. ex̄ de cōſue. quanto. xvj. q. j. ꝓdicatoꝛ. ¶ Quin-

Religioſoꝝ taxatur inobediētia

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN